

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie
ul. Miła 26
77-100 Bytów
Tel./fax 59 822 80 68
www.pcprbytow.pl

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI I EFEKTÓW PRACY POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE W BYTOWIE W 2014 R.

**głównego koordynatora i realizatora zadań polityki
społecznej w powiecie bytowskim**

ZESTAWIENIE POTRZEB W ZAKRESIE SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ

ZESTAWIENIE POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI POWIATOWEGO PROGRAMU

ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ NA LATA 2012 – 2014

SPRAWOZDANIE ZE STANU REALIZACJI POWIATOWEGO

PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ

OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2013-2016

Niniejsze sprawozdanie zawiera informacje dotyczące realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, jak również realizacji programu pilotażowego „Aktywny Samorząd”. W sprawozdaniu przedstawiono informację o projekcie systemowym „Przestrzenie rozwoju” oraz projekcie konkursowym „Aktywnie w przyszłość” współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Przy PCPR w Bytowie funkcjonuje Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, dlatego też wskazanym było zamieszczenie danych liczbowych dotyczących działalności Zespołu. W związku z tym, że PCPR w Bytowie pełni funkcję organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie bytowskim, jak również koordynatora powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w sprawozdaniu zawarto informacje dotyczące realizacji zadań oraz efektów pracy w/w programów. Jednocześnie zapewniam Państwa, że w Powiecie Bytowskim funkcjonuje sprawny choć wymagający dalszego doskonalenia system, który pozwala na uzyskanie profesjonalnej pomocy i wsparcia, a działające na terenie powiatu jednostki organizacyjne pomocy społecznej ustawicznie podnoszą standard swoich usług.

Sporządziła: Anna Klimowicz

Zatwierdził: Wojciech Kwaśniewski

2015-4-10

SPIS TREŚCI

I.	PODSTAWY PRAWNE FUNKCJONOWANIA JEDNOSTKI, ZADANIA	2
II.	STRUKTURA ORGANIZACYJNA I KADRA PCPR	7
III.	BUDŻET PCPR W 2014 R.	9
IV.	REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ.....	10
V.	REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ.....	18
1.	Pieczą zastępczą	18
1.1.	Rodzinna pieczę zastępczą	20
1.2.	Instytucjonalna pieczę zastępczą	27
2.	Realizacja zadań związanych z naborem, szkoleniem oraz kwalifikowaniem kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzącego rodzinny dom dziecka, dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego	29
3.	Realizacja zadań mających na celu doskonalenie kwalifikacji, pomoc i wsparcie rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka	31
4.	Działania ukierunkowane na pomoc i wsparcie osób usamodzielnianych opuszczających rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne.....	36
5.	Inne działania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej realizowane przez PCPR w Bytowie.....	39
VI.	REALIZACJA PROJEKTÓW WSPÓŁFINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW UNII EUROPEJSKIEJ.....	44
VII.	REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU REHABILITACJI OSÓB NIEPENOSPRAWNYCH.....	47
VIII.	DZIAŁALNOŚĆ POWIATOWEGO ZESPOŁU DO SPRAW ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	54
	SPIS ZAŁĄCZNIKÓW... ..	56

I. PODSTAWY PRAWNE FUNKCJONOWANIA JEDNOSTKI, ZADANIA

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie zostało powołane Uchwałą Nr IV/11/98 Rady Powiatu Bytowskiego z dnia 29.12.1998 r. i rozpoczęło swoją działalność z dniem 01.01.1999 r. Centrum jest jednostką organizacyjną powiatu bytowskiego, prowadzoną w formie jednostki budżetowej powiatu, utworzoną w celu wykonywania zadań powiatu z zakresu pomocy społecznej – systemu pieczy zastępczej. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie jest bezpośrednio podporządkowane Zarządowi Powiatu. Swoim działaniem obejmuje obszar powiatu bytowskiego. Podstawą gospodarki finansowej Centrum jest roczny plan finansowy, sporządzony na rok budżetowy zgodnie z obowiązującą procedurą budżetową.

Do zadań z zakresu pomocy społecznej realizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie należy m.in.:

1. Opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka – po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami.
2. Prowadzenie specjalistycznego poradnictwa.
3. Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnianie oraz kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze.
4. Pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się.
5. Pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt. 1 lit. c lub d Ustawy z dnia 12 grudnia 2013r. o cudzoziemcach, mającym trudności w integracji ze środowiskiem.
6. Prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób.
7. Prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi

dziećmi i kobiet w ciąży, z wyłączeniem środowiskowych domów samopomocy i innych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

8. Prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej.
9. Udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach.
10. Szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu powiatu.
11. Doradztwo metodyczne dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu.
12. Podejmowanie innych działań wynikających z rozeznanych potrzeb, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych.
13. Sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego.
14. Sporządzanie, zgodnie z art. 16a, oceny zasobów pomocy społecznej.

Do zadań powiatu z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej należy:

1. Opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.
2. Zapewnianie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.
3. Organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo – wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo – terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia.
4. Tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych.
5. Prowadzenie placówek opiekuńczo – wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym.
6. Organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego.
7. Organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania:
 - grup wsparcia,
 - specjalistycznego poradnictwa.
8. Powoływanie centrów administracyjnych do obsługi placówek opiekuńczo – wychowawczych.
9. Wyznaczanie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.
10. Zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich.
11. Prowadzenie rejestru danych, o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz pełniących funkcję rodziny

zastępczej zawodowej lub rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka.

12. Kompletowanie we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka.

13. Finansowanie:

- a) świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych, na jego terenie lub na terenie innego powiatu,
- b) pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne,
- c) szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego.

14. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3.

15. Przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji o której mowa w art. 193 ust. 8.

W związku z tym, że Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie Zarządzeniem Nr 60/2011 Starosty Bytowskiego z dnia 19 października 2011r. zostało wyznaczone na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, w związku z tym zajmuje się również realizacją zadań zarezerwowanych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dla organizatora, w szczególności:

1. Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.
2. Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej.
3. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.
4. Zapewnianie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka.

5. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego.
6. Zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby.
7. Zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych.
8. Organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy.
9. Współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi.
10. Prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
11. Zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego.
12. Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.
13. Prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczą.
14. Przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, o której mowa w art. 42 ust. 7, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.
15. Zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego.
16. Zapewnianie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji.
17. Przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy.
18. Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.
19. Organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku.

Część zadań własnych powiatu z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej realizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie pokrywa się z zadaniami organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Biorąc pod uwagę fakt, iż PCPR pełni funkcję organizatora, sposób realizacji niniejszych zadań wraz z efektami pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej został przedstawiony w niniejszym sprawozdaniu łącznie, a informacje zamieszczone zostały w rozdziale „Realizacja zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej”.

Do zadań powiatu z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych realizowanych przez powiatowe centra pomocy rodzinie należy:

1. Opracowywanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie:
 - rehabilitacji społecznej,
 - przestrzegania praw osób niepełnosprawnych;
2. Podejmowanie działań zmierzających do ograniczania skutków niepełnosprawności,
3. Opracowywanie i przedstawianie planów zadań i informacji prowadzonej działalności oraz ich udostępnianie na potrzeby samorządu województwa,
4. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej tych osób,
5. Dofinansowanie:
 - a) uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
 - b) sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
 - c) zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów,
 - d) likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
 - e) rehabilitacji dzieci i młodzieży,
 - f) usług tłumacza języka migowego lub tłumacza - przewodnika,
6. Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej.

II. STRUKTURA ORGANIZACYJNA I KADRA PCPR

Zakres działania poszczególnych komórek organizacyjnych Centrum reguluje Statut Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie uchwalony przez Radę Powiatu Bytowskiego Uchwałą Nr XIV/112/2012 z dnia 22.03.2012 r. oraz Regulamin Organizacyjny Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie uchwalony Uchwałą Zarządu Powiatu Bytowskiego Nr 67/197/2011. Na mocy w/w dokumentów w skład Centrum wchodzi następujące komórki organizacyjne i samodzielne stanowiska pracy:

- Dział Pieczy Zastępczej i Realizacji Świadczeń Socjalnych,
- Dział Rehabilitacji Społecznej Osób Niepełnosprawnych,
- Dział Finansowy,
- Dział Obsługi Administracyjnej,
- Dział Obsługi Projektów,
- Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności i Stopniu Niepełnosprawności

Na dzień 31 grudnia 2014 w jednostce zatrudnionych było 23 pracowników w tym: 2 na stanowiskach kierowniczych urzędniczych, 9 na stanowiskach urzędniczych, 1 na stanowisku pomoc biurowa, 1 osoba na stanowisku obsługi.

Na stanowiskach merytorycznych realizujących zadania jednostki zatrudnionych było 10 pracowników w tym: 2 aspirantów pracy socjalnej, 2 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, 1 młodszy koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, 2 specjalistów pracy socjalnej, 1 specjalista pracy z rodziną, 1 psycholog, 1 pedagog,

Tabela 1.

Wykaz szkoleń, w których uczestniczyli pracownicy poszczególnych działów PCPR w Bytowie w 2014 r.

Dział	Temat szkolenia	Miejsce szkolenia	Liczba uczestników
DPZRŚ	„Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym”	Gdańsk	2
	Pieczą zastępczą- stosowanie przepisów KPA, formy komunikacji elektronicznej w KPA zmiany od 11 maja 2014 roku	Gdańsk	1
	Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, dokumentacja, plany pracy, oceny okresowe	Szczecinek	4
	Szkolenie z przemocy	Gdańsk	1
	Systemowa terapia rodzin	Stara Kiszewa	1
	-Szkolenie – „Bez klapsa”	Warszawa	2
DRSON	Szkolenie przedstawicieli jednostek organizacyjnych powiatów współpracujących z Oddziałem Pomorskim	Pruszcz Gdański	2

	Funduszu w zakresie realizacji pilotażowego programu „Aktywny Samorząd”		
Dyrektor	Pomorskie Forum Pomocy Społecznej	Jurata	1
	Pomorskie Forum Pomocy Społecznej – Mediacje i negocjacje dla kadry kierowniczej jednostek pomocy społecznej	Sopot	1
	Molestowanie seksualne w rodzinie i instytucjonalnej pieczy zastępczej	Gdańsk	1
	Pomorskie Forum Pomocy Społecznej	Gdańsk	1
	Pomorskie forum inicjatyw na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej – grupa ds. legislacji	Jastrzębia Góra	1
	Spotkanie konsultacyjno-szkoleniowe w zakresie realizacji pilotażowego programu „Aktywny Samorząd”	Gdańsk-Sobieszewo	2
	Kontrola zarządcza w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej	Stara Kiszewa	1
	Spotkanie informacyjne – realizacja zadań jednostki wsparcia rodziny oraz współpraca z organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej.	Gdynia	1
	Kontrola zarządcza w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej	Stara Kiszewa	1
PZON	Szkolenie zgłoszonych pedagogów na członków Powiatowych Zespołów	Gdańsk	1
	Szkolenie zgłoszonych pedagogów na członków Powiatowych Zespołów	Gdańsk	1
DOA	Zamówienia publiczne po zmianach – w tym zamówienia do 14 tys. euro	Gdańsk	1
	Jak skutecznie udzielać zamówień publicznych do 30.000 euro po nowelizacji	Gdynia	1
	Dokumentacja pracownicza i prowadzenie akt osobowych- od momentu naboru pracowników po zakończenie stosunku pracy, w tym zasady prawidłowego wystawiania świadectw pracy	Gdańsk	2

Pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie podnosili swoje kwalifikacje podejmując również naukę na studiach podyplomowych. W roku 2014 jeden pracownik zakończył studia podyplomowe na wydziale ekonomicznym Uniwersytetu Gdańskiego w zakresie zamówień publicznych.

III. BUDŻET PCPR W 2014 R.

Dział 812 rozdział 85218 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Plan	1 066.955,00 zł
Wydatki	1 007.149,87 zł
w tym:	
Wynagrodzenia + pochodne	807.810,15 zł
Działalność PCPR	199.339,72 zł

Dział 852 rozdział 85201 Placówki Opiekuńczo – Wychowawcze

Plan	96.000,00 zł
Wydatki	89.586,99 zł

Dział 852 rozdział 85204 Rodziny zastępcze

Plan	2 252.217,00 zł
Wydatki	2 188.661,16 zł
w tym:	

Projekt „Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej” 40.098,68 zł

Projekt „Szkolenia rodzin zastępczych,
osób prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów
placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego” 25.410,84 zł
dotacja Pomorski Urząd Wojewódzki 4.566,76 zł

Dział 852 rozdział 85205 Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Plan	25.260,00 zł
Wydatki	17.943,27 zł

w tym:

dotacja Pomorski Urząd Wojewódzki 5.960,00 zł

Dział 852 rozdział 85295 Działalność pozostała

Plan	7 000,00 zł
Wydatki	6 563,55 zł

Dział 853 rozdział 85395 – pozostała działalność projektów

Plan	115.872,00 zł
Wydatkowanie	107.240,70 zł

w tym:

Projekt „Przestrzenie rozwoju” 48.897,07 zł

Projekt „Aktywnie w przyszłość” 58.343,63 zł

Dział 853 rozdział 85321 Orzecznictwo

Plan	275 422,00 zł
Wydatki	269 721,36 zł

w tym:

Wysokość dotacji z Urzędu Wojewódzkiego: 200 000,00 zł

Środki powiatu 69 721,36 zł

Środki PFRON Aktywny Samorząd

Plan	390 584,22 zł
Wydatki	371 461,09 zł

IV. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182 z późn. zm.). Część zadań wskazanych do realizacji w w/w ustawie w latach ubiegłych, od 1 stycznia 2012r. regulują przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015r. poz. 332). Do pozostałych należą:

1. Opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka – po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami.

PCPR w Bytowie realizuje „Powiatową Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Bytowskim na lata 2014-2020”, która została przyjęta Uchwałą Nr XXX/263/2014 Rady Powiatu Bytowskiego z dnia 24 kwietnia 2014r. Ponadto realizowany jest „Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Bytowskim na lata 2014-2020”, uchwalonego Uchwałą Nr XXIX/255/2014 Rady Powiatu Bytowskiego z dnia 27 marca 2014r.

2. Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnianie oraz kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze.

W okresie sprawozdawczym 6 osób opuszczających specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze bądź młodzieżowe ośrodki wychowawcze otrzymało pomoc pieniężną z tytułu kontynuowania nauki. 2 osobom przyznano pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej. 3 osoby otrzymały pomoc pieniężną na usamodzielnienie. Łącznie zrealizowano 49 świadczeń na rzecz 8 osób usamodzielnianych w łącznej kwocie wynoszącej 34.789 zł.

Tabela 2.

Pomoc pieniężna i rzeczowa przyznana osobom opuszczającym specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze i młodzieżowe ośrodki wychowawcze w 2014r.

Rodzaj udzielonej pomocy	Ilość osób, które skorzystały ze wsparcia	Liczba wypłaconych świadczeń	Łączna kwota świadczeń dla osób opuszczających: Placówki (MOW, MOS, ZP, SOSW)
Pomoc pieniężna z tyt. kontynuowania nauki	6	44	21.613
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	3	3	9.882

Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	2	2	3.294
Razem:	8*	49	34.789

Źródło: Opracowanie własne

*wartość 8 nie jest równa sumie cyfr przedstawionych w kolumnie dotyczącej ilości osób, które skorzystały ze wsparcia, gdyż jedna osoba skorzystała z dwóch rodzajów pomocy, jedna skorzystała z 3 rodzajów pomocy.

3. Pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się.

Pracownicy Centrum są przygotowani do tego, aby nieść pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się. Praca z osobami z w/w grupy społecznej polega przede wszystkim na pracy socjalnej, monitorowaniu realizacji indywidualnych programów usamodzielniania, jak również nawiązywana jest współpraca z instytucjami pomocy społecznej, jednostkami samorządowymi i innymi, w zakresie wynikającym z indywidualnych potrzeb wychowanków, celem ich integracji ze środowiskiem i udzielenia pomocy w przystosowaniu się.

4. Pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt. 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013r. o cudzoziemcach, mających trudności w integracji ze środowiskiem.

W okresie sprawozdawczym nie było potrzeby udzielania w/w pomocy, gdyż na terenie powiatu bytowskiego nie było cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, mających trudności w integracji ze środowiskiem.

5. Prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób.

Osoba wymagająca całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogąca samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych może

zostać umieszczona w domu pomocy społecznej. Dom pomocy społecznej świadczy usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nim przebywających. Domy pomocy społecznej, w zależności od tego, dla kogo są przeznaczone dzielą się na domy dla osób w podeszłym wieku, osób przewlekle somatycznie chorych, osób przewlekle psychicznie chorych, dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie oraz osób niepełnosprawnych fizycznie.

Na terenie naszego powiatu znajduje się jeden Dom Pomocy Społecznej w Parchowie. Jest to placówka dla dzieci i młodzieży żeńskiej niepełnosprawnej intelektualnie, dysponuje 70 miejscami, prowadzony jest przez Zgromadzenie Sióstr Samarytanek. Decyzję o umieszczeniu w domu pomocy społecznej wydaje starosta powiatu prowadzącego dom, lub działający z jego upoważnienia dyrektor PCPR. Pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania, ustalonego przez starostę i ogłoszonego w wojewódzkim dzienniku urzędowym. Zgodnie z Zarządzeniem Nr 5/2013 Starosty Bytowskiego z dnia 12 lutego 2013r. w sprawie ustalenia średniego miesięcznego kosztu utrzymania w 2013 roku mieszkańca Domu Pomocy Społecznej w Parchowie, dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego prowadzonych na zlecenie powiatu bytowskiego w 2013 roku przez Fundację „Rademenes” z siedzibą w Bytowie przy ul. Wolności 3 miesięczny koszt utrzymania jednego mieszkańca w okresie od 01.01.2014r. do 28.02.2014r. wynosił 2.965 zł. natomiast zgodnie z Zarządzeniem Nr 6/2014 Starosty Bytowskiego z dnia 18 lutego 2014r. w sprawie ustalenia średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca domu pomocy społecznej w okresie od 01.03.2014 roku do 31.12.2014 roku wynosił 3.103 zł.

W okresie sprawozdawczym w Domu Pomocy Społecznej w Parchowie zatrudnionych było 48 osób, w tym:

- 1 pracownik socjalny,
- 1 instruktor terapii zajęciowej,
- 2 pielęgniarki,
- 7 opiekunek,
- 22 pokojowych,
- 1 fizjoterapeuta,
- 1 kierowca,
- 1 pracownik gospodarczy,
- 1 siostra dyrektor,
- 1 szef kuchni,
- 1 kucharka,
- 1 referent,
- 2 kapelanów,
- 1 księgowa,
- 1 starsza księgowa,
- 1 kierownik organizacyjny
- 1 magazynier,
- 2 pomoce kuchenne.

Na dzień 31 grudnia 2014r. w placówce przebywało 67 osób.

6. Prowadzenie specjalistycznego poradnictwa.

PCPR w Bytowie zatrudnia łącznie 2 psychologów i 1 radcę prawnego, którzy udzielają pomocy i wsparcia psychologicznego, terapeutycznego i prawnego osobom i rodzinom zgłaszającym się z różnego rodzaju trudnościami oraz znajdującym się w kryzysie.

W okresie sprawozdawczym zatrudnieni psycholodzy udzielili 270 porad na rzecz 143 osób. Do najczęstszych powodów zgłaszania się po pomoc psychologiczną należały problemy rodzinne, problemy małżeńskie, wychowawcze, sytuacyjne, przemoc domowa, uzależnienia, stany depresyjne, kryzysy sytuacyjne. Radca prawny udzielił 191 porad prawnych na rzecz 135 osób, w tym 9 na rzecz rodzin zastępczych. Do najczęstszych problemów zgłaszanych przez osoby korzystające z porad prawnych należały: problemy rodzinne, przemoc domowa, sprawy rozwodowe, uzależnienia członka rodziny, alimenty.

Zorganizowany został „Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc”. Głównym założeniem programu, zgodnie z Powiatowym Programem Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych Dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie na lata 2014-2016, jest pomoc osobom stosującym przemoc w zaprzestaniu jej stosowania poprzez edukację mającą na celu:

1. Powstrzymanie osoby stosującej przemoc w rodzinie przed dalszym stosowaniem przemocy,
2. Rozwijanie umiejętności samokontroli i współżycia w rodzinie,
3. Kształtowanie umiejętności w zakresie wychowywania dzieci bez używania przemocy w rodzinie,
4. Uznanie przez osobę stosującą przemoc w rodzinie swojej odpowiedzialności za stosowanie przemocy,
5. Zdobywanie i poszerzenie wiedzy na temat mechanizmów powstawania przemocy w rodzinie,
6. Zdobywanie umiejętności komunikowania się i rozwiązywania konfliktów w rodzinie bez stosowania przemocy,
7. Uzyskanie informacji o możliwościach podjęcia działań terapeutycznych.

W 2014r. odbył się 1 cykl programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Cykl programowy obejmował sesje indywidualne z psychologiem oraz grupowe. Zajęcia grupowe odbyły się w terminie od 8 maja do 26 czerwca 2014 roku. Do udziału w programie zgłosiło się 16 osób. W wyniku konsultacji indywidualnych z psychologiem, 9 osób zostało zakwalifikowanych do programu. Z zakwalifikowanych 9 osób, 7 ukończyło program i w konsekwencji otrzymało zaświadczenia o uczestnictwie w programie. Z uwagi na bardzo niską bądź zerową frekwencję pozostałych 2 uczestników, osoby te nie otrzymały zaświadczeń.

W dniu 15.10.2014r. w siedzibie PCPR w Bytowie oraz w dniu 28.10.2014r. w sali GKRPA w Miastku tut. Centrum umożliwiło przeprowadzenie **szkolenia dotyczącego profilaktyki wczesnego wykrywania raka piersi oraz raka szyjki macicy**. Szkolenie zostało przeprowadzone przez pracowników Wojewódzkiego Ośrodka Koordynującego Populacyjne Programy Wczesnego Wykrywania Raka Piersi

oraz Profilaktyki i Wczesnego Wykrywania Raka Szyjki Macicy w ramach umowy z Ministerstwem zdrowia.

7. Prowadzenie Ośrodków Interwencji Kryzysowej.

Powiat Bytowski nie dysponuje zasobem w postaci Ośrodka Interwencji Kryzysowej. PCPR w Bytowie świadczy pomoc osobom znajdującym się w kryzysie. W strukturach PCPR wyodrębniony jest Punkt Interwencji Kryzysowej. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z 12 marca 2004r. art. 47 ust. 1 – 3, interwencja kryzysowa stanowi zespół działań interdyscyplinarnych podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej. Interwencję kryzysową podejmuje się wobec osób i rodzin bez względu na posiadany dochód. W ramach interwencji kryzysowej udziela się natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej, a w zależności od potrzeb – poradnictwa socjalnego lub prawnego, w sytuacjach uzasadnionych – schronienia do 3 miesięcy. Działania Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie w ramach interwencji kryzysowej określa Regulamin organizacyjny Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie § 9 ust.3 pkt. 4 – 6 mówiący o prowadzeniu poradnictwa specjalistycznego i interwencji kryzysowej, udzielaniu świadczeń w postaci interwencji kryzysowej oraz współpracy z innymi działami PCPR w celu udzielania pomocy osobom pozostającym w interwencji kryzysowej.

W Punkcie Interwencji Kryzysowej od dnia 1 września 2014 roku w poniedziałki oraz czwartki w godzinach od 15⁰⁰ - 17⁰⁰ pełnią dyżury pracownicy socjalni, którzy w miarę zgłaszanych potrzeb udzielają wsparcia osobom tego wymagającym. Punkt Interwencji Kryzysowej udziela schronienia na pobyt czasowy w hotelu „Dom Sportowca”, przy Miejskim Ośrodku Sportu i Rekreacji w Bytowie ul. A Mickiewicza 13. W 2014r. udzielono zabezpieczenia w formie schronienia na pobyt czasowy w hotelu „Dom Sportowca” 3 osobom na czas unormowania ich sytuacji życiowej. Osoby te opuściły PIK również w 2014r. Umieszczenie w Punkcie Interwencji Kryzysowej nastąpiło na podstawie skierowania wydawanego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie. Poniesiony przez PCPR w Bytowie, roczny koszt utrzymania osoby przebywającej w PIK w 2014r. wyniósł 312,00 zł.

8. Prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, z wyłączeniem środowiskowych domów samopomocy i innych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej przygotowującą osoby tam przebywające, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia lub zastępującą pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Mieszkanie chronione zapewnia warunki samodzielnego funkcjonowania w środowisku, w integracji ze społecznością lokalną. Pobyt w mieszkaniu chronionym może być przyznany osobie, która ze względu na sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebuje wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymaga usług w zakresie świadczonego przez jednostkę całodobowej opieki,

w szczególności osobie z zaburzeniami psychicznymi, osobie opuszczającej pieczę zastępczą w rozumieniu przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, zakład dla nieletnich, a także cudzoziemcowi, który uzyskał w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą.

W powiecie bytowskim znajduje się jedno mieszkanie chronione. Warunki korzystania z mieszkań chronionych regulują: Uchwała Nr XXVI/232/2013 Rady Powiatu Bytowskiego z dnia 21 listopada 2013r. w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniu chronionym oraz Regulamin, określający zasady funkcjonowania i użytkowania mieszkań chronionych obowiązujący od 12 kwietnia 2011r. Nadzór nad mieszkaniem chronionym sprawuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie. Osobą kontrolującą, jak również wspierającą mieszkańców jest pracownik socjalny.

W 2014r. mieszkanie chronione przy ul. Domańskiego 2 w Bytowie zamieszkiwało 3 wychowanków, którzy opuścili pieczę zastępczą i realizowali indywidualne programy usamodzielniania. Warunkiem zasiedlenia mieszkania było zawarcie i podpisanie umowy użytkowania z Dyrektorem PCPR w Bytowie, co stanowiło podstawę do przekazania kluczy do lokalu. W okresie sprawozdawczym podpisano 3 umowy i 1 aneks do umowy. Koszty utrzymania lokalu dzielone były przez liczbę osób wspólnie zamieszkujących, przy czym 1 osoba ponosiła 100% miesięcznych odpłatności przez okres 3 miesięcy, 1 osoba była zwolniona z opłat, natomiast 1 osoba początkowo zwolniona z odpłatności, następnie ustalono jej odpłatność w wysokości 180 zł miesięcznie. Roczny koszt utrzymania mieszkania chronionego wyniósł 17.758,28 zł, z czego kwotą 540 zł została obciążona osoba ponosząca odpłatność za pobyt w mieszkaniu chronionym.

9. Udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach.

Zadanie to jest realizowane poprzez informowanie mieszkańców powiatu bytowskiego o przysługujących im prawach, uprawnieniach, zmianach legislacyjnych. PCPR w Bytowie współpracuje z lokalnymi mediami, w celu przekazywania informacji na temat oferowanej pomocy, nowych inicjatyw, działań pomocowych skierowanych do poszczególnych grup osób wymagających wsparcia. Informacje na temat działalności Centrum, form pomocy i wsparcia, przekazywane są także w formie elektronicznej poprzez zamieszczanie na stronie internetowej Centrum i w Biuletynie Informacji Publicznej oraz papierowej – ulotki i plakaty promujące rodzicielstwo zastępcze, informacje zamieszczane na tablicy ogłoszeń PCPR. Pracownicy Centrum, a w szczególności psycholodzy, radca prawny, pracownicy socjalni udzielają porad i pomocy ofiarom przemocy domowej w zakresie uprawnień, procedur a także informują o możliwości skorzystania ze schronienia, którego udziela Punkt Interwencji Kryzysowej w PCPR oraz ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy.

Kolejną istotną grupą osób, do której skierowane są informacje o prawach i uprawnieniach są osoby niepełnosprawne, zarówno te zgłaszające się do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, jak również osoby zgłaszające się po pomoc z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych.

Podczas udziału w sesjach Rady Powiatu, posiedzeniach Zarządu Powiatu, komisji, przekazywane są informacje na temat świadczonej pomocy. Popularyzacja świadczonej pomocy następuje także podczas organizowanych cyklicznie spotkań z kadrą kierowniczą ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu bytowskiego, jak również poprzez współpracę z organizacjami pozarządowymi, które również są informowane o nowych formach wsparcia i inicjatywach na rzecz mieszkańców.

10. Szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu powiatu oraz doradztwo metodyczne dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie organizuje regularne spotkania, narady i konferencje dla kadry kierowniczej pomocy społecznej z terenu powiatu bytowskiego. Spotkania odbywają się średnio raz na dwa miesiące na terenie PCPR w Bytowie, bądź w siedzibach poszczególnych ośrodków pomocy społecznej. Spotkania zorganizowane w 2014 r. dotyczyły m.in. omówienia zagadnień związanych w ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Kontroli Zarządczej, przygotowania oceny zasobów pomocy społecznej, omówienia zasad współpracy asystenta rodziny z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, bieżących spraw organizacyjnych.

W dniu 17 stycznia 2014r. zorganizowano spotkanie mające na celu merytoryczne wsparcie zespołów interdyscyplinarnych z powiatu bytowskiego poświęcone zagadnieniom przemocy w rodzinie. Tematem przewodnim spotkania było prowadzenie procedur niebieskiej karty. W trakcie spotkania Pani Ewa Szczypior - przedstawiciel Wydziału Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku wskazała procedury niebieskiej karty oraz aspekty pracy z rodziną doświadczającą przemocy. Uczestnikami spotkania byli przedstawiciele ośrodków pomocy społecznej oraz przedstawiciele zespołów interdyscyplinarnych z terenu powiatu bytowskiego.

W dniu 22 sierpnia 2014r. na prośbę Starostwa Powiatowego w Bytowie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie zorganizowało spotkanie dotyczące przedstawienia założeń modelu nieodpłatnego poradnictwa prawnego oraz obywatelskiego wraz z rekomendacjami odnośnie jego wdrażania na szczeblu powiatu. Spotkanie zorganizowane zostało w ramach projektu systemowego „Opracowanie kompleksowych i trwałych mechanizmów wsparcia poradnictwa prawnego i obywatelskiego w Polsce” realizowanego przez Departament Pożytku Publicznego Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Na spotkanie zostali zaproszeni przedstawiciele ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu, radni Rady Powiatu Bytowskiego, przedstawiciele urzędów gmin powiatu bytowskiego, Powiatowego Urzędu Pracy w Bytowie, Komendy Powiatowej Policji i przedstawiciele organizacji pozarządowych z terenu powiatu.

W dniach 8 kwietnia i 9 maja 2014r. na sali konferencyjnej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie odbyły się spotkania dotyczące omówienia zasad współpracy pomiędzy instytucjami w przypadku interwencyjnego odebrania dziecka. Podczas spotkania omówiono wprowadzenie standardów współpracy,

ustalono, iż potrzebne jest stworzenie jednolitego systemu współpracy w przypadku interwencyjnego odebrania dziecka na terenie powiatu. W spotkaniach udział wzięło 30 osób upoważnionych do podejmowania decyzji i zobowiązań w zakresie tematu spotkania m.in. przedstawiciele Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w Bytowie i Miastku, kierownicy OPS z terenu powiatu, inspektor Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej, przedstawiciel Komendy Powiatowej Policji w Bytowie.

- 11.** Sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego oraz sporządzanie oceny zasobów pomocy społecznej.

Pracownicy PCPR w Bytowie systematycznie, w ściśle określonych terminach sporządzają niezbędne sprawozdania oraz przekazują je właściwemu wojewodzie w formie dokumentu elektronicznego, a gdy jest to wymagane, także w formie papierowej. Ocena zasobów pomocy społecznej po raz pierwszy sporządzana była w 2012r. Obecnie trwają prace związane ze sporządzeniem oceny za rok 2014 r.

V. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie zostało wyznaczone na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej Zarządzeniem Nr 60/2011 Starosty Bytowskiego z dnia 19 października 2011r. Zgodnie z art. 76 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w PCPR w Bytowie wyodrębniony został Zespół do Spraw Pieczy Zastępczej, który podobnie jak Sekcja Realizacji Świadczeń i Punkt Interwencji Kryzysowej wchodzi w skład Działu Pieczy Zastępczej i Realizacji Świadczeń Socjalnych. W powiecie bytowskim Uchwałą Nr XVII/145/2012 Rady Powiatu Bytowskiego z dnia 27 września 2012r. został przyjęty Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2012-2014. Celem głównym Programu było tworzenie warunków do skutecznego rozwoju systemu pieczy zastępczej w powiecie bytowskim z ukierunkowaniem na formy rodzinne. Zgodnie z przyjętymi założeniami cel ten był realizowany poprzez cele szczegółowe, do których wyznaczono kierunki działań, których realizacja przyczyniła się do osiągnięcia zamierzonych rezultatów. Szczegółowe informacje na temat realizacji działań wyznaczonych w Programie zawarte są w sprawozdaniu z realizacji Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2012 – 2014, stanowiącym załącznik do niniejszego sprawozdania.

1. Piecza zastępcza

Wszystkie dzieci mają prawo do życia i rozwoju w swojej rodzinie. Niestety często zdarzają się sytuacje, w których rodzice biologiczni nie mogą zapewnić im prawidłowego wychowania oraz opieki. W takich przypadkach najlepszym rozwiązaniem jest umieszczenie dziecka w rodzinnej, a przy braku możliwości w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 33 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej piecza zastępcza zapewnia:

- 1) pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, a w przypadku braku możliwości przysposobienia dziecka – opiekę i wychowanie w środowisku zastępczym.
- 2) przygotowanie dziecka do:
 - a) godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia,
 - b) pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki,
 - c) nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych;
- 3) zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych.

Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej najczęściej następuje na podstawie orzeczenia sądu. W przypadku pilnej konieczności, na wniosek lub za zgodą

rodziców dziecka, możliwe jest umieszczenie dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej, na podstawie umowy zawartej między rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka a starostą właściwym ze względu na miejsce zamieszkania tej rodziny lub miejsce prowadzenia rodzinnego domu dziecka. O zawartej umowie starosta niezwłocznie zawiadamia sąd. Istnieje również możliwość umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego w przypadku, gdy dziecko zostało doprowadzone przez Policję lub Straż Graniczną, na podstawie orzeczenia sądu, a także na wniosek rodziców, dziecka lub innej osoby w przypadku, o którym mowa w art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, czyli w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej gromadzi i przekazuje odpowiednio rodzinie zastępczej, prowadzącemu rodzinny dom dziecka, dyrektorowi placówki opiekuńczo-wychowawczej, dyrektorowi regionalnej placówki opiekuńczo – terapeutycznej, dyrektorowi interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego oraz zespołowi do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w instytucjonalnej pieczy zastępczej w szczególności następujące informacje i dokumentację dotyczącą dziecka: informacje o sytuacji prawnej dziecka, szczegółowe informacje o dziecku i jego sytuacji rodzinnej, odpis aktu urodzenia, a w przypadku sierot i półsierot również odpis aktu zgonu zmarłego rodzica, orzeczenie sądu o umieszczeniu dziecka w pieczy albo wniosek rodziców lub osób trzecich o umieszczenie dziecka w pieczy, dokumentację o stanie zdrowia dziecka, w tym kartę szczepień, dokumenty szkolne, świadectwa szkolne, diagnozę psychofizyczną dziecka, w tym dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, udziału w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych oraz konieczności objęcia dziecka pomocą profilaktyczno-wychowawczą lub resocjalizacyjną albo leczeniem i rehabilitacją, a także plan pracy z rodziną przekazany przez asystenta rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent – przekazaną przez gminę informację o sytuacji rodziny.

Organizator w 2014 roku przygotowywał rodziny zastępcze i prowadzących RDD na przyjęcie dziecka poprzez udzielenie szczegółowych informacji zawartych wymienionych powyżej w terminie nie późniejszym niż w dniu poprzedzającym przyjęcie dziecka, bądź niezwłocznie po jego przyjęciu (kiedy dziecko wymaga natychmiastowej pomocy lub umieszczenia w pieczy w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie). Osoby podejmujące się opieki nad dzieckiem na bieżąco monitorowały sytuację zdrowotną dzieci, w razie potrzeby korzystały z konsultacji u właściwych lekarzy specjalistów, a także zapewniały podopiecznym niezbędne badania lekarskie. Pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie pracujący w 2014r. bezpośrednio z rodziną zastępczą, Rodzinnym Domem Dziecka w sytuacji, gdy pojawiła się potrzeba udzielali pomocy w dotarciu do specjalistów, umawianiu niezbędnych wizyt lekarskich służyli swoją pomocą. Pracownicy Centrum przygotowując dokumentację niezbędną do umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej współpracowali ze wszystkimi osobami, podmiotami i instytucjami posiadającymi w/w dokumenty. Pozyskane dokumenty niezwłocznie były przekazywane rodzinie zastępczej, prowadzącym RDD bądź placówką opiekuńczo – wychowawczym.

1.1. Rodzinna piecza zastępcza

Rodzinna piecza zastępcza dzieli się na rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka. W ramach rodzin zastępczych wyróżnia się rodziny spokrewnione, niezawodowe i zawodowe, w tym zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowe specjalistyczne. Ponadto w rodzinnej pieczy zastępczej wyróżnia się również rodzinne domy dziecka.

W 2014r. na terenie powiatu bytowskiego, funkcjonowały 104 rodziny zastępcze, w których przebywało łącznie 177 dzieci. Poniższa tabela prezentuje dane liczbowe dotyczące ilości poszczególnych rodzajów rodzin i liczby dzieci w nich przebywających.

Tabela 3.

Liczba rodzin zastępczych i dzieci w nich umieszczonych, według stanu na dzień 31.12. 2014r.

Rodzaj pieczy zastępczej	Liczba rodzin zastępczych/ RDD	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych/RDD
Spokrewnione	61	78
Niezawodowe	30	47
Zawodowe	1	2
Zawodowe przekształcone w RDD	2	5
Zawodowe specjalistyczne	6	12
Pogotowie rodzinne	2	16
Rodzinny Dom Dziecka	2	17
Razem:	104	177*

Źródło: Opracowanie własne

* wartość 177 nie jest równa sumie cyfr przedstawionych w kolumnie dotyczącej ilości dzieci w rodzinach zastępczych, ponieważ 2 dzieci w ciągu roku przebywały najpierw w rodzinie zastępczej spokrewnionej, a następnie zostały umieszczone w rodzinnym domu dziecka, 1 dziecko przebywało najpierw w rodzinie zastępczej niezawodowej a następnie w rodzinnym domu dziecka. 3 dzieci przebywały w pogotowiu rodzinnym, a następnie 2 z nich została umieszczona w rodzinie zastępczej niezawodowej, a 1 dziecko w rodzinie zastępczej spokrewnionej. 2 dzieci przebywało najpierw w pogotowiu rodzinnym a następnie zostały umieszczone w rodzinnym domu dziecka. 1 dziecko przebywało w ciągu roku w 2 różnych pogotowiuach rodzinnych. 2 dzieci w okresie sprawozdawczym przebywało najpierw w rodzinnym domu dziecka, następnie powróciły do rodziny naturalnej, po czym ponownie zostały umieszczone w pieczy zastępczej, tj. w rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego.

W okresie sprawozdawczym w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu bytowskiego umieszczonych zostało 27 dzieci, w tym:

- 7 dzieci w rodzinach spokrewnionych,
- 4 dzieci w rodzinach niezawodowych,
- 7 dzieci w rodzinach zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego,
- 0 dzieci w rodzinach zawodowych specjalistycznych,
- 9 dzieci w rodzinnym domu dziecka.

Do najczęstszych powodów umieszczania dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej należały: uzależnienie rodziców, w tym od alkoholu, niewydolność opiekuńczo – wychowawcza, porzucenie dziecka, przemoc.

Rodziny zastępcze w 2014 roku opuściło 23 dzieci. Piecza zastępcza opuszczana była przez dzieci z powodu: rozpoczęcia procesu usamodzielnienia się wychowanka po osiągnięciu pełnoletniości, z powodu całkowitego usamodzielnienia się, powrotu do rodziny naturalnej, umieszczenia w innej formie pieczy zastępczej – w tym w instytucjonalnej pieczy zastępczej, a także w rodzinie adopcyjnej oraz z powodu śmierci dziecka.

Tabela 4.

Rodziny zastępcze w gminach powiatu bytowskiego, według stanu na dzień 31.12. 2014r.

Gmina	Rodziny spokrewnione	Rodziny niezawodowe	Rodziny zawodowe			Rodzinne Domy Dziecka	Rodziny zawodowe przekształcone w RDD
			Zawodowe	Specjalistyczne	Pogotowie rodzinne		
Bytów	24	8	1	3	1	0	1
Miastko	21	12	0	0	0	0	1
Borzytuchom	2	1	0	0	0	1	0
Czarna Dąbrówka	1	3	0	0	0	0	0
Kołczygłowy	2	2	0	0	0	0	0
Lipnica	1	3	0	0	0	0	0
Parchowo	0	0	0	2	0	1	0
Studzienice	1	0	0	1	0	0	0
Trzebielino	2	1	0	0	1	0	0
Tuchomie	7	0	0	0	0	0	0
RAZEM:	61	30	1	6	2	2	2

Źródło: opracowanie własne

Tabela 5.

Liczba dzieci w rodzinach zastępczych w gminach powiatu bytowskiego, według stanu na dzień 31.12. 2014r.

Gmina	Rodziny spokrewnione	Rodziny niezawodowe	Rodziny zawodowe			Rodzinne Domy Dziecka	Rodziny zawodowe przekształcone w RDD
			Zawodowe	Specjalistyczne	Pogotowie rodzinne		
Bytów	32	14	2	7	8	5	2
Miastko	28	17	0	0	0	4	3
Borzytuchom	2	2	0	0	0	6	0
Czarna Dąbrówka	2	5	0	0	0	0	0
Kołczygłowy	2	2	0	0	0	0	0
Lipnica	2	4	0	0	0	0	0
Parchowo	0	0	0	3	0	2	0
Studzienice	1	0	0	2	0	0	0
Trzebielino	2	3	0	0	8	0	0
Tuchomie	7	0	0	0	0	0	0
RAZEM:	78	47	2	12	16	17	5

Źródło: opracowanie własne

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej ocenia sytuację dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej oraz w rodzinnym domu dziecka (RDD) a także rodzinę zastępczą i prowadzącego RDD. Zgodnie z art. 129 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej organizator dokonuje oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej oraz w rodzinnym domu dziecka w celu:

- ustalenia aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka,
- analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną,
- modyfikowania planu pomocy dziecku,
- monitorowania procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie,
- oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb,
- oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- informowania sądu o potrzebie umieszczenia dziecka w placówce działającej na podstawie przepisów o systemie oświaty, działalności leczniczej lub pomocy społecznej.

Oceny sytuacji dziecka organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonuje na posiedzeniu z udziałem: odpowiednio rodziną zastępczą albo prowadzącym rodzinny

dom dziecka, pedagogiem, psychologiem, właściwym asystentem rodziny, przedstawicielem ośrodka adopcyjnego, koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, rodzicami dziecka, z wyjątkiem rodziców pozbawionych władzy rodzicielskiej. Ocena sytuacji dziecka powinna być przeprowadzana w miarę potrzeb, jednak w przypadku dzieci w wieku poniżej 3 lat nie rzadziej niż co 3 miesiące, a w przypadku dzieci starszych nie rzadziej niż co 6 miesięcy.

W 2014 r. pracownicy Zespołu ds. Pieczy Zastępczej dokonali 41 ocen sytuacji dzieci w wieku do 3 lat oraz 253 oceny sytuacji dzieci w wieku powyżej 3 lat.

Dzieci przebywające w rodzinnej pieczy zastępczej, posiadające uregulowaną sytuację prawną, czyli dzieci, których rodzice nie żyją, bądź są pozbawieni władzy rodzicielskiej, są zgłaszane do ośrodka adopcyjnego w celu poszukiwania dla nich rodziny adopcyjnej. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie współpracuje z ośrodkiem adopcyjnym prowadzonym przez Fundację „Dla Rodziny” w Gdańsku. W 2014r. do ośrodka adopcyjnego zgłoszonych zostało 9 dzieci z rodzin zastępczych. Procedury adopcyjne 4 dzieci są wstrzymane ze względu na to, iż rodzice biologiczni utrzymują kontakt z dziećmi. Trójka dzieci została zakwalifikowana negatywnie. Jedno dziecko zostało przysposobione. Procedury adopcyjne 1 dziecka zostały rozpoczęte i sprawa o przysposobienie małoletniego jest obecnie w toku.

Zgodnie z art. 80 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka, na każde umieszczone dziecko, przysługuje świadczenie na pokrycie kosztów jego utrzymania, nie niższe niż kwota:

- a) 660 zł miesięcznie – w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej,
- b) 1.000 zł miesięcznie – w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka.

Ponadto zgodnie z art. 81 w/w ustawy rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu RDD na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności przysługuje dodatek nie niższy niż kwota 200 zł miesięcznie na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania tego dziecka. Dodatek w tej samej wysokości przysługuje także rodzinie zastępczej zawodowej na dziecko umieszczone w pieczy na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982r. o postępowaniu w sprawach nieletnich.

Tabela 6.

Świadczenia na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej w 2014 r.

Rodzaj rodziny zastępczej/RDD	Liczba świadczeń	Kwota świadczenia
Spokrewnione	856	568.940,08
Niezawodowe	518	504.635,81
Zawodowe	153	152.856,08

Pogotowie rodzinne	71	56.937,98
Rodzinny Dom Dziecka	194	186.932,25
Rodziny pomocowe	1	154,84
RAZEM:	1.793	1.470.457,04

Źródło: Opracowanie własne

Rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka starosta może przyznać dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka, świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka – jednorazowo, jak również kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki – jednorazowo lub okresowo. Rodzina zastępcza niezawodowa i zawodowa może otrzymywać środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego w wysokości odpowiadającej kosztom ponoszonym przez rodzinę na czynsz, opłaty z tytułu najmu, opłaty za energię elektryczną i ciepłą, opał, wodę, gaz, odbiór nieczystości stałych i płynnych, dźwig osobowy, antenę zbiorczą, abonament telewizyjny i radiowy, usługi telekomunikacyjne oraz związanym z kosztami eksploatacji, obliczonym przez podzielenie łącznej kwoty tych kosztów przez liczbę osób zamieszkujących w tym lokalu lub domu jednorodzinnym i pomnożone przez liczbę dzieci i osób, które osiągnęły pełnoletniość przebywając w pieczy zastępczej, o których mowa w art. 37 ust. 2, umieszczonych w rodzinie zastępczej wraz z osobami tworzącymi tę rodzinę zastępczą. Ponadto rodzinie zastępczej zawodowej starosta może raz do roku przyznać świadczenie na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego.

Prowadzący rodzinny dom dziecka otrzymuje środki finansowe na: utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego, w którym jest prowadzony RDD w wysokości odpowiadającej kosztom ponoszonym na czynsz, opłaty z tytułu najmu, opłaty za energię elektryczną i ciepłą, opał, wodę, gaz, odbiór nieczystości stałych i płynnych, dźwig osobowy, antenę zbiorczą, abonament telewizyjny i radiowy, usługi telekomunikacyjne oraz związanym z kosztami eksploatacji, obliczonym przez podzielenie łącznej kwoty tych kosztów przez liczbę osób zamieszkujących w tym lokalu lub domu jednorodzinnym i pomnożone przez liczbę dzieci i osób, które osiągnęły pełnoletniość przebywając w pieczy zastępczej, o których mowa w art. 37 ust. 2, umieszczonych w rodzinnym domu dziecka wraz z prowadzącym RDD. Otrzymuje również środki finansowe na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z remontem lub ze zmianą lokalu w budynku w którym jest prowadzony RDD do wysokości środków określonych w umowie o prowadzenie rodzinnego domu dziecka. Prowadzący rodzinny dom dziecka otrzymuje także środki na pokrycie innych niezbędnych i nieprzewidzianych kosztów związanych z opieką i

wychowaniem dziecka lub funkcjonowaniem RDD do wysokości środków określonych w umowie o prowadzenie rodzinnego domu dziecka.

Tabela 7.

Inne świadczenia pieniężne wypłacone rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w 2014 r.

Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczenia
Dodatek z tytułu niepełnosprawności dziecka	230	45.619,34
Świadczenie jednorazowe na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	19	10.854,31
Pomoc z tytułu zdarzenia losowego	12	4.278,00
Środki finansowe na utrzymanie lokalu	44	23.605,21
Środki na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z remontem	5	6.000,00
Dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania	11	2.700,00
RAZEM:	321	93.056,86

Źródło: Opracowanie własne

Zgodnie z art. 85 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodzinie zastępczej zawodowej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka przysługuje wynagrodzenie nie niższe niż kwota 2.000 zł miesięcznie. Rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego przysługuje wynagrodzenie nie niższe niż kwota 2.600 zł miesięcznie. Przy ustalaniu wysokości wynagrodzenia bierze się pod uwagę w szczególności kwalifikacje, szkolenia i oceny rodziny zastępczej zawodowej oraz prowadzącego rodzinny dom dziecka. Rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego, w której przebywa przez okres dłuższy niż 10 dni w miesiącu kalendarzowym więcej niż 3 dzieci lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne lub umieszczone na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich otrzymuje dodatek w wysokości 20% otrzymywanego wynagrodzenia. Rodziną zastępczą zawodową oraz prowadzącą rodzinny dom dziecka za czas sprawowania funkcji rodziny pomocowej rodzinie pomocowej, otrzymuje świadczenie w wysokości nie niższej niż 20% otrzymywanego wynagrodzenia miesięcznie. Rodzina zastępcza niezawodowa oraz małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim przeszkoleni do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub rodziny przysposabiającej za czas sprawowania funkcji rodziny pomocowej otrzymują miesięczne świadczenie nie niższe niż 20% kwoty 2.000 zł.

Powyższe świadczenie przysługuje w wysokości proporcjonalnej do liczby dni pobytu dziecka w rodzinie pomocowej.

W okresie sprawozdawczym na wynagrodzenie dla rodzin zastępczych zawodowych, prowadzących rodzinny dom dziecka, zatrudnienie osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dzieckiem i pracach gospodarskich, a także świadczenia z tytułu pełnienia funkcji rodziny pomocowej przeznaczono łącznie 411.102,98 zł. Dwie rodziny zastępcze zawodowe i trzy Rodzinne Domy Dziecka skorzystały w 2014r. z pomocy osoby zatrudnionej przez PCPR do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich. Szczegółowe informacje na temat poniesionych kosztów zawarto w poniższej tabeli.

Tabela 8.

Koszty wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych, prowadzących rodzinne domy dziecka, zatrudnienie osoby do pomocy oraz świadczenia za pełnienie funkcji rodziny pomocowej, poniesione w 2014 r.

Wynagrodzenie dla:	Liczba wypłaconych wynagrodzeń/świadczeń	Kwota wynagrodzenia
Rodziny zastępcze zawodowe	106	295.675,19
Rodzinny Dom Dziecka	40	105.112,70
Osoba do pomocy	28	10.258,32
Świadczenie za pełnienie funkcji rodziny pomocowej	1	56,77
RAZEM:	175	411.102,98

Źródło: Opracowanie własne

W 2014 r. do budżetu powiatu trafiły środki finansowe z gmin z tytułu współfinansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej w wysokości:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Z tego tytułu w 2014 r. za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych gminy poniosły na rzecz powiatu koszt 123.041,68 zł natomiast za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych 76.863,91 zł.

W powiecie bytowskim są warunki do powstawania, działania i rozwoju rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka oraz rodzin pomocowych. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie w 2014r. dysponowało środkami finansowymi niezbędnymi do zapewnienia prawidłowego funkcjonowania rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka. Centrum posiadało środki na wypłatę obligatoryjnych

świadczeń, a także organizowanie opieki nad dzieckiem w formie rodzin pomocowych.

Zgodnie z ustawowym obowiązkiem, w Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2012-2014 ustalony został limit rodzin zastępczych zawodowych, który w 2014r. wynosił 22. W związku z powyższym istniała możliwość podpisania kolejnych umów o pełnienie funkcji rodzin zastępczych zawodowych, powstałych na skutek zawarcia umowy z rodziną zastępczą niezawodową spełniającą warunki wskazane w art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

1.2. Instytucjonalna piecza zastępcza

Zgodnie z art. 93 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

- 1) placówki opiekuńczo-wychowawczej,
- 2) regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej,
- 3) interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego.

Placówkę opiekuńczo-wychowawczą prowadzi powiat lub podmiot, któremu powiat zlecił realizację tego zadania na podstawie art. 190, zgodnie z którym realizację tego zadania można zlecać:

- organizacjom pozarządowym prowadzącym działalność w zakresie wspierania rodziny, pieczy zastępczej lub pomocy społecznej,
- osobom prawnym i jednostkom organizacyjnym działającym na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancji wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej lub pomocy społecznej.

W powiecie bytowskim funkcjonują 3 placówki opiekuńczo – wychowawcze typu socjalizacyjnego prowadzone na zlecenie powiatu przez Fundację Rademenes. Są to:

- 1) Dom dla Dzieci Nr 1 w Tuchomiu – 14 miejsc socjalizacyjnych,
- 2) Dom dla Dzieci Nr 2 w Rzepnicy – 14 miejsc socjalizacyjnych,
- 3) Dom dla Dzieci Nr 3 w Gostkowie – 14 miejsc socjalizacyjnych.

Zgodnie z Zarządzeniem Nr 5/2013 Starosty Bytowskiego z dnia 12 lutego 2013r. w sprawie ustalenia średniego miesięcznego kosztu utrzymania w 2014r. mieszkańca Domu Pomocy Społecznej w Parchowie, dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego prowadzonych na zlecenie powiatu bytowskiego w 2014 roku przez Fundację Rademenes z siedzibą w Bytowie przy ul. Wolności 3 miesięczny koszt utrzymania dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej w okresie od 01.01.2014r. do 28.02.2014r. wynosił 3.300 zł, natomiast zgodnie z Zarządzeniem Nr 5/2014 Starosty Bytowskiego z dnia 18 lutego 2014r. w sprawie ustalenia średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie powiatu bytowskiego w 2014 roku miesięczny koszt utrzymania dziecka w poszczególnych placówkach opiekuńczo-wychowawczych w okresie od 01.03.2014r. do 31.12.2014r.

wynosił: placówka w Tuchomiu – 3.493,96, placówka w Rzepnicy – 3.770,51, placówka w Gostkowie – 3.596,47.

W okresie sprawozdawczym w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie naszego powiatu przebywało łącznie 45 dzieci. Umieszczonych zostało 5 dzieci, najczęściej z powodów niewydolności opiekuńczo-wychowawczej rodziców, porzucenia dziecka przez wyjazd za granicę, przemoc w rodzinie.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze w ciągu roku sprawozdawczego opuściło 11 dzieci, z powodu powrotu do rodziny naturalnej, założenia własnego gospodarstwa domowego lub rozpoczęcia procesu usamodzielnienia, całkowitego usamodzielnienia. Na dzień 31.12.2014 roku w placówkach opiekuńczo - wychowawczych na terenie powiatu przebywało łącznie 32 dzieci.

Pracownicy Zespołu ds. Pieczy Zastępczej uczestniczą w regularnych spotkaniach Zespołu ds. Oceny Sytuacji Dziecka, który ocenia sytuację dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Zgodnie z art. 138 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zespół dokonuje okresowej oceny sytuacji dziecka w miarę potrzeb, nie rzadziej niż co pół roku, a w przypadku dziecka poniżej 3 lat nie rzadziej niż co 3 miesiące.

W 2014r. odbyło się 7 posiedzeń Zespołu ds. Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka zorganizowanych przez Fundację „Rademenes”. Pierwsze spotkania odbyły się w dniach 26.03.2014r., 27.03.2014r., 28.03.2014r., kolejne w dniach 30.09.2014 r., 01.10.2014 r., 02.10.2014 r., trzecie spotkanie zespołu odbyło się w dniu 09.12.2014 r. w siedzibach placówek w Tuchomiu, Rzepnicy, Gostkowie. Na pierwszym posiedzeniu w 2014r. w Tuchomiu ocenianych było 14 wychowanków, w Gostkowie 14 wychowanków, a w Rzepnicy 11 wychowanków. Podczas drugiego posiedzenia w Tuchomiu ocenom poddano 12 podopiecznych, w Gostkowie 14, natomiast w Rzepnicy 7. Podczas trzeciego posiedzenia oceniano 1 wychowankę. Ogółem w 2014r. Dokonano 73 okresowych ocen sytuacji dziecka.

Tabela 9.

Liczba ocen sytuacji dziecka sporządzonych przez Zespół ds. Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka w placówkach opiekuńczo – wychowawczych w powiecie bytowskim w 2014r.

Placówka	I posiedzenie w dniach 26.03.2014r. – 28.03.2014 r.	II posiedzenie w dniach 30.09.2014. – 02.10.2014r.	III posiedzenie w dniu 09.12.2014 r.
Gostkowo	14	14	0
Tuchomie	14	12	1
Rzepnica	11	7	0
RAZEM:	39	33	1

Źródło: Opracowanie własne

W skład Zespołu ds. Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej w 2014r. wchodził pracownicy placówki, tj. dyrektor,

wychowawcy placówek, w których dzieci są oceniane, pracownik socjalny oraz zaproszeni pracownicy różnych instytucji, posiadający kompetencje i informacje dotyczące danego dziecka i jego rodziny. Członkami Zespołu w roku sprawozdawczym byli przedstawiciele Sądu Rejonowego w Bytowie i Miastku, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, ośrodków pomocy społecznej.

Celem pracy Zespołów ds. Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka w 2014r. było przede wszystkim zapoznanie z aktualną sytuacją życiową rodziny dziecka i samego wychowanka. Podczas posiedzeń omawiane były wszelkie aspekty dotyczące stanu zdrowia dziecka, jego aktualnych potrzeb, metod prowadzonej pracy z wychowankiem oraz możliwości powrotu dziecka do rodziny biologicznej, bądź umieszczenia w rodzinie zastępczej, placówce leczniczej, czy wychowawczej. Podczas posiedzeń podejmowane były decyzje dotyczące zasadności dalszego pobytu dziecka w placówce.

2. Realizacja zadań związanych z naborem, szkoleniem oraz kwalifikowaniem kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzącego rodzinny dom dziecka, dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego

Nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka jest procesem ciągłym i trwa przez cały rok. Do 16 października 2014r. nabór kandydatów prowadzony był w oparciu o procedury kwalifikowania kandydatów na rodziny zastępcze przyjęte Zarządzeniem Nr 24/2012 z dnia 5 listopada 2012r., jednakże od dnia 16 października w PCPR obowiązują nowe procedury przyjęte Zarządzeniem Nr 27/14 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie. Zgodnie z przyjętymi procedurami osoby ubiegające się o pełnienie funkcji rodziny zastępczej mogą zgłosić się do Zespołu ds. Pieczy Zastępczej osobiście, telefonicznie lub za pośrednictwem Internetu celem uzyskania ogólnych informacji. Następnie kandydaci otrzymują zaproszenie na rozmowę wstępną, która odbywa się z pracownikiem Zespołu ds. Pieczy Zastępczej. W trakcie rozmowy pracownik zapoznaje się z kandydatami, informuje o obowiązującej procedurze, o warunkach, jakie winni spełniać, przedstawia wykaz dokumentów, które należy dostarczyć. Warunkiem rozpoczęcia współpracy jest:

- pisemny wniosek kandydatów o pełnienie funkcji rodziny zastępczej złożony do Zespołu ds. Pieczy Zastępczej, wraz z uzasadnieniem swojej decyzji,
- wypełniony formularz zgłoszeniowy,
- złożenie niezbędnych zaświadczeń i oświadczeń.

Kolejnym krokiem jest wizyta pracownika w domu kandydatów, która ma na celu bliższe poznanie kandydatów w ich środowisku oraz ustalenie warunków bytowych i mieszkaniowych. Podczas naboru przedstawiciel organizatora rodzinnej pieczy zastępczej przeprowadza również wywiad pedagogiczny, który dotyczy motywacji kandydatów przy podejmowaniu decyzji o utworzeniu rodziny zastępczej, doświadczeń w opiece nad dziećmi, rozpoznania predyspozycji wychowawczych i opiekuńczych kandydatów oraz oczekiwań związanych z dzieckiem. Niezbędnym elementem jest również badanie psychologiczne, podczas którego psycholog

przeprowadza rozmowę oraz testy psychologiczne, które pozwalają określić predyspozycje i motywację kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Indywidualne spotkanie z radcą prawnym ma na celu przekazanie kandydatom informacji na temat podstawowych przepisów dotyczących pieczy zastępczej. Po przeprowadzeniu przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej analizy sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej, dostarczeniu przez kandydata wszystkich niezbędnych dokumentów oraz uzyskaniu pozytywnej opinii pedagoga, psychologa i radcy prawnego kandydat zostaje kwalifikowany do II etapu.

Drugi etap to szkolenie kandydatów na rodzinę zastępczą. Szkolenie prowadzone jest według programu „Razem” – program szkolenia dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej autorstwa Marka Hojczyka i Beaty Kowalczyk, zatwierdzony decyzją Ministra Pracy i Polityki Społecznej Nr DSR-II-5121-27-1-TU/12 z dnia 21 czerwca 2012r. Spotkania w ramach szkolenia odbywają się w grupie i prowadzone są metodą warsztatową. Następnie uczestnicy odbywają 10-godzinny staż w zawodowej rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub placówce opiekuńczo-wychowawczej. Po ukończeniu szkolenia uczestnicy otrzymują świadectwo o ukończeniu szkolenia wydane przez trenerów.

Ostatnim etapem procedury jest kwalifikacja kandydatów na rodzinę zastępczą. Na wniosek kandydatów o wydanie zaświadczenia kwalifikacyjnego, w ciągu 14 dni powołuje się komisję kwalifikacyjną, która ocenia spełnianie przez kandydatów warunków o których mowa w art. 42 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz potwierdza ukończenie szkolenia, o którym mowa w art. 44 ust. 1 w/w ustawy. Zgodnie ze stanowiskiem komisji kwalifikacyjnej następuje wydanie lub odmowa wydania zaświadczenia kwalifikacyjnego. Po uzyskaniu pozytywnej oceny komisji kwalifikacyjnej oraz po wydaniu zaświadczenia kwalifikacyjnego następuje wpisanie danych kandydata/ów na rodzinę zastępczą do rejestru, o którym mowa w art. 46 w/w ustawy.

W okresie sprawozdawczym do PCPR w Bytowie zgłosiło się 26 osób, w tym 12 małżeństw i 1 osoba samotna oraz 1 osoba, która chciała uczestniczyć w szkoleniu samotnie ponieważ jej współmałżonek posiadał już świadectwo o ukończeniu takiegoż szkolenia. W trakcie procesu kwalifikacyjnego 7 małżeństw (14 osób) i 1 osoba zrezygnowali z uczestnictwa w dalszym procesie kwalifikacyjnym z powodów zdrowotnych, osobistych, przerwało kwalifikację poprzez niedostarczenie niezbędnych dokumentów lub przerwanie uczestnictwa w trakcie badań psychologicznych. W 2014r. zorganizowano jedno szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Do szkolenia przystąpiło 1 małżeństwo (2 osoby) i 3 osoby – w tym jedna osoba, która zgłosiła się w 2013r. Wszystkie osoby zakwalifikowane ukończyły szkolenie. Trzy osoby (1 małżeństwo i 1 osoba) zostały przeszkolone w MOPR w Słupsku. Dwa małżeństwa (4 osoby) zgłoszone w 2014r. są aktualnie w trakcie procedury kwalifikacyjnej do szkolenia dla kandydatów na rodzinę zastępczą.

Zgodnie z art. 180 ust. 11 i art. 46 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej starosta ma obowiązek prowadzić rejestr danych o osobach: zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny

zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka, pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej lub rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka. PCPR w Bytowie realizuje ten obowiązek. Osoby, które wpisane są do rejestru, są obowiązane do poinformowania starosty o każdej zmianie danych oraz do przedstawienia co 2 lata zaświadczenia lekarskiego o stanie zdrowia wystawionego przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej oraz opinii o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, wystawionej przez psychologa. Dane z rejestru przekazywane są do właściwych sądów.

3. Realizacja zadań mających na celu doskonalenie kwalifikacji, pomoc i wsparcie rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka

Zgodnie z przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie realizuje następujące zadania skierowane do rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka:

1) Organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego

W okresie sprawozdawczym PCPR w Bytowie zorganizował 7 szkoleń mających na celu podnoszenie kwalifikacji rodzin zastępczych spokrewnionych, niezawodowych, zawodowych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka. Jedno ze szkoleń zostało zorganizowane dla dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej, było to szkolenie o nazwie „Jak radzić sobie z emocjami swoimi i innych – trening emocji”. Jedno ze szkoleń zostało zorganizowane w ramach projektu współfinansowanego przez MPiPS w ramach Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2014 pod nazwą „Resortowy Program Wspierania Rozwoju Rodzinnej Pieczy Zastępczej na rok 2014r”. Współfinansowane szkolenie pod nazwą „Trening Twórczości” było zorganizowane dla rodzin zastępczych, osób prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego powstałych w 2014r.

Szkolenia zorganizowane dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka:

„WARSZTATY BEZ KLAPSA”

Szkolenie miało na celu uświadomienie rodzicom zastępczym ich uczuć, myśli, przekonań, potrzeb oraz możliwości rozpoznania motywów swoich działań. Ponadto celem szkolenia było poszerzenie umiejętności wychowawczych, które pomagają wychowywać dzieci bez przemocy. Szkolenie w wymiarze 12 godzin zegarowych odbyło się w dniach 10 i 11 maja 2014r. na terenie PCPR w Bytowie. W warsztatach

uczestniczyło 5 osób, 3 kobiety i 2 mężczyzn. Wszyscy uczestnicy ukończyli szkolenie oraz otrzymali zaświadczenie o udziale w warsztatach.

„ZASADY I KONSEKWENCJE PODSTAWĄ WYCHOWANIA”

Celem szkolenia było doskonalenie kompetencji rodziców zastępczych w zakresie związanym z tematyką szkolenia.

Termin i miejsce szkolenia: 14.05.2014r. – Miastko .

Czas trwania: 3 godziny zegarowe

liczba uczestników: 10 osób - wszyscy uczestnicy ukończyli szkolenie i otrzymali zaświadczenia uczestnictwa w warsztatach.

„KARY I NAGRODY”

Celem szkolenia było nabycie przez rodziców zastępczych umiejętności w zakresie związanym z tematyką szkolenia.

Termin i miejsce szkolenia: 04.07.2014r. - Bytów

Czas trwania: 3 godziny zegarowe

liczba uczestników: 5 osób - wszyscy uczestnicy ukończyli szkolenie i otrzymali zaświadczenia uczestnictwa w warsztatach.

„TRENING KOMPETENCJI I UMIEJĘTNOŚCI WYCHOWAWCZYCH – CZYLI JAK ZROZUMIEĆ NASTOLATKA”

Celem szkolenia było nabycie umiejętności i wiedzy przez rodziców zastępczych na temat wychowywania nastoletnich wychowanków.

Termin i miejsce szkolenia: 13.09.2014r. – 14.09.2014r. - Bytów

Czas trwania: 16 godzin zegarowych

Liczba uczestników: : 9 osób - wszyscy uczestnicy ukończyli szkolenie i otrzymali zaświadczenia uczestnictwa w warsztatach.

„TRENING TWÓRCZOŚCI”

Szkolenie miało na celu spędzenie czasu na twórczej, kreatywnej zabawie, rozwiązywaniu niestandardowych zadań, przekraczaniu własnych granic oraz próbie powrotu do niekonwencjonalnego, twórczego myślenia. Zadania i ćwiczenia miały na celu wyzwolenie kreatywności w uczestnikach oraz świetną zabawę , która sprawi, że uczestnicy zrelaksują się, nabędą nowe kompetencje, wyzwolą swój potencjał oraz dowiedzą się, jak mogą wspierać twórczy rozwój swoich dzieci.

Termin i miejsce szkolenia: 04.10.2014r. Bytów

Czas trwania: 6 godzin dydaktycznych

Liczba uczestników: : 10 osób – wszyscy uczestnicy ukończyli szkolenie i otrzymali zaświadczenia uczestnictwa w warsztatach.

„JAK RADZIĆ SOBIE Z EMOCJAMI SWOIMI I INNYCH – TRENING EMOCJI”

Szkolenie dla dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej zostało przeprowadzone w formie warsztatowej. Polegało na ćwiczeniach zabawach, dyskusji na temat emocji, dramie, pantonimy ,scenkach, burzy mózgów, zabawach w kręgu, pracy w grupach i dwójkach.

Termin i miejsce szkolenia: 06.12.2014r. –Bytów; 13.12.2014r. – Miastko

Czas trwania: 3 x po 3 godziny zegarowe

Liczba uczestników: trzy grupy – łącznie 29 dzieci – wszystkie dzieci ukończyły szkolenie i otrzymały zaświadczenia uczestnictwa w warsztatach.

„WSPÓLCZESNE ZAGROŻENIA – WYKORZYSTYWANIE SEKSUALNE DZIECI”

Celem szkolenia było przygotowanie osób pracujących z dziećmi do problemu wykorzystywania seksualnego oraz wyposażenie w umiejętności radzenia sobie w sytuacji kiedy opiekunowie dowiadują się o takiej sytuacji; podniesienie świadomości osób dorosłych na temat zagrożeń z jakimi może spotkać się dziecko oraz możliwości rozwojowych dziecka w zakresie ochrony samego siebie.

Termin i miejsce szkolenia: 13.12.2014r. – Bytów

Czas trwania: 6,5 godzin zegarowych

Liczba uczestników: 7 osób

„SZKOLENIE „PRAKTYCZNE ZASTOSIOWANIE PRZEPISÓW PRAWA RODZINNEGO ORAZ WSPIERANIE RODZINY I PIECZY ZASTĘPCZEJ”

Celem szkolenia było omówienie zagadnień zgodnie z tematyką szkolenia, ze szczególnym naciskiem na kwestię kontaktów rodziców biologicznych z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej oraz współpracy rodziców zastępczych z rodziną naturalną dziecka. Na szkoleniu omówiono również kwestię dot. dochodzenia roszczeń alimentacyjnych oraz prawa i obowiązki rodzin zastępczych.

Termin i miejsce szkolenia: 20.12.2014r. – Bytów, Miastko

Czas trwania: 2 x 4 godziny dydaktyczne

Liczba uczestników: Bytów – 14 osób ; Miastko – 12 osób. Łącznie 26 osób.

W listopadzie 2014 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie zorganizowało **indywidualne konsultacje dla rodzin zastępczych**, w których przebywają dzieci z podejrzeniem lub z zdiagnozowanym alkoholowym zespołem płodowym. Konsultacje odbyły się w dniach 22.11.2014r. – 23.11.2014r., zostało przebadanych 12 dzieci, z czego u 2 dzieci już wcześniej zdiagnozowano FAS. Wszystkie dzieci po przeprowadzonym badaniu lekarskim otrzymały zaświadczenia wystawione przez dr psychiatrę.

2) Prowadzenie grup wsparcia

Grupa wsparcia jest formą niespecjalistycznej pomocy wsparcia społecznego, w której członkowie świadczą sobie różnego rodzaju pomoc, zazwyczaj niezawodową. Pomoc może przyjmować formę dostarczania pożytecznych informacji, relacjonowania własnych doświadczeń związanych z danym problemem, słuchania i akceptacji doświadczeń innych, empatycznego zrozumienia i nawiązania kontaktów społecznych z osobami o podobnych doświadczeniach. Przynależność do grupy wsparcia zwiększa świadomość uczestników na swój temat, na temat własnych pragnień, dążeń, celów życia, a także uzyskanie nowych umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych.

W 2014r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie prowadziło grupę wsparcia dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinny dom dziecka na terenie

Miastka i Bytowa. Spotkania rodzin zastępczych z terenu miasta Bytów zorganizowane były w PCPR w Bytowie w każdą pierwszą środę miesiąca o godz. 16:00, natomiast w Miastku w ostatni wtorek miesiąca od godziny 15:30. W spotkaniach uczestniczył zawsze jeden z pracowników PCPR w Bytowie.

3) Zapewnianie pomocy i wsparcia w formie rodzin pomocowych

Od stycznia 2012r. rodziny zastępcze mają możliwość korzystania ze wsparcia w formie rodziny pomocowej. Zgodnie z art. 73 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w przypadku czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem przez rodzinę zastępczą lub prowadzącego rodzinny dom dziecka piecza zastępcza nad dzieckiem może zostać powierzona rodzinie pomocowej. Piecza zastępcza nad dzieckiem może być powierzona rodzinie pomocowej, w szczególności w okresie:

- 1) czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem przez rodzinę zastępczą lub prowadzącego rodzinny dom dziecka w związku z wypoczynkiem, o którym mowa w art. 69, udziałem w szkoleniach lub pobytem w szpitalu,
- 2) nieprzewidzianych trudności lub zdarzeń losowych w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka.

Ze wsparcia w formie rodzin pomocowych w 2014r. skorzystała 1 rodzina zastępcza pełniąca funkcje pogotowia rodzinnego. Powodem udzielonej pomocy był urlop wypoczynkowy. Łącznie w okresie sprawozdawczym podpisano 1 umowę o pełnienie funkcji rodziny pomocowej, a pod opieką tej rodziny znalazło się 1 dziecko.

4) Organizowanie pomocy wolontariuszy

W 2014 roku dwie rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie powiatu bytowskiego zwróciły się do PCPR w Bytowie o udzielenie pomocy w formie wolontariusza.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej zorganizował dla jednej rodziny zastępczej pomoc 2 wolontariuszy, a dla drugiej rodziny zastępczej 1 wolontariusza.

Wolontariusze udzielali pomocy dzieciom umieszczonym w rodzinach zastępczych w odrabianiu lekcji i przygotowywaniu się do zajęć szkolnych. Osoby te pomimo propozycji ze strony tutejszego Centrum nie podpisały porozumienia o współpracy w ramach wolontariatu z PCPR w Bytowie.

5) Wsparcie w postaci koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej

Zgodnie z art. 77 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej obejmuje się rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka na ich wniosek. Do dnia 31.12.2014r. w przypadku rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka nieposiadających co najmniej 2 letniego doświadczenia jako rodzina zastępcza lub rodzinny dom dziecka, wyznaczenie koordynatora było obligatoryjne, natomiast w przypadku rodzin zastępczych i prowadzących rodzinny dom dziecka posiadających staż dłuższy niż 2 lata jako rodzina zastępcza lub prowadzący rodzinny dom dziecka, wyznaczenie koordynatora było działaniem fakultatywnym.

W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie koordynator rodzinnej pieczy zastępczej wykonując swoje obowiązki służbowe dokumentuje wykonaną pracę w karcie pracy koordynatora, bądź w notatce służbowej.

Do zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności:

- udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej,
- przygotowanie, we współpracy z odpowiednio rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz asystentem rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny - we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną, planu pomocy dziecku,
- pomoc rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu,
- zapewnienie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej,
- zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających,
- udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej,
- przedstawianie corocznego sprawozdania z efektów pracy organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej.

Koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej wyznacza organizator rodzinnej pieczy zastępczej, po zasięgnięciu opinii odpowiednio rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka. W 2014r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie zatrudniało 3 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej na umowę o pracę oraz 3 na umowę zlecenie. Wsparciem koordynatora w ciągu całego roku było objętych 81 rodzin zastępczych, w tym 52 rodziny zastępczych spokrewnionych, 4 rodziny zastępcze zawodowe, 22 rodziny zastępcze niezawodowe oraz 3 rodzinne domy dziecka. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, w tym samym czasie pod opieką jednego koordynatora w 2014r. mogło przebywać nie więcej niż 30 rodzin zastępczych, lub prowadzących rodzinny dom dziecka.

Wizyty koordynatora w środowisku rodzin zastępczych odbywały się raz w miesiącu, jeżeli zachodziła potrzeba, to częściej. Utrzymywany był także kontakt telefoniczny z rodzinami zastępczymi. Koordynator poza wizytami w rodzinach udawał się również do szkół, przedszkoli, w miejsca praktyk. Współpracował z kuratorami sądowymi, asystentami rodzin pracującymi z rodzicami biologicznymi dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, pracownikami socjalnymi oraz pracownikami innych instytucji, w których mógł zasięgnąć informacji na temat funkcjonowania dziecka i rodziny bądź możliwości udzielenia pomocy i wsparcia, zgodnie z potrzebami.

6) Zapewnianie pomocy prawnej oraz prowadzenie specjalistycznego poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy

W trakcie 2014r. w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie zwiększył się dostęp do specjalistycznego poradnictwa, ze względu na zwiększenie ilości godzin przyjęć przez zatrudnionego psychologa. W 2014r. PCPR w Bytowie zatrudniał łącznie 2 psychologów i 1 radcę prawnego, którzy byli gotowi nieść rodzinom zastępczym pomoc i wsparcie psychologiczne, terapeutyczne i prawne w sytuacji, gdy będzie taka potrzeba.

Zapewniane poradnictwo miało na celu również zachowanie i wzmocnienie kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego. W miarę zgłoszonych i zaobserwowanych potrzeb koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej kierowali rodziny i ich podopiecznych do innych specjalistów, jak np. pedagoga, psychiatry.

W 2014r. ze wsparcia psychologicznego skorzystały 33 rodziny zastępcze, w tym 18 rodzin zastępczych spokrewnionych, 11 niezawodowych, 2 zawodowe oraz 2 rodzinne domy dziecka. Z wsparcia prawnego skorzystało 7 rodzin zastępczych, w tym 3 rodziny zastępcze spokrewnione, 1 niezawodowa oraz 3 rodziny - kandydaci na rodzinę zastępczą.

4. Działania ukierunkowane na pomoc i wsparcie osób usamodzielnianych opuszczających rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo - wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo - terapeutyczne

W procesie opieki i wychowania dziecka przebywającego zarówno w rodzinnej, jak i w instytucjonalnej pieczy zastępczej niezbędne jest przygotowanie go do samodzielnego, dorosłego i odpowiedzialnego życia oraz umożliwienie mu zdobycia wiedzy i umiejętności niezbędnych do prawidłowego wejścia w dorosłe życie. Zgodnie z art. 140 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, osobie opuszczającej, po osiągnięciu pełnoletniości rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną, zwanej dalej „osobą usamodzielnianą”, w przypadku gdy umieszczenie w pieczy zastępczej nastąpiło na podstawie orzeczenia sądu przyznaje się pomoc na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie, zagospodarowanie oraz udziela się pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych i zatrudnienia. Przez osobę usamodzielnianą rozumie się również osobę, której pobyt w rodzinnej pieczy zastępczej ustał na skutek śmierci osób tworzących rodzinę zastępczą lub osoby prowadzącej rodzinny dom dziecka, w okresie 6 miesięcy przed osiągnięciem przez osobę usamodzielnianą pełnoletniości.

W 2014r. osoba usamodzielniana co najmniej na 2 miesiące przed osiągnięciem pełnoletniości wskazywała osobę, która podejmuje się pełnienia funkcji opiekuna usamodzielniania oraz przedstawia pisemną zgodę tej osoby. Co

najmniej na miesiąc przed osiągnięciem pełnoletniości osoba usamodzielniana opracowywała wspólnie z opiekunem usamodzielnienia indywidualny program usamodzielniania, który następnie był zatwierdzany przez kierownika PCPR powiatu właściwego do ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnianie.

W 2014r sporządzono 14 indywidualnych programów usamodzielniania oraz 16 aneksów do indywidualnych programów usamodzielniania. Pełnoletniość osiągnęło 7 wychowanków rodzin zastępczych i 10 wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych. Spośród osób, które osiągnęły pełnoletniość 4 wychowanków rodzin zastępczych pozostało w rodzinach, 2 opuściło rodziny, i pobierają świadczenia z tytułu kontynuowania nauki, 1 osoba opuściła pieczę zastępczą i nie otrzymała żadnych świadczeń. W placówkach opiekuńczo-wychowawczych 2 wychowanków całkowicie się usamodzielnili i opuściło pieczę zastępczą, 5 wychowanków opuściło placówkę i pobiera świadczenie z tytułu kontynuowania nauki, 2 pozostało w placówce, 1 osoba opuściła pieczę zastępczą i nie otrzymała żadnych świadczeń. Pracownicy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w 2014 roku na bieżąco monitorowali proces usamodzielniania wychowanków.

W okresie sprawozdawczym udzielono 344 świadczeń w formie wsparcia finansowego i rzeczowego dla 46 osób usamodzielnianych opuszczających rodziną bądź instytucjonalną pieczę zastępczą. Pomoc na kontynuowanie nauki pobierało 37 osób, pomoc na usamodzielnienie przyznano 6 osobom, natomiast pomoc na zagospodarowanie wypłacono 12 osobom usamodzielniającym się.

Tabela 10.

Świadczenia wypłacone usamodzielniającym się wychowankom pieczy zastępczej w 2014 r.

Rodzaj udzielonej pomocy	Ilość osób, które skorzystały ze wsparcia	Łączna kwota świadczeń dla osób opuszczających:	
		Rodziny zastępcze	Placówki opiekuńczo -wychowawcze
Pomoc na kontynuowanie nauki	37	254 świadczenia 121.834,73	72 świadczenia 33.480,40
Pomoc na usamodzielnienie	6	3 świadczenia 16.488,00	3 świadczenia 19.800,00
Pomoc na zagospodarowanie	12	10 świadczeń 16.647,00	2 świadczenia 3.000,00
Razem	46*	267 świadczeń 154.969,73	77 świadczeń 56.280,40

Źródło: Opracowanie własne

*wartość 46 nie jest równa sumie cyfr przedstawionych w kolumnie dotyczącej ilości osób, które skorzystały ze wsparcia, ponieważ były osoby, które otrzymały dwa lub trzy rodzaje pomocy.

Każdy z 46 usamodzielniających się wychowanków pieczy otrzymał pomoc w postaci pracy socjalnej oraz w przypadku osób pobierających pomoc pieniężną z tytułu kontynuowania nauki, utrzymywany był regularny kontakt ze szkołą, zarówno telefoniczny, jak i osobisty.

Osoby usamodzielniane miały również możliwość zamieszkania w mieszkaniu chronionym funkcjonującym na terenie powiatu bytowskiego. Mieszkanie dysponuje 3 miejscami. W okresie sprawozdawczym podpisano 3 umowy użytkowania i 1 aneks do umowy z 2014 r.

W okresie sprawozdawczym w ramach realizacji projektu systemowego „Przestrzenie rozwoju” oraz projektu konkursowego „Aktywnie w przyszłość” współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, wsparciem szkoleniowym objętych zostało 5 (2 kobiety, 3 mężczyźni) usamodzielniających się wychowanków opuszczających rodziny zastępcze lub placówki opiekuńczo-wychowawcze. Wśród uczestników 2 osoby pochodziły z rodzin zastępczych, 1 z placówki opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego, a 2 osoby opuściły młodzieżowy ośrodek wychowawczy. Zorganizowano 7 szkoleń. Szczegółowe informacje dotyczące liczby usamodzielniających się wychowanków uczestniczących w poszczególnych kursach przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11.

Szkolenia, w których uczestniczyli usamodzielniający się wychowankowie pieczy zastępczej w 2014 r.

Nazwa szkolenia	Liczba uczestników
Prawo jazdy kat. B	1
Kurs wizażu i stylizacji paznokci	1
Kurs obsługi wózka widłowego	1
Kurs spawania metodą I35 MAG	2
Szkolenie z zakresu aktywizacji zawodowej - poradnictwo zawodowe	3
Warsztaty aktywnego poszukiwania pracy	2
Trening kompetencji i umiejętności społecznych	5

Źródło: Opracowanie własne

Przed zakwalifikowaniem do projektu i rozpoczęciem powyższych szkoleń, kandydaci w ramach rekrutacji brali udział w badaniach psychologicznych mających na celu zbadanie ich potrzeb i możliwości udziału w projekcie. W ramach rekrutacji z psychologiem spotkało się 9 usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej, wszyscy zostali pozytywnie zaopiniowani przez psychologa. Do projektu przystąpiło 5 wychowanków.

5. Inne działania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej realizowane przez PCPR w Bytowie

1) Współpraca ze środowiskiem lokalnym

Pracownicy Działu Pieczy Zastępczej i Realizacji Świadczeń Socjalnych funkcjonującego przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie współpracują na co dzień ze środowiskiem lokalnym w tym między innymi z takimi jednostkami jak:

PCPR, MOPR

Współpraca z innymi PCPR-ami dotyczy przebywania na naszym terenie dzieci lub pełnoletnich wychowanków z innych powiatów, bądź przebywania na terenie innych powiatów pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej, bądź małoletnich przebywających w pieczy zastępczej, pochodzących z naszego powiatu, na zasadzie porozumień zawartych pomiędzy danymi powiatami. Współpraca z tymi jednostkami opiera się na wymianie informacji dotyczących wolnych miejsc w placówkach opiekuńczo – wychowawczych bądź rodzinach zastępczych funkcjonujących na danych terenach w celu umieszczenia w nich małoletnich dzieci wymagających zabezpieczenia w postaci pieczy zastępczej.

MOPS, GOPS, MGOPS

Współpraca z ośrodkami pomocy społecznej dotyczy wymiany wielu różnych informacji, między innymi przy kierowaniu dziecka do pieczy zastępczej, zwracamy się do właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dziecka, ośrodka pomocy społecznej w celu otrzymania planu pracy z rodziną biologiczną małoletniego. Przy sporządzaniu okresowej oceny małoletnich przebywających w pieczy zastępczej, zasięgamy opinii ośrodka tj. asystenta rodziny bądź pracownika socjalnego o aktualnej sytuacji rodziców biologicznych, celem uzyskania informacji czy ustały przyczyny umieszczenia dziecka w pieczy, ewentualnej modyfikacji planu pomocy dziecku. Centrum zwraca się z prośbą o przesłanie opinii dotyczącej kandydatów zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, niezbędnej do kwalifikacji kandydata do szkolenia. Współpracujemy z ośrodkami pomocy społecznej w celu zebrania aktualnych informacji o sytuacji materialno-bytowej rodziców dzieci przebywających w pieczy zastępczej celem ustalenia odpłatności za pobyt ich dzieci w pieczy zastępczej. Zdarza się również, że w sytuacjach trudnych związanych z podejrzeniem złego wypełniania w naszej opinii funkcji rodziny zastępczej bądź w przypadku uzyskania niepokojących informacji o danej rodzinie, korzystamy z informacji ośrodka pomocy społecznej dotyczących naszych rodzin zastępczych funkcjonujących na danym terenie, celem zweryfikowania posiadanych informacji, bądź zwołujemy zespół, w skład którego wchodzi pracownicy danego ośrodka, w celu rozwiązania trudnej sytuacji dotyczącej rodziny zastępczej. Kontaktujemy się z powyższymi instytucjami także w celu promocji rodzicielstwa zastępczego m.in. poprzez dystrybucję ulotek i plakatów, materiałów promujących rodzicielstwo zastępcze.

INSTYTUCJE OŚWIATOWE TJ. UCZELNIE, SZKOŁY, PRZEDSZKOLA, PORADNIE PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNE

Współpraca z tymi jednostkami dotyczy przekazywania informacji dotyczących podopiecznych przebywających w pieczy zastępczej, zarówno małoletnich jak i pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej. W przypadku pełnoletnich wychowanków informacje z w/w instytucji dotyczą zazwyczaj wydania zaświadczeń potwierdzających kontynuację nauki, zaś w przypadku małoletnich, pozyskujemy informacje dotyczące wyników w nauce, kontaktach z rówieśnikami, frekwencji na zajęciach, kontaktu opiekunów z wychowawcami klas, opinii pedagoga i psychologa szkolnego w przypadku dzieci korzystających z takiego poradnictwa. Szkoły, przedszkola dostarczają cenne informacje dotyczące wyposażenia małoletnich w niezbędne przybory szkolne, drugie śniadanie, ubiór, ich uczestnictwo w wycieczkach, dodatkowych zajęciach itp. Przy kierowaniu dziecka do pieczy zastępczej gromadzimy również dokumentację szkolną dziecka, w szczególności świadectwa szkolne.

NIEPUBLICZNY OŚRODEK ADOPCYJNY „FUNDACJA DLA RODZINY” MIESZCZĄCY SIĘ W GDAŃSKU

Współpracujemy z ośrodkiem w przypadku małoletnich z uregulowaną sytuacją prawną celem zgłaszania ich do adopcji. Przekazujemy karty dziecka wraz z dokumentacją medyczną, postanowienie sądu dotyczące pozbawienia władzy rodzicielskiej rodziców biologicznych, odpisy zupełne aktów urodzenia, zaświadczenie opiekuna prawnego. Promocja rodzicielstwa zastępczego – roznoszenie ulotek i plakatów,

SĄDY, WYDZIAŁY RODZINNE ORAZ WYDZIAŁY KURATORSKIE

Współpraca dotyczy kierowania małoletnich do pieczy zastępczej – przekazanie skierowania dotyczącego miejsca umieszczenia małoletnich zgodnie z postanowieniem sądu tj. piecza zastępcza rodzinna bądź instytucjonalna z dokładnym podaniem danych rodziny zastępczej bądź placówki opiekuńczo – wychowawczej. Celem współpracy jest również przekazywanie do właściwego sądu oceny sytuacji dziecka przeprowadzanej w przypadku dzieci w wieku poniżej 3 lat nie rzadziej niż co 3 miesiące, a w przypadku dzieci starszych nie rzadziej niż co 6 miesięcy; przekazywanie do właściwego sądu opinii o zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej a także informacji o całokształcie sytuacji osobistej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka oraz sytuacji rodziny dziecka co najmniej raz na 6 miesięcy. Pracownicy Zespołu ds. Pieczy Zastępczej uczestniczą w sprawach sądowych dotyczących małoletnich przebywających w pieczy zastępczej dotyczących np. pełnienia funkcji opiekuna prawnego i złożenia przed Sądem przyrzeczenia, pełnienia funkcji kuratora dla osoby nieobecnej w przypadku rodziców biologicznych dotyczące ustalenia odpłatności za pobyt ich dziecka w pieczy zastępczej. Pracownicy Centrum w razie potrzeby uczestniczą w sprawach sądowych dotyczących pieczy zastępczej jako świadek w sprawie.

Współpraca z kuratorami rodzinnymi i nieletnich w przypadku okresowych ocen wychowanków placówki opiekuńczo – wychowawczej, w przypadku zdobycia aktualnych informacji dotyczących rodziców biologicznych, w przypadku konsultacji dotyczącej wydania zgody na urlopowanie małoletnich do domu rodzinnego, rodziny biologicznej w przypadku kierowania dzieci do pieczy zastępczej itp. Promocja

rodzicielstwa zastępczego – rozpowszechnianie ulotek i plakatów,

URZĘDY

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie współpracuje z Urzędami Stanu Cywilnego w celu uzyskania odpisów aktów urodzenia małoletnich kierowanych lub przebywających w pieczy zastępczej, wydania numeru ewidencyjnego PESEL małoletnich, niezbędnego do podjęcia leczenia małoletnich przebywających w pieczy zastępczej. Współpracujemy z Centrum Personalizacji celem uzyskania informacji dotyczących meldunku np. rodziców biologicznych, niezbędnego do ustalenia odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej. Centrum za pomocą urzędów promuje rodzicielstwo zastępcze – rozpowszechnianie ulotek i plakatów, materiałów promocyjnych, które za pośrednictwem urzędów stają się bardziej dostępne.

PODMIOTY LECZNICZE

Przy kierowaniu dziecka do pieczy zastępczej zwracamy się o wydanie dokumentacji medycznej małoletnich, współpracujemy ze szpitalem w przypadku pozostawienia dziecka po porodzie przez matkę biologiczną. Zwracamy się o opinie od lekarzy rodzinnych dotyczące ogólnych informacji o małoletnich oraz ich opiekunach. Promocja rodzicielstwa zastępczego – roznoszenie ulotek i plakatów, materiałów promocyjnych.

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE

Promocja rodzicielstwa zastępczego – rozpowszechnianie ulotek i plakatów.

POLICJA

Współpraca dotyczy monitorowania sytuacji rodzin zastępczych i małoletnich przebywających w pieczy zastępczej, w przypadku pojawienia się nieprawidłowości, bądź konfliktu z prawem. Zwracamy się również z wnioskiem o ustalenie aktualnego miejsca pobytu rodzica biologicznego zobowiązanego do ponoszenia odpłatności za pobyt dziecka w pieczy zastępczej. Promocja rodzicielstwa zastępczego – rozpowszechnianie ulotek i plakatów, materiałów promocyjnych.

2) Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego w środowisku oraz budowanie pozytywnego wizerunku rodzinnej pieczy zastępczej

Realizacja tego zadania zgodnie z przyjętymi założeniami ma się przyczynić m.in. do tworzenia prawidłowych warunków do powstawania, działania i rozwoju rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych. W okresie sprawozdawczym przeprowadzono łącznie 4 akcje promocyjne, tj.:

- na stronie internetowej PCPR w Bytowie www.pcprbytow.pl zamieszczono informacje na temat rodzicielstwa zastępczego,
- w dniu 28 czerwca 2014r. podczas dni Miastka przeprowadzono akcję promującą rodzicielstwo zastępcze,
- 24 maja 2014 roku podczas festynu parafialnego organizowanego na zakończenie Filipiady poprowadzona została akcja promocyjna dotycząca rodzicielstwa zastępczego, rozpowszechniano ulotki oraz udzielano informacji na temat rodzicielstwa zastępczego osobom zainteresowanym,
- w dniu 30 maja 2014 r. nad jeziorem Jeleń odbył się festyn z okazji dnia rodzicielstwa zastępczego, celem festynu było promowanie rodzicielstwa zastępczego, wzmacnianie osób prowadzących rodzinne formy opieki zastępczej, a

także integracja rodzin zastępczych i społeczności lokalnej. Na festyn przybyli zaproszeni goście, rodziny zastępcze wraz z dziećmi nad którymi sprawują opiekę oraz mieszkańcy powiatu bytowskiego. Łącznie w festynie uczestniczyło 250 osób. Motyw przewodni zabawy: „Piraci z Karaibów”. Gry i zabawy prowadził konferansjer przebrany a strój kapitana, który na bieżąco informował uczestników o atrakcjach przewidzianych podczas festynu oraz zajmował się oprawą muzyczną. Na najmłodszych uczestników festynu czekało wiele atrakcji, m.in. konkursy i zabawy pirackie, poszukiwanie ukrytego skarbu, zdobienie ciała pirackimi tatuażami, zabawy na dmuchanym zamku oraz w suchym basenie z piłeczkami.

Ponadto w kwietniu 2014 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie ogłosiło konkurs plastyczny „Ja i moja rodzina” skierowany do dzieci wychowujących się w pieczy zastępczej oraz dzieci biologicznych rodziców zastępczych. Celem konkursu było promowanie rodziny, propagowanie idei rodzinnej opieki zastępczej oraz podkreślanie znaczenia rodziny w kształtowaniu osobowości dziecka. Konkurs cieszył się dużym zainteresowaniem. Do PCPR wpłynęły 43 prace plastyczne. Rozstrzygnięcie konkursu i rozdanie nagród i dyplomów odbyło się podczas Festynu Rodzicielstwa Zastępczego. Dzieci otrzymały nagrody rzeczowe, tj. gry planszowe, zabawki, książki, artykuły i pomoce szkolne, sprzęt nagłaśniający, pendrive.

Z prac plastycznych dzieci zrobiono wystawę, którą można było podziwiać podczas festynu z okazji rodzicielstwa zastępczego w dniu 30 maja 2014r. Ponadto nagrodzone prace zostały umieszczone w kalendarzu na 2015r. promującym rodzicielstwo zastępcze.

3) Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie 2 razy w roku, tj. do dnia 31 lipca za okres od 1 stycznia do 30 czerwca oraz do 31 stycznia roku kolejnego za okres od 1 lipca do 31 grudnia sporządza sprawozdania rzeczowo-finansowe z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazuje je właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej za pomocą Systemu Aplikacji Centralnej (CAS).

4) Ustalanie odpłatności rodziców biologicznych za pobyt dzieci w rodzinnej oraz instytucjonalnej pieczy zastępczej

Zgodnie z art. 193 ust. 1 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011r. za pobyt dziecka w pieczy zastępczej rodzice ponoszą miesięczną opłatę w wysokości:

- 1) przyznanych świadczeń oraz dodatków, o których mowa w art. 80 ust. 1 i art. 81 (tj. świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dziecka oraz dodatków na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności) w przypadku umieszczonego w

rodzinnej pieczy zastępczej dziecka;

2) średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej oraz interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym – w przypadku umieszczenia dziecka w tego rodzaju placówce.

W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie prowadzeniem postępowań administracyjnych w sprawie ustalenia rodzicom biologicznym miesięcznej opłaty za pobyt dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej zajmuje się pracownik Sekcji Realizacji Świadczeń wyodrębnionej w ramach Działu Pieczy Zastępczej i Realizacji Świadczeń Socjalnych. W okresie sprawozdawczym przeprowadzono postępowania administracyjne w sprawie ustalenia miesięcznej opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej w stosunku do 178 rodziców biologicznych. W przypadku 42 rodziców biologicznych wydano 54 decyzje orzekające o ustaleniu obowiązku ponoszenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej. W 2014r. rodzice biologiczni zostali zobowiązani do ponoszenia odpłatności na łączną kwotę w wysokości 622.904,24 zł. W sprawie 141 rodziców biologicznych zostały wydane 173 decyzje postanawiające o odstąpieniu od ustalenia miesięcznej opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej. Wobec 13 rodziców biologicznych wydano 14 decyzji na podstawie których orzeczono o umorzeniu ustalonej opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej. W 2014r. łączna kwota umorzonych opłat wyniosła 79.099,99 zł.

VI. REALIZACJA PROJEKTÓW WSPÓŁFINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW UNII EUROPEJSKIEJ

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie w 2014r. realizowało dwa projekty współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Projekt systemowy „Przestrzenie rozwoju”, którego realizacja zakończyła się 31 maja 2014 roku oraz projekt konkursowy „Aktywnie w przyszłość”, którego realizacja jest kontynuowana w 2015 roku.

Projekt systemowy

Realizacja projektu systemowego „Przestrzenie rozwoju” w 2014r. miała na celu eliminację problemu marginalizacji osób niepełnosprawnych, podniesienie niskiej motywacji usamodzielniających się wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych i rodzin zastępczych do podejmowania nowych wyzwań w życiu zawodowym i prywatnym oraz zwiększenie kompetencji wychowawczych osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. W/w beneficjenci posiadali zazwyczaj niski poziom wykształcenia, brakowało im doświadczenia zawodowego, specjalistycznych lub adekwatnych do potrzeb rynku pracy umiejętności zawodowych, umiejętności rozwiązywania konfliktów oraz problemów wychowawczych w rodzinie co miało negatywny wpływ nie tylko na nich samych ale i na ich rodziny i społeczność lokalną.

Głównym celem projektu w 2014 roku był wzrost aktywności społeczno – zawodowej osób niepełnosprawnych oraz usamodzielniających się wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze i rodziny zastępcze poprzez udział w kursach, szkoleniach i warsztatach podnoszących lub nadających kwalifikację tj. kursy zawodowe, językowe, komputerowe, kursy prawa jazdy, szkolenie z doradcą zawodowym, treningi kompetencji i umiejętności społecznych.

Cele szczegółowe projektu „Przestrzenie rozwoju” w 2014 roku:

- podniesienie kwalifikacji społecznych, zawodowych, językowych poprzez udział 10 beneficjentów projektu z terenu powiatu bytowskiego w szkoleniach, kursach, warsztatach;
- przygotowanie 10 BO z terenu PB zagrożonych wykluczeniem społecznym do wejścia bądź powrotu na rynek pracy.

W projekcie „Przestrzenie rozwoju” w 2014r. łącznie wzięło udział 10 osób (3 kobiety i 7 mężczyzn), w szczególności byli to:

1. 7 osób niepełnosprawnych, w tym:
 - 5 z umiarkowanym bądź lekkim stopniem niepełnosprawności
 - 2 osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności
2. 3 uczestników opuszczających rodziny zastępcze lub placówki opiekuńczo – wychowawcze.

W 2014 roku w ramach realizacji projektu systemowego „Przestrzenie rozwoju” uczestnicy mieli możliwość skorzystania z instrumentów aktywnej integracji takich jak:

1. Kurs prawa jazdy kat. „B”- 1 osoba (1K)
2. Kurs prawa jazdy kat. „C+E” – 2 osoby (2M)

3. Kurs komputerowy na poziomie podstawowym - 3 osoby (1K, 2M)
4. Kurs kadrowo – płacowy – 1 osoba (K)
5. Kurs spawania metodą 135 MAG – 2 osoby (2M)
6. Szkolenie z zakresu obsługi i dozoru urządzeń elektroenergetycznych –1 osoba (M)
7. Wykonywanie i nadzór prac pomiarowych elektroenergetycznych do 1 kW – 1 osoba (M)
8. Szkolenie w zakresie aktywizacji zawodowej –10 osób (3K,7M)
9. Trening kompetencji i umiejętności społecznych – 3 osoby (1K, 2M)

Całkowity koszt projektu zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie: 72.173,08 zł.

Wnioskowana kwota dofinansowania: 60.786,83 zł.

Wkład własny łącznie: 5 315,93 zł. w tym:

Wkład własny wypłacany jako pomoc materialna w formie zasiłków na kontynuację nauki zgodnie z Ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz Ustawą o pomocy społecznej: 2 964,60 zł.

Wkład własny - część wynagrodzenia dla radcy prawnego – 1 681,26 zł.

Wkład własny koszty energii – 670,07 zł.

Projekt konkursowy

Głównym celem projektu „Aktywnie w przyszłość” była poprawa dostępu do zatrudnienia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu powiatu bytowskiego oraz wzrost ich aktywności społecznej jak i zawodowej poprzez udział w kursach, szkoleniach i warsztatach podnoszących lub nadających kwalifikację oraz udział w stażach zawodowych.

Głównymi problemami jakie ma rozwiązać realizacja projektu są: marginalizacja osób niepełnosprawnych przez społeczeństwo, niska motywacja osób pozostających bez zatrudnienia do podejmowania nowych wyzwań w życiu zawodowym prywatnym, niski poziom wykształcenia, brak doświadczenia zawodowego, brak specjalistycznych kwalifikacji lub umiejętności adekwatnych do potrzeb rynku pracy.

Cele szczegółowe projektu:

- podniesienie umiejętności i kompetencji społecznych przez 14 beneficjentów ostatecznych zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu powiatu bytowskiego umożliwiającym wejście bądź powrót na rynek pracy,
- podniesienie kwalifikacji zawodowych poprzez udział 14 uczestników z szkoleniach, kursach, itp.,
- zdobycie doświadczenia zawodowego poprzez udział 14 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w stażach zawodowych,
- podjęcie zatrudnienia przez 3 uczestników projektu.

W projekcie „Aktywnie w przyszłość” uczestniczy 14 osób (7 kobiety i 7 mężczyzn), w szczególności są to:

- 6 osób niepełnosprawnych, z lekkim lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności,
- 2 uczestników będących pełnoletnimi wychowankami pieczy zastępczej,

- ze znacznym stopniem niepełnosprawności
- 6 osób bezrobotnych

W 2014 roku w ramach realizacji projektu konkursowego „Aktywnie w przyszłość” uczestnicy mieli możliwość skorzystania z instrumentów aktywnej integracji takich jak:

1. Kurs prawa jazdy kat. „C”- 1 osoba (1M)
2. Kurs prawa jazdy kat. „C+E” – 1 osoba (1M)
3. Kurs Kwalifikacja wstępna przyspieszona - 1 osoba (1M)
4. Kurs pracownik administracyjno - biurowy - 3 osoby (3K)
5. Kurs wizażu i stylizacji paznokci – 2 osoby (2K)
6. Kurs opiekun osoby starszej – 2 osoby (2K)
7. Kurs spawania metodą 135 MAG – 2 osoby (2M)
8. Kurs monter okien i drzwi balkonowych – 2 osoby (2M)
9. Kurs obsługi wózka widłowego – 2 osoby (2M)
10. Warsztaty aktywnego poszukiwania pracy –14 osób (7K,7M)
11. Trening kompetencji i umiejętności społecznych – 14 osób (7K, 7M)

Całkowity koszt projektu zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie: 165.941,92 zł.

Wnioskowana kwota dofinansowania: 141.050,63 zł.

Wkład własny łącznie: 24.891,29 zł.

VII. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU REHABILITACJI OSÓB NIEPEŃOSPRAWNYCH

Rehabilitacja osób niepełnosprawnych – oznacza zespół działań w szczególności organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych i społecznych, zmierzających do osiągnięcia, przy aktywnym uczestnictwie tych osób, możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej.

Środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na rehabilitację zawodową i społeczną w 2014 roku zgodnie z „informacją Prezesa Zarządu PFRON o wysokości środków przypadających wg algorytmu w 2014 roku na realizację zadań w planie finansowym Funduszu dla powiatu bytowskiego” zostały podzielone na poszczególne zadania Uchwałą Nr XXIX/254/2014 Rady Powiatu Bytowskiego z dnia 27 marca 2014 r. Zgodnie z Uchwałą Nr 197/607/2014 Zarządu Powiatu Bytowskiego z dnia 09 grudnia 2014 r. na rehabilitację społeczną przeznaczono następujące środki:

Ogółem:	889.068,00 zł
Zadania do realizacji:	
Dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych:	75.107,00 zł
Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych:	1.500,00 zł
Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze:	272.070,65 zł
Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych:	96.510,35 zł
Dofinansowanie działalności warsztatu terapii zajęciowej:	443.880,00 zł

Dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych.

Turnus to zorganizowana forma aktywnej rehabilitacji połączonej z elementami wypoczynku, której celem jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności uczestników, między innymi przez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań, a także przez udział w innych zajęciach przewidzianych programem turnusu. Uczestnictwo w turnusach zalicza się do podstawowych form aktywności wspomagającej proces rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.

Turnusy rehabilitacyjne są organizowane w ośrodkach, które zapewniają osobom niepełnosprawnym odpowiednie warunki pobytu, dostosowane do rodzaju i stopnia niepełnosprawności uczestników turnusu oraz bazę do prowadzenia rehabilitacji i realizacji określonego programu turnusu. Czas trwania turnusu wynosi co najmniej 14 dni. Turnusy odbywają się tylko w ośrodkach, które posiadają wpis Wojewody uprawniający do organizowania turnusów lub przyjmowania grup turnusowych. Wyplacono dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych 109 osobom na kwotę 75.107 zł, z tego:

- dorośli niepełnosprawni 56 osoby – 43.916 zł
(średnia wysokość dofinansowania wniosku 784,21 zł),

- dzieci i młodzież niepełnosprawna 12 osób – 9.764 zł
(średnia wysokość dofinansowania wniosku 813,67 zł),
- opiekunowie dorosłych 30 osób – 15.466 zł
(średnia wysokość dofinansowania wniosku 515,53 zł),
- opiekunowie dzieci i młodzieży 11 osób – 5.961 zł
(średnia wysokość dofinansowania wniosku 541,91 zł).

Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.

Zakres tego zadania obejmuje działania o charakterze sportowym, kulturalnym, rekreacyjnym oraz turystycznym kierowane do osób niepełnosprawnych.

O dofinansowanie ze środków Funduszu organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki dla osób niepełnosprawnych mogą ubiegać się osoby prawne i jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej, które złożą odpowiedni wniosek w terminie do dnia 30 listopada roku poprzedzającego realizację zadania, oraz:

- prowadzą działalność na rzecz osób niepełnosprawnych przez okres co najmniej 2 lata przed złożeniem wniosku,
- udokumentują zapewnienie odpowiednich do rodzaju zadania i do potrzeb osób niepełnosprawnych warunków technicznych i lokalowych,
- udokumentują posiadanie środków własnych lub pozyskanych z innych źródeł na sfinansowanie przedsięwzięcia, w wysokości nieobjętej dofinansowaniem ze środków Funduszu.

Wysokość dofinansowania organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych wynosi do 30 % kosztów przedsięwzięcia.

W 2014 roku na dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych zawarliśmy 1 umowę na kwotę 1.500 zł.

Dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych.

Sprzęt rehabilitacyjny to sprzęt niezbędny do prowadzenia zajęć rehabilitacyjnych, mający za zadanie osiągnięcie przy aktywnym uczestnictwie osoby niepełnosprawnej możliwie najwyższego poziomu jej funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej.

Na sprzęt rehabilitacyjny mogą ubiegać się jeden raz w roku osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, jeżeli prowadzą działalność związaną z rehabilitacją osób niepełnosprawnych przez okres co najmniej dwóch lat przed dniem złożenia wniosku udokumentują posiadanie środków własnych lub pozyskanych z innych źródeł na sfinansowanie przedsięwzięcia w wysokości nieobjętej dofinansowaniem ze środków Funduszu.

W roku 2014 na dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze zrealizowaliśmy 667 wniosków na łączną kwotę 272.070,65 zł.

Sprzęt rehabilitacyjny: zawarto 7 umów na kwotę 10.928,80

- rowerek rehabilitacyjny (2 umowy na kwotę 453 zł),
- masażer (1 umowa na kwotę 180 zł),

- materac rehabilitacyjny (1 umowa na kwotę 144 zł),
- kabina z hydromasażem (1 umowa na kwotę 388,80),
- kamizelka VEST (1 umowa na kwotę 9.598 zł),
- materac do ćwiczeń (1 umowa na kwotę 165 zł)

Przedmioty ortopedyczne są to wyroby medyczne, przedmioty służące do leczenia i rehabilitacji nieprawidłowości w funkcjonowaniu narządów ruchu.

Środki pomocnicze to przedmioty wspomagające funkcjonowanie różnego rodzaju narządów, takich między innymi jak narząd słuchu, czy wzroku.

Przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze zrealizowaliśmy **660** wniosków na kwotę **261.141,85** zł dotyczyły one zakupu:

1. Przedmiotów ortopedycznych :

- aparatów słuchowych i wkładek usznych; (89 wniosków na kwotę 56.627 zł, średnia wysokość dofinansowania wniosku wynosi 636,25zł),
- wózków inwalidzkich; (17 wniosków na kwotę 18.824 zł, średnia wysokość dofinansowania wniosku 1.107,29 zł),
- indywidualnych przedmiotów pionizujących; (2 wnioski na kwotę 5.000 zł, średnia wysokość dofinansowania wniosku 2.500 zł),
- obuwia ortopedycznego; (23 wnioski na kwotę 4.383,50 zł, średnia wysokość dofinansowania wniosku 190,58zł),
- protez kończyn i ich napraw; (15 wniosków na kwotę 33.660 zł, średnia wysokość dofinansowania wniosku 2.244zł),
- balkoników; (4 wnioski na kwotę 515 zł, średnia wysokość dofinansowania wniosku 128,75 zł),
- kul łokciowych; (6 wniosków na kwotę 408,80 zł, średnia wysokość dofinansowania wniosku 68,13zł),
- gorsety (10 wniosków na kwotę 3.640 zł, średnia wysokość dofinansowania wniosku 364zł),
- podpórka czterokołowa; (1 wniosek na kwotę 168 zł),
- ortezy (6 wniosków na kwotę 3.700 zł, średnia wysokość dofinansowania wniosku 616,66 zł),
- pończochy kikutowe (2 wnioski na kwotę 4.884 zł),

2. Środków pomocniczych:

- pieluchomajtek, cewników, worków do zbiórki dziennej i nocnej; (474 wnioski na kwotę 127.226,90 zł, średnia wysokość dofinansowania wniosku 268,41 zł),
- peruka (2 wnioski na kwotę 380 zł, średnia wysokość dofinansowania wniosku wynosi 190 zł),
- materaców i poduszek przeciwoodleżynowych; (9 wniosków na kwotę 1.724,65 zł, średnia wysokość dofinansowania wniosku 191,62 zł),

Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych w komunikowaniu się i technicznych na wnioski indywidualnych osób niepełnosprawnych.

Bariery architektoniczne definiowane są jako wszelkie utrudnienia występujące w budynku i w jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym – mogą ubiegać się przede wszystkim ci niepełnosprawni wnioskodawcy, którzy mają trudności w poruszaniu się. Przeprowadzona likwidacja powinna umożliwić lub w znacznym stopniu ułatwić osobie niepełnosprawnej wykonywanie podstawowych, codziennych czynności lub kontaktów z otoczeniem. Dofinansowaniem nie mogą być objęte mieszkania nowo budowane lub będące w trakcie prac wykończeniowych.

Bariery w komunikowaniu się to likwidacja ograniczeń uniemożliwiających lub utrudniających osobom niepełnosprawnym swobodne porozumiewanie się i/lub przekazywanie informacji.

Bariery techniczne to przeszkody utrudniające lub uniemożliwiające osobie niepełnosprawnej pokonywanie pewnych ograniczeń. Likwidacja bariery technicznej powinna spowodować sprawniejsze działanie tej osoby w społeczeństwie i umożliwić wydajniejsze jej funkcjonowanie. Dofinansowanie udzielane jest na wyraźne zalecenie lekarza specjalisty rehabilitacji medycznej poparte dodatkowym wyjaśnieniem wnioskodawcy uzasadniającym dofinansowanie.

W 2014 roku zrealizowaliśmy 45 wniosków na łączną kwotę 96.510,35 zł w tym:

1. likwidacja barier architektonicznych: 15 umów na kwotę 51.449,35 zł (średnia wysokość dofinansowania wniosku 3.429,95 zł),
2. likwidacja barier technicznych: 17 umów na kwotę 33.701 zł (średnia wysokość dofinansowania wniosku 1.982,41 zł),
3. likwidacja barier w komunikowaniu się: 13 umów na kwotę 11.360 zł (średnia wysokość dofinansowania wniosku 873,84 zł).

Środki na dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych wydatkowano głównie na dostosowanie łazienek do potrzeb osób niepełnosprawnych (montaż kabin prysznicowych, siedzisk uchylnych i uchwyty), poszerzania otworów drzwiowych, likwidację progów oraz utwardzanie i wyrównywanie podłogi. W ramach likwidacji barier w komunikowaniu się udzielono wsparcia w zakupie komputerów i telefonu z nagrany programowaniem dla osób niewidomych - TALKS. W ramach likwidacji barier technicznych udzielono wsparcia do zakupu podnośników transportowo- kąpielowych, rowerków trójkołowych, schodolazów, łóżek ortopedycznych, ssaków, wózka toaletowego, glukometru mówionego, zegarka mówionego, laski białej.

Dofinansowanie działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej (WTZ) w Bytowie.

Do podstawowych form aktywności wspomagającej proces rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych zalicza się uczestnictwo w warsztatach terapii zajęciowej. Na terenie powiatu bytowskiego funkcjonuje jeden Warsztat Terapii Zajęciowej, który obejmuje terapią zajęciową 30 uczestników w sześciu grupach terapeutycznych. W 2014 r. WTZ w Bytowie otrzymał środki finansowe w wysokości 499.766 zł, z czego 443.880 zł stanowiły środki PFRON, 49.320 zł stanowiła dopłata samorządu powiatowego, który pokrywa 10% kosztów funkcjonowania warsztatów oraz środki z innych źródeł 6.566 zł.

Zgodnie z art. 22 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004r. w sprawie warsztatów terapii zajęciowej (Dz. U. z 2004 r. Nr 63, poz. 587) w dniach 24.11.14r. - 05.12.2014r. przeprowadzona została kontrola z zakresu prowadzonej rehabilitacji i dokumentów organizacyjnych oraz spraw finansowo – księgowych, w wyniku której przedstawiono zalecenia pokontrolne, a praca WTZ została oceniona pozytywnie. Z rozliczeń rocznych otrzymanych z Warsztatów Terapii Zajęciowej wynika, że środki finansowe zostały wykorzystane w sposób racjonalny i zgodny z planem oraz założeniami wynikającymi z ustalonego procesu rehabilitacji.

Szczegółowe informacje na temat pracy Warsztatu Terapii Zajęciowej oraz zaleceń pokontrolnych zawarte są w sprawozdaniu z działalności rehabilitacyjnej i wykorzystania środków finansowych warsztatu, które stanowi podstawę do dokonania przez powiat corocznej oceny działalności warsztatu.

PILOTAŻOWY PROGRAM AKTYWNY SAMORZĄD

Widząc potrzebę podjęcia działań zmierzających do ograniczania skutków niepełnosprawności oraz wsparcia osób niepełnosprawnych i ich integracji społecznej Zarząd Powiatu Bytowskiego Uchwałą Nr 157/474/2013 z dnia 2 lipca 2013 r. podjął decyzję o przystąpieniu Powiatu Bytowskiego do realizacji pilotażowego programu p.n. „Aktywny Samorząd”. Na mocy tej uchwały jednostką organizacyjną odpowiedzialną za realizację w/w programu stało się Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie. Realizacja Programu Aktywny samorząd jest ważnym krokiem w kierunku wydajniejszego modelu polityki społecznej wobec osób niepełnosprawnych. Działania przewidziane w programie uzupełniają plany ujęte w powiatowych strategiach rozwiązywania problemów społecznych i programach działań na rzecz osób niepełnosprawnych. Umożliwią aktywniejsze włączenie się w działania na rzecz integracji społecznej osób niepełnosprawnych. Formy wsparcia przewidziane w programie dotyczą likwidacji barier ograniczających społeczne i zawodowe funkcjonowanie osób niepełnosprawnych.

Celem głównym programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów programu w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji. Cele szczegółowe programu zakładały:

- 1) przygotowanie beneficjentów programu z zaburzeniami ruchu i percepcji wzrokowej do pełnienia różnych ról społecznych poprzez umożliwienie im włączenia się do tworzącego się społeczeństwa informacyjnego,
- 2) przygotowanie beneficjentów programu do aktywizacji społecznej, zawodowej lub wsparcie w utrzymaniu zatrudnienia poprzez likwidację lub ograniczenie barier w poruszaniu się oraz barier transportowych,
- 3) umożliwianie beneficjentom programu aktywizacji zawodowej poprzez zastosowanie elementów wspierających ich zatrudnienie,
- 4) poprawa szans beneficjentów programu na rywalizację o zatrudnienie na otwartym rynku pracy poprzez podwyższanie kwalifikacji,
- 5) wzrost kompetencji osób zaangażowanych w proces rehabilitacji osób niepełnosprawnych, pracowników lub pracujących na rzecz jednostek samorządu terytorialnego lub organizacji pozarządowych.

Program w 2014 roku obejmuje następujące formy wsparcia:

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową,
w tym:

- 1) **Obszar A** – likwidacja bariery transportowej:
 - **Zadanie 1** - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu,
 - **Zadanie 2** – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B,
- 2) **Obszar B** – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:
 - **Zadanie 1** – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania,
 - **Zadanie 2** – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania.
- 3) **Obszar C** – likwidacja barier w poruszaniu się:
 - **Zadanie 1** - pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
 - **Zadanie 2** – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
 - **Zadanie 3** – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne,
 - **Zadanie 4** – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny,
- 4) **Obszar D** – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

Moduł III – realizowany przez PFRON (szkolenie kadr samorządów oraz organizacji pozarządowych z zakresu problematyki niepełnosprawności) w trybie ustawy Prawo zamówień publicznych.

Do PCPR w Bytowie łącznie wpłynęło 129 wniosków o udzielenie wsparcia. W sumie zawarliśmy 126 umowy na łączną kwotę 349.961,87 zł w tym:

1. Pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu- 1 umowa na kwotę 5.000,00 zł,
2. Pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B- 5 umów na kwotę 6.773,91 zł (średnia wysokość dofinansowania wniosku 1.354,78 zł),
3. Pomoc w zakupie specjalistycznego sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem- 6 umów na kwotę 27.280,00 zł (średnia wysokość dofinansowania wniosku 4.546,66 zł),
4. Pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym- 6 umów na kwotę 40.209,10 zł (średnia wysokość dofinansowania wniosku 6.701,51 zł),
5. Pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym- 4 umowy na kwotę 7.489,98 zł (średnia wysokość dofinansowania wniosku 1.872,49 zł),
6. Pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej- 15 umów na kwotę 20.603,46 zł (średnia wysokość dofinansowania wniosku 1.373,56 zł),

7. Pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne- 2 umowy na kwotę 34.000,00 zł (średnia wysokość dofinansowania wniosku 17.000,00 zł),
8. Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym- 87 umowy na kwotę 208.605,42 zł (średnia wysokość dofinansowania wniosku 2.397,76 zł)
9. 3 wnioski zweryfikowane negatywnie pod względem formalnym.

VIII. DZIAŁALNOŚĆ POWIATOWEGO ZESPOŁU DO SPRAW ORZĘKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Zgodnie z przepisami ustawy z 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, starostowie w ramach zadań z zakresu administracji rządowej powołują i odwołują powiatowe zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności.

Starosta Bytowski Zarządzeniem 49/2011 z dnia 27 września 2011r. powołał Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie.

Wydatki związane z działalnością Zespołu pokrywane są ze środków finansowych budżetu państwa oraz mogą być również pokrywane ze środków jednostek samorządu terytorialnego. W 2014 r. powiat bytowski na realizację tego zadania przekazał dotację w wysokości 269 721 zł., którą otrzymał z budżetu Wojewody Pomorskiego oraz ze środków własnych w kwocie 75 422 zł. Środki te zostały wydatkowane w kwocie z dotacji 200 000 zł. a z budżetu powiatu w kwocie 69 721 zł wykorzystano na wynagrodzenia wraz z pochodnymi, materiały i wyposażenie, usługi pocztowe, internetowe, telekomunikacyjne, koszty utrzymania pomieszczeń, opłacenie członków składów orzekających, zakup usług medycznych oraz psychologicznych oraz pozostałe niezbędne wydatki.

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności orzeka między innymi o niepełnosprawności dzieci poniżej 16 roku życia, o stopniu niepełnosprawności osób powyżej 16 roku życia, o nie zaliczeniu do osób niepełnosprawnych, wydaje legitymacje dla osób niepełnosprawnych. Orzeczenia te uprawniają do korzystania z różnych form pomocy – pieniężnej oraz usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych realizowanych przez ośrodki pomocy społecznej, organizacje pozarządowe i inne placówki, w zakresie rehabilitacji zawodowej i zatrudnienia, w zakresie rehabilitacji społecznej, uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej, dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych, zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, środki pomocnicze i przedmioty ortopedyczne ułatwiające funkcjonowanie, likwidację barier architektonicznych, barier urbanistycznych, technicznych oraz w komunikowaniu się.

W 2014 roku do Zespołu wpłynęło 2528 wniosków, w tym 435 dotyczyło osób przed 16 rokiem życia, 2093 osób po 16 roku życia.

Wydano w 2014 r. łącznie 2335 orzeczeń:

- 1) dla osób poniżej 16 roku życia 423 orzeczeń, w tym:
 - 8 orzeczeń odmawiających ustalenia niepełnosprawności,
 - 81 orzeczenia o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych,
 - 334 zaliczających do osób niepełnosprawnych;
- 2) dla osób powyżej 16 roku życia 1912 orzeczeń, w tym:
 - 1858 orzeczeń ustalających stopień niepełnosprawności,
 - 18 orzeczeń o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych,
 - 36 orzeczeń odmawiających ustalenia stopnia niepełnosprawności.

Wnioski, które wpłynęły od osób przed ukończeniem 16 roku życia dotyczyły ustalenia następujących uprawnień:

- 394 wnioski do zasiłku pielęgnacyjnego,
- 34 wniosków do zasiłku stałego,
- 7 do innych celów (mieszkania w oddzielnym pokoju lub dodatkowego urlopu wychowawczego dla rodzica).

Wnioski od osób w wieku powyżej 16 roku życia dotyczyły ustalenia uprawnień:

- 514 wnioski do odpowiedniego zatrudnienia,
- 2 wnioski do udziału w szkoleniach,
- 6 wnioski do uczestnictwa w terapii zajęciowej,
- 175 wniosków do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
- 602 wnioski do korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji,
- 557 wniosków do zasiłku pielęgnacyjnego,
- 230 wniosków do karty parkingowej,
- 7 wniosków do innych celów. Spośród złożonych do Zespołu wniosków do rozpatrzenia w kolejnym roku pozostało 181 wniosków osób po 16 roku życia i 12 wniosków osób przed 16 rokiem życia. Wnioski te zostały złożone w terminie uniemożliwiającym ich załatwienie w roku 2014, ponadto nie rozpatrzono wniosków, których wnioskodawcy nie zgłosili się na wyznaczone posiedzenie Zespołu.

Zespół w roku 2014 wydał 477 legitymacji dla osób niepełnosprawnych, w tym:

- 74 legitymacje wydane osobom przed 16 rokiem życia na podstawie ważnych orzeczeń o niepełnosprawności,
- 403 legitymacje wydane osobom po 16 roku życia na podstawie ważnych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności.

W 2014 roku odbyło się łącznie 171 posiedzeń składów orzekających:

- 128 dla dorosłych,
- 43 dla dzieci.

ZAŁĄCZNIKI:

1. WYKAZ POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ
2. WYKAZ POTRZEB W ZAKRESIE SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ
3. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI POWIATOWEGO PROGRAMU ROZWOJU
PIECZY ZASTĘPCZEJ NA LATA 2012 – 2014
4. SPRAWOZDANIE ZE STANU REALIZACJI POWIATOWEGO PROGRAMU
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONIE OFIAR
PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2013-2016

WYKAZ POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ

Jak wynika z rozeznanych potrzeb, na terenie powiatu bytowskiego istnieje potrzeba utworzenia:

- 1. Środowiskowego Domu Samopomocy**, który realizuje zadania z zakresu administracji rządowej, określone w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego oraz rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Ośrodek wsparcia dziennego przeznaczony byłby dla osób dotkniętych schorzeniami psychicznymi lub niepełnosprawnością intelektualną, niewymagających leczenia szpitalnego bądź opieki stacjonarnej. Przeznaczony np. dla 30 osób. Osoby przebywające w Domu otrzymywałyby wsparcie psychiczne oraz szereg działań rehabilitacyjnych, które miałyby na celu poprawę ich jakości życia i funkcjonowania w społeczeństwie. W placówce mogłyby funkcjonować pracownie tj. artystyczno-plastyczna, krawiecko-gobelinarska, przyrodniczo-ceramiczna, kulinarna i zaradności życiowej, rehabilitacji, relaksacji i muzykoterapii. Uczestnicy Domu mieliby możliwość uczestniczenia w następujących treningach: trening gospodarowania własnymi środkami finansowymi (teoretyczny i praktyczny), trening kulinarny, trening samoobsługi, trening umiejętności praktycznych, trening nauki higieny, trening dbania o wygląd zewnętrzny, trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów. Na terenie naszego powiatu funkcjonują dwa Środowiskowe Domy Samopomocy o zasięgu gminnym w Miastku i w Bytowie. Natomiast kwestie rehabilitacji i rozwoju dla osób niepełnosprawnych pochodzących z ośmiu pozostałych gmin nie są w pełni zabezpieczone. Utworzenie Środowiskowego Domu Samopomocy na terenie innych gmin w części byłoby odpowiedzią na w/w potrzeby.
- 2. Zakładu Aktywności Zawodowej**, którego celem jest zatrudnianie osób niepełnosprawnych zaliczonych do znacznego stopnia niepełnosprawności, a także ich rehabilitacja zawodowa i społeczna, przygotowująca te osoby do aktywnego życia w otwartym środowisku na miarę indywidualnych możliwości. Zakład aktywności zawodowej jest wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo jednostką tworzoną przez powiat, gminę, stowarzyszenie lub inną organizację społeczną, której statutowym zadaniem jest rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych. Podstawy prawne dla działalności zakładów aktywności zawodowej stworzyła Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123, poz. 776 ze zm.). Na terenie powiatu funkcjonuje już Warsztat Terapii Zajęciowej, część uczestników warsztatów mogłaby realizować się zawodowo w Zakładzie Aktywności Zawodowej. Tego typu placówka byłaby kolejnym etapem rehabilitacji społeczno-zawodowej i szansą na pracę dla osób niepełnosprawnych.

3. Ośrodków Wsparcia: Dzienny dom pobytu dla osób starszych

Oferta byłaby skierowana do osób starszych pragnących rozwijać swoje zainteresowania oraz spędzać czas w miłym towarzystwie rówieśników pod opieką wykwalifikowanej kadry. Placówka zapewniałaby wyżywienie, zajęcia terapeutyczne, całodzienną opiekę i pomoc w codziennych czynnościach. W ramach pobytu uczestnicy braliby udział w różnego rodzaju zajęciach: terapeutycznych, kreatywnych (plastyczne, muzyczne, teatralne, dyskusyjny klub filmowy, itp.), zajęciach rekreacyjnych poprawiających sprawność psychoruchową. Dzięki uczestnictwu w zajęciach osoby starsze i samotne miałyby możliwość miłego spędzenia czasu i wyjścia z domu.

4. Istnieje pilna potrzeba dostosowania warunków lokalowych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie, bądź **pozyskanie nowych pomieszczeń na działalność Centrum**. Obecne warunki lokalowe nie pozwalają na sprawną realizację zadań PCPR. W małych biurach, w których pracują po 2 osoby zdarza się, że osoby zgłaszające się po pomoc czują się skępowane i mają opór przed otwartym mówieniem o swych problemach. Wskazany jest również aby psycholog posiadał własny pokój, w którym przeprowadzane będą konsultacje. Poprawiając warunki lokalowe pozytywnie wpłyniemy na stopień zadowolenia ze świadczonych usług i otrzymywanej pomocy oraz wizerunek Centrum w środowisku.

5. Likwidacja barier architektonicznych

Jak wynika z rozeznanych potrzeb w powyższym zakresie wiele obiektów użyteczności publicznej na terenie powiatu bytowskiego nie jest prawidłowo dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych.

WYKAZ POTRZEB W ZAKRESIE SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ

1. Utworzenie na terenie Powiatu Bytowskiego placówki opiekuńczo-wychowawczej typu interwencyjnego.

Zadaniem placówki opiekuńczo-wychowawczej typu interwencyjnego jest doraźna opieka nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej, w szczególności placówka jest obowiązana przyjąć dziecko w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia dziecku opieki. Do placówki opiekuńczo-wychowawczej typu interwencyjnego, dziecko przyjmuje się:

- 1) na podstawie orzeczenia sądu;
- 2) w przypadku gdy dziecko zostało doprowadzone przez Policję lub Straż Graniczną;
- 3) na wniosek rodziców, dziecka lub osoby trzeciej umieszcza się dziecko w trybie art. 12a Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Do placówki tej są przyjmowane dzieci niezależnie od miejsca zamieszkania. Pobyt dziecka w placówce nie może trwać dłużej niż 3 miesiące. W szczególnie uzasadnionych przypadkach okres ten może zostać przedłużony do zakończenia trwającego postępowania sądowego o: powrót dziecka do rodziny; przysposobienie; umieszczenie w pieczy zastępczej.

2. Stworzenia sieci placówek wsparcia dziennego w formie świetlic o zasięgu ponadgminnym.

Świetlice powinny realizować zadania na rzecz mieszkańców Powiatu Bytowskiego w zakresie zapewniania opieki i wychowania dzieciom częściowo pozbawionym opieki rodziców poprzez objęcie dzieci działaniami wychowawczymi, opiekuńczymi i edukacyjnymi na poziomie obowiązującego standardu.

3. Tworzenie kolejnych rodzin zastępczych zawodowych i rodzinnych domów dziecka zgodnie z limitem określonym w Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015 – 2017, w celu zapewnienia odpowiedniej liczby miejsc w rodzinnych formach pieczy zastępczej dla dzieci pozbawionych opieki ze strony najbliższych.

4. Pozyskiwanie nowych kandydatów na rodziny zastępcze lub do prowadzenia rodzinnych domów dziecka.

W powiecie bytowskim obserwujemy niewystarczające zainteresowanie pełnieniem roli rodziców zastępczych lub prowadzeniem RDD w związku z czym konieczne jest poprowadzenie szerokiej akcji promocyjnej dotyczącej rodzicielstwa zastępczego w celu pozyskania nowych kandydatów na rodziców zastępczych.

- 5. Poprawa warunków lokalowych** i dostosowanie ich do poziomu niezbędnego do optymalnej realizacji zadań z zakresu pieczy zastępczej. W szczególności dostrzega się potrzebę utworzenia i wyposażenia **pokoju do spotkań** rodziców biologicznych z dziećmi umieszczonymi w rodzinnej pieczy zastępczej. Rodzice biologiczni często spotykają się z dziećmi w siedzibie PCPR w Bytowie, zazwyczaj w sali konferencyjnej, co uzależnia terminy spotkań od jej dostępności. Utworzenie pokoju spotkań umożliwiłoby swobodne, nieskrępowane kontakty rodziców z dziećmi, wspólną zabawę i miłe spędzenie wspólnego czasu.

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI POWIATOWEGO PROGRAMU ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ NA LATA 2012 – 2014

W 2014 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie zrealizowało wszystkie działania wyznaczone w *Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2012 - 2014*. Poniżej zaprezentowano szczegółowe informacje dotyczące sposobu realizacji zadań.

CEL I.

Rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej

Każde dziecko ma prawo do życia i rozwoju w rodzinie. Niestety często zdarzają się sytuacje, w których rodzice biologiczni nie mogą zapewnić dziecku opieki i wychowania. Najlepszym rozwiązaniem jest wówczas umieszczenie dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej czyli rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka, które zapewnią mu warunki bytowe i rozwojowe najbardziej zbliżone do naturalnego środowiska rodzinnego. Rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej ma przyczynić się do tego, by w sytuacji gdy to konieczne, każde dziecko pozbawione opieki rodziców, mogło skorzystać z rodzinnej pieczy zastępczej.

Kierunki działania	Termin realizacji	Wskaźniki efektywności działań	Sposób realizacji w 2014r.
Cel ten będzie realizowany poprzez następujące działania: 1) Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego w środowisku oraz budowanie pozytywnego wizerunku rodzinnej pieczy zastępczej;	Przewidywany termin realizacji działań: Lata 2012 – 2014	Wskaźniki poddane analizie: Ilość i rodzaj przeprowadzonych akcji promocyjnych; opinie i informacje na temat rodzicielstwa zastępczego zamieszczane w mediach lokalnych;	W okresie sprawozdawczym przeprowadzono łącznie 4 akcje promocyjne, tj.: – na stronie internetowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie www.pcprrbytow.pl zamieszczono informację na temat rodzicielstwa zastępczego, – w dniu 28 czerwca 2014r. podczas dni Miastka przeprowadzono akcję promującą rodzicielstwo zastępcze, – 24 maja 2014 roku podczas festynu parafialnego organizowanego na zakończenie Filipiady została zorganizowana akcja promocyjna, rozpowszechniano

			ulotki oraz udzielano osobom zainteresowanym informacji na temat rodzicielstwa zastępczego, – w dniu 30 maja 2014 r. odbył się festyn z okazji dnia rodzicielstwa zastępczego, celem festynu było promowanie rodzicielstwa zastępczego, wzmacnianie osób prowadzących rodzinne formy opieki zastępczej, a także integracja rodzin zastępczych i społeczności lokalnej. Na festyn przybyli zaproszeni goście, rodziny zastępcze wraz z dziećmi oraz mieszkańcy powiatu bytowskiego. – dodatkowo w kwietniu 2014 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie ogłosiło konkurs plastyczny „Ja i moja rodzina” skierowany do dzieci wychowujących się w pieczy zastępczej oraz dzieci biologicznych rodziców zastępczych. Celem konkursu było promowanie rodziny, propagowanie idei rodzinnej opieki zastępczej oraz podkreślanie znaczenia rodziny w kształtowaniu osobowości dziecka. Konkurs cieszył się dużym zainteresowaniem. Z prac plastycznych dzieci zrobiono wystawę, którą można było podziwiać podczas festynu z okazji rodzicielstwa zastępczego w dniu 30 maja 2014r. Ponadto nagrodzone prace zostały umieszczone w kalendarzu na 2015r. promującym rodzicielstwo zastępcze.
2) Pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze oraz do prowadzenia rodzinnych domów	Proces ciągły;	Ilość pozyskanych kandydatów;	Pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze oraz do prowadzenia rodzinnego domu dziecka odbywało się poprzez akcje promocyjne realizowane w celu promowania idei rodzicielstwa zastępczego w środowisku oraz

dziecka;			budowania pozytywnego wizerunku rodzinnej pieczy zastępczej. W okresie sprawozdawczym udało się pozyskać 26 osób (w tym 12 małżeństw i 1 osoba samotna oraz 1 osoba, która chciała uczestniczyć w szkoleniu samotnie ponieważ jej współmałżonek posiadał już świadectwo o ukończeniu takiegoż szkolenia), które wyraziły chęć podjęcia się pełnienia funkcji rodziny zastępczej. W trakcie procesu kwalifikacyjnego 7 małżeństw (14 osób) i 1 osoba zrezygnowali z uczestnictwa w dalszym procesie kwalifikacyjnym z powodów zdrowotnych, osobistych, przerwało kwalifikację poprzez niedostarczenie niezbędnych dokumentów lub przerwanie uczestnictwa w trakcie badań psychologicznych.
3) Organizowanie szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze, do prowadzenia RDD i placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego.	Proces ciągły, w miarę zgłaszania się kandydatów.	Ilość przeprowadzonych szkoleń i przeszkolonych kandydatów.	W 2014r. zorganizowano jedno szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Do szkolenia przystąpiło 1 małżeństwo (2 osoby) i 3 osoby – w tym jedna osoba, która zgłosiła się w 2013r. Wszystkie osoby zakwalifikowane ukończyły szkolenie. Trzy osoby (1 małżeństwo i 1 osoba) zostały przeszkolone w MOPR w Słupsku. Dwa małżeństwa (4 osoby) zgłoszone w 2014r. są aktualnie w trakcie procedury kwalifikacyjnej do szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze. W 2014r. do PCPR w Bytowie nie zgłosił się żaden kandydat, który byłby zainteresowany udziałem w szkoleniu przygotowującym do pełnienia funkcji prowadzącego placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego. W związku z powyższym tego rodzaju szkolenie nie zostało zorganizowane.

CEL II.

Wspieranie rodzinnej pieczy zastępczej i przeciwdziałanie sytuacjom kryzysowym

Sprawowanie opieki i wychowania nad dzieckiem umieszczonym w pieczy zastępczej często jest procesem trudnym, obfitującym w różnego rodzaju problemy. Związane jest to niekiedy ze specyficznymi potrzebami dzieci pozbawionych opieki rodziców naturalnych, a także z bagażem negatywnych doświadczeń wyniesionym przez dziecko z domu rodzinnego. W związku z powyższym niezbędna jest stała praca z rodziną

zastępczą i osobami prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz udzielanie im wsparcia w zakresie niezbędnym do prawidłowego wypełniania przez nich obowiązków związanych z zapewnieniem powierzonym dzieciom opieki i wychowania.

Kierunki działania	Termin realizacji	Wskaźniki efektywności działań	Sposób realizacji w 2014r.
Cel ten będzie realizowany poprzez następujące działania: 1) Prowadzenie grup wsparcia dla rodzinnych form opieki zastępczej;	Przewidywany termin realizacji działań: Proces ciągły, w terminach dostosowanych do potrzeb rodzin;	Wskaźniki poddane analizie: Ilość zorganizowanych spotkań;	Grupa wsparcia jest formą niespecjalistycznej pomocy wsparcia społecznego, w której członkowie świadczą sobie różnego rodzaju pomoc, zazwyczaj niezawodową. Pomoc może przyjmować formę dostarczania pożytecznych informacji, relacjonowania własnych doświadczeń związanych z danym problemem, słuchania i akceptacji doświadczeń innych, empatycznego zrozumienia i nawiązania kontaktów społecznych z osobami o podobnych doświadczeniach. Przynależność do grupy wsparcia zwiększa świadomość uczestników na swój temat, na temat własnych pragnień, dążeń, celów życia, a także uzyskanie nowych umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych. W 2014r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie prowadziło grupę wsparcia dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinny dom dziecka na terenie Miastka i Bytowa. Spotkania rodzin zastępczych z terenu miasta Bytów zorganizowane były w PCPR w Bytowie w każdą pierwszą środę miesiąca o godz. 16:00, natomiast w Miastku w ostatni wtorek miesiąca od godziny 15:30. W spotkaniach uczestniczył zawsze jeden z pracowników PCPR w Bytowie.
2) Udzielanie rodzinom zastępczym i prowadzącym RDD wsparcia psychologicznego, pedagogicznego, prawnego	Proces ciągły, w miarę zgłaszanych potrzeb;	Ilość osób korzystających z wsparcia;	W trakcie 2014r. w PCPR w Bytowie zwiększył się dostęp do specjalistycznego poradnictwa, ze względu na zwiększenie ilości godzin przyjęć przez zatrudnionego psychologa. W 2014r. PCPR w Bytowie zatrudniał łącznie 2 psychologów i 1 radcę prawnego, którzy byli gotowi nieść

oraz terapeutycznego;			rodzinom zastępczym pomoc i wsparcie psychologiczne, terapeutyczne i prawne. Zapewniane poradnictwo miało na celu zachowanie i wzmocnienie kompetencji wychowawczych, a także przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego. W miarę zgłoszonych i zaobserwowanych potrzeb koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej kierowali rodziny i ich podopiecznych do innych specjalistów, jak np. pedagoga, psychiatry. W 2014r. ze wsparcia psychologicznego skorzystały 33 rodziny zastępcze, w tym 18 rodzin spokrewnionych, 11 niezawodowych, 2 zawodowe oraz 2 rodzinne domy dziecka. Z wsparcia prawnego skorzystało 7 rodzin zastępczych, w tym 3 rodziny zastępcze spokrewnione, 1 niezawodowa oraz 3 rodziny - kandydaci na rodzinę zastępczą.
3) Pomoc rodzinom w rozwiązywaniu sytuacji konfliktowych;	Na bieżąco, w miarę zgłaszanych potrzeb;	Częstotliwość i rodzaj udzielonej pomocy;	W omawianym okresie sprawozdawczym w sytuacjach konfliktowych znalazły się trzy rodziny zastępcze. W dwóch rodzinach zastępczych przyczyną konfliktów były nieporozumienia pomiędzy rodzicami biologicznymi i zastępczymi, natomiast w jednej rodzinie występował konflikt między poszczególnymi członkami rodziny. Pomoc udzielona była w formie wsparcia koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, psychologicznej, pedagogicznej – przy współpracy z pedagogami szkolnymi, a także poprzez kontakt z sądem. Częstotliwość kontaktów w ramach udzielonej pomocy dostosowana była do potrzeb wynikających z zaistniałej sytuacji.
4) Udzielanie wsparcia rodzinom zastępczym poprzez rodziny	Zgodnie ze zgłoszonym zapotrzebowaniem;	Ilość udzielonego wsparcia w formie rodzin pomocowych;	Ze wsparcia w formie rodzin pomocowych w 2014r. skorzystała 1 rodzina zastępcza pełniąca funkcje pogotowia rodzinnego. Powodem udzielonej pomocy był urlop

pomocowe;			wypoczynkowy. Łącznie w okresie sprawozdawczym podpisano 1 umowę o pełnienie funkcji rodziny pomocowej, a pod opieką tej rodziny znalazło się 1 dziecko.
5) Integracja środowiska rodzinnej pieczy zastępczej, m.in. poprzez organizowanie spotkań integracyjnych i okolicznościowych dla rodzin zastępczych i prowadzących RDD;	Zgodnie z terminami imprez okolicznościowych oraz bieżącymi potrzebami i możliwościami;	Ilość i rodzaj zorganizowanych spotkań integracyjnych;	W okresie sprawozdawczym zorganizowano jedno spotkanie integracyjne dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinny dom dziecka, a mianowicie festyn z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego, który odbył się 30 maja 2014r. nad jeziorem Jeleń. Celem festynu było promowanie rodzicielstwa zastępczego, wzmacnianie osób prowadzących rodzinne formy opieki zastępczej, a także integracja rodzin zastępczych i społeczności lokalnej. Na festyn przybyli zaproszeni goście, pracownicy Działu Pieczy Zastępczej i Realizacji Świadczeń Socjalnych PCPR w Bytowie, rodziny zastępcze wraz z dziećmi nad którymi sprawują pieczę zastępczą oraz dziećmi biologicznymi. Dodatkowo na festyn mogli przybyć mieszkańcy powiatu bytowskiego. Łącznie w festynie uczestniczyło 250 osób. Motyw przewodni zabawy: „Piraci z Karaibów”. Gry i zabawy prowadził konferansjer przebrany w strój kapitana, który na bieżąco informował uczestników o atrakcjach przewidzianych podczas festynu oraz zajmował się oprawą muzyczną. Na najmłodszych uczestników festynu czekało wiele atrakcji, m.in. konkursy i zabawy pirackie, poszukiwanie ukrytego skarbu, zdobienie ciała pirackimi tatuażami, zabawy na dmuchanym zamku oraz w suchym basenie z piłeczkami. Dodatkowo dnia 2 czerwca 2014r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie zapewniło 14 chętnym rodzinom zastępczym (29 dzieci i 15 osób dorosłych) wyjazd na koncert do Akademii Muzycznej w Gdańsku.

			Koncert odbył się z okazji Dnia Dziecka. Organizatorem imprezy, skierowanej do dzieci z rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych byli Dom im. J. Korczaka Regionalna Placówka Opiekuńczo-Terapeutyczna w Gdańsku oraz Fundacja „Serce” im. Janusza Korczaka w Gdańsku. Koncert wykonany był przez Polską Filharmonię Kameralną Sopot pod dyрекcją Pana Wojciecha Rajskiego przy współudziale Macieja Miecznikowskiego. Dodatkowo wszystkie dzieci otrzymały słodkości oraz drobne upominki.
6) Podnoszenie kompetencji wychowawczych rodzin zastępczych i prowadzących RDD.	Proces ciągły.	Ilość zorganizowanych działań mających na celu podniesienie kompetencji wychowawczych rodzin zastępczych i prowadzących RDD.	W 2014r. PCPR w Bytowie zorganizowało 7 szkoleń mających na celu podnoszenie kompetencji rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka. Dodatkowo zorganizowano jedno szkolenie dla dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej, było to szkolenie o nazwie „Jak radzić sobie z emocjami swoimi i innych – trening emocji”. Szkolenia zorganizowane dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka: „WARSZTATY BEZ KLAPSA” - Szkolenie miało na celu uświadomienie rodzicom zastępczym ich uczuć, myśli, przekonań, potrzeb oraz możliwości rozpoznania motywów swoich działań. Ponadto celem szkolenia było poszerzenie umiejętności wychowawczych, które pomagają rodzicom wychowywać dzieci bez przemocy. Szkolenie w wymiarze 12 godzin zegarowych odbyło się w dniach 10 i 11 maja 2014r. na terenie PCPR w Bytowie. W warsztatach uczestniczyło 5 osób, 3 kobiety i 2 mężczyzn. Wszyscy uczestnicy ukończyli szkolenie i otrzymali zaświadczenie o udziale w warsztatach.

		„ZASADY I KONSEKWENCJE PODSTAWĄ WYCHOWANIA” - Celem szkolenia było doskonalenie kompetencji rodziców zastępczych w zakresie związanym z tematyką szkolenia. Termin i miejsce szkolenia: 14.05.2014r. – Miastko . Czas trwania: 3 godziny zegarowe liczba uczestników: 10 osób - wszyscy uczestnicy ukończyli szkolenie i otrzymali zaświadczenia uczestnictwa w warsztatach. „KARY I NAGRODY” - Celem szkolenia było nabycie umiejętności rodziców zastępczych w zakresie związanym z tematyką szkolenia. Termin i miejsce szkolenia: 04.07.2014r. - Bytów Czas trwania: 3 godziny zegarowe liczba uczestników: 5 osób - wszyscy uczestnicy ukończyli szkolenie i otrzymali zaświadczenia uczestnictwa w warsztatach. „TRENING KOMPETENCJI I UMIEJETNOŚCI WYCHOWAWCZYCH – CZYLI JAK ZROZUMIEĆ NASTOLATKA” - Celem szkolenia było nabycie umiejętności i wiedzy przez rodziców zastępczych na temat wychowywania nastoletnich wychowanków. Termin i miejsce szkolenia: 13.09.2014r. – 14.09.2014r. – Bytów. Czas trwania: 16 godzin zegarowych Liczba uczestników: 9 osób - wszyscy uczestnicy ukończyli szkolenie i otrzymali zaświadczenia uczestnictwa w warsztatach. „TRENING TWÓRCZOŚCI” - Szkolenie miało na celu spędzenie czasu na twórczej, kreatywnej zabawie, rozwiązywaniu niestandardowych zadań, przekraczaniu własnych granic i próbie powrotu do niekonwencjonalnego,
--	--	--

			twórczego myślenia. Zadania i ćwiczenia miały na celu wyzwolenie kreatywności w uczestnikach oraz świetną zabawę, która sprawi, że uczestnicy zrelaksują się, nabędą nowe kompetencje, wyzwolą swój potencjał oraz dowiedzą się, jak mogą wspierać twórczy rozwój swoich dzieci. Termin i miejsce szkolenia: 04.10.2014r. Bytów Czas trwania: 6 godzin dydaktycznych Liczba uczestników: 10 osób, wszyscy uczestnicy ukończyli szkolenie i otrzymali zaświadczenia uczestnictwa w warsztatach. „WSPÓLCZESNE ZAGROŻENIA WYKORZYSTYWANIE SEKSUALNE DZIECI”- Celem przeprowadzonego szkolenia było przygotowanie osób pracujących z dziećmi do problemu wykorzystywania seksualnego oraz wyposażenie w umiejętności radzenia sobie w sytuacji kiedy opiekunowie dowiadują się o takiej sytuacji; podniesienie świadomości osób dorosłych na temat zagrożeń z jakimi może spotkać się dziecko oraz możliwości rozwojowych dziecka w zakresie ochrony samego siebie. Termin i miejsce szkolenia: 13.12.2014r. – Bytów Czas trwania: 6,5 godzin zegarowych Liczba uczestników: 7 osób „PRAKTYCZNE ZASTOSIOWANIE PRZEPISÓW PRAWA RODZINNEGO ORAZ WSPIERANIE RODZINY I PIECZY ZASTĘPCZEJ” - Celem szkolenia było omówienie zagadnień zgodnie z tematyką szkolenia, ze szczególnym naciskiem na kwestię kontaktów rodziców biologicznych z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej oraz współpracy rodziców zastępczych z rodziną naturalną dziecka. Na szkoleniu omówiono również kwestię dot. dochodzenia roszczeń alimentacyjnych oraz prawa i
--	--	--	--

			obowiązki rodzin zastępczych. Termin i miejsce szkolenia: 20.12.2014r. – Bytów, Miastko Czas trwania: 2 x 4 godziny dydaktyczne Liczba uczestników: Bytów – 14 osób ; Miastko – 12 osób. Łącznie 26 osób. W listopadzie 2014 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie zorganizowało indywidualne konsultacje dla rodzin zastępczych, w których przebywają dzieci z podejrzeniem lub z zdiagnozowanym alkoholowym zespołem płodowym. Konsultacje odbyły się w dniach 22.11.2014r. – 23.11.2014r., zostało przebadanych 12 dzieci, z czego u 2 dzieci już wcześniej zdiagnozowano FAS. Wszystkie dzieci po badaniu lekarskim otrzymały zaświadczenia wystawione przez dr psychiatrę. W 2014r. zorganizowano również szkolenie dla dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej „JAK RADZIĆ SOBIE Z EMOCJAMI SWOIMI I INNYCH – TRENING EMOCJI” – szkolenie polegało na ćwiczeniach zabawach, dyskusji na temat emocji, dramie, pantomimie ,scenkach, burzy mózgów, zabawach w kręgu, pracy w grupach i dwójkach. Termin i miejsce szkolenia: 06.12.2014r. – Bytów; 13.12.2014r. – Miastko Czas trwania: 3 x po 3 godziny zegarowe Liczba uczestników: trzy grupy – łącznie 29 dzieci – wszystkie dzieci ukończyły szkolenie i otrzymały zaświadczenia uczestnictwa w warsztatach.
--	--	--	---

CEL III.

Zwiększenie szans dzieci na powrót do środowiska rodzinnego

Są różne powody umieszczania dziecka w pieczy zastępczej. W sytuacji, kiedy rodzice biologiczni są gotowi podjąć działania zmierzające do odzyskania władzy rodzicielskiej nad dzieckiem i nie ma ku temu przeciwwskazań ze strony sądu, należy im w tym pomóc. Natomiast jeżeli brak jest możliwości powrotu dziecka do rodziny naturalnej, zasadnym jest podejmowanie działań mających na celu stworzenie dla dziecka środowiska rodzinnego w postaci rodziny adopcyjnej.

Kierunki działania	Termin realizacji	Wskaźniki efektywności działań	Sposób realizacji w 2014r.
Cel ten będzie realizowany poprzez następujące działania: 1) Współpracę z asystentami rodzin pracującymi z rodzicami biologicznymi dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;	Przewidywany termin realizacji działań: Proces ciągły;	Wskaźniki poddane analizie: Ilość dzieci, które opuściły pieczę zastępczą w wyniku powrotu do rodziców biologicznych	PCPR w Bytowie współpracuje z asystentami rodzin z terenu powiatu bytowskiego, a w przypadku braku asystenta – z pracownikami socjalnymi pracującymi z rodzicami biologicznymi dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. W omawianym okresie sprawozdawczym współpraca ta stała się bardziej ścisła ze względu na częstszy osobisty kontakt pracowników podczas zespołów do spraw oceny sytuacji dzieci w rodzinie zastępczej organizowanych przez pracowników PCPR średnio co pół roku w przypadku dzieci powyżej 3 roku życia oraz co trzy miesiące w przypadku dzieci młodszych. Dzięki współpracy i rzetelnej wymianie informacji pracowników PCPR i OPS możliwe jest bieżące monitorowanie sytuacji rodziców biologicznych oraz potrzeb dziecka pod względem możliwości powrotu dziecka do rodziny naturalnej. Rodziny zastępcze w 2014 roku opuściło 23 dzieci. Piecza zastępcza opuszczana była przez dzieci z powodu: rozpoczęcia procesu usamodzielnienia się wychowanka po osiągnięciu pełnoletniości, z powodu całkowitego usamodzielnienia się, powrotu do rodziny naturalnej, umieszczenia w innej formie pieczy zastępczej – w tym w

			instytucjonalnej pieczy zastępczej, a także w rodzinie adopcyjnej, z powodu śmierci dziecka.
2) Umożliwianie i pomoc w kontaktach dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej z rodzicami biologicznymi (o ile sąd nie zdecyduje inaczej);	Proces ciągły;	Szacunkowa częstotliwość kontaktów dzieci z rodzicami biologicznymi;	Szacunkowa częstotliwość kontaktów dzieci z rodzicami biologicznymi w 2014 roku: a) Rodzinna piecza zastępcza: - 35 dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej nie ma żadnego kontaktu z rodzicami biologicznymi, - 74 dzieci ma regularny kontakt z rodzicami biologicznymi (min. 1 raz w m-cu) - 52 dzieci ma kontakty sporadyczne (czyli rzadziej niż co 2 m-ce). - rodzice 5 dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy nie żyje b) Instytucjonalna piecza zastępcza: - 22 dzieci z placówek opiekuńczo – wychowawczych ma sporadyczne kontakty z rodzicami (telefoniczne lub osobiste w domu rodzinnym), - 21 dzieci posiada regularny kontakt z rodziną, - 2 dzieci nie ma kontaktu z rodzicami.
3) Działania ukierunkowane na przysposobienie dziecka z uregulowaną sytuacją prawną.	Proces ciągły, niezwłocznie po powzięciu informacji uzasadniającej zakwalifikowanie dziecka do przysposobienia.	Ilość dzieci z uregulowaną sytuacją prawną zgłoszonych do ośrodka adopcyjnego.	Dzieci przebywające w rodzinnej pieczy zastępczej, posiadające uregulowaną sytuację prawną, czyli dzieci, których rodzice nie żyją, bądź są pozbawieni władzy rodzicielskiej, są zgłaszane do ośrodka adopcyjnego w celu poszukiwania dla nich rodziny adopcyjnej. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie współpracuje z ośrodkiem adopcyjnym prowadzonym przez Fundację „Dla Rodziny” w Gdańsku. W 2014r. do ośrodka adopcyjnego zgłoszonych zostało 9 dzieci z rodzin zastępczych. Procedury adopcyjne 4 dzieci są wstrzymane ze względu na to, iż rodzice biologiczni utrzymują kontakt z dziećmi. Trójka dzieci została zakwalifikowana negatywnie. Jedno dziecko zostało przysposobione. Procedury adopcyjne 1 dziecka zostały rozpoczęte i sprawa o przysposobienie małoletniego jest obecnie w toku.

CEL IV.**Poprawa sytuacji i funkcjonowania w życiu społecznym usamodzielniających się wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej**

W procesie opieki i wychowania niezbędne jest przygotowanie dziecka przebywającego w zarówno w instytucjonalnej, jak i rodzinnej pieczy zastępczej do samodzielnego, dorosłego życia oraz umożliwienie nabycia wiedzy i umiejętności niezbędnych do bezproblemowego wejścia w dorosłe życie. PCPR wspiera usamodzielnianych wychowanków m.in. poprzez pomoc w uzyskaniu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych, pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych a także wsparcie finansowe i rzeczowe.

Kierunki działania	Termin realizacji	Wskaźniki efektywności działań	Sposób realizacji w 2014r.
Cel ten będzie realizowany poprzez następujące działania: 1) Pomoc osobom usamodzielnianym w pozyskaniu mieszkania z zasobów gminy;	Przewidywany termin realizacji działań: Proces ciągły, zgodnie z zapotrzebowaniem osób usamodzielnianych;	Wskaźniki poddane analizie: Ilość złożonych wniosków o przydzielenie mieszkania z zasobów gminy;	Osoby usamodzielniane miały możliwość zamieszkania w mieszkaniu chronionym funkcjonującym na terenie powiatu bytowskiego. Mieszkanie dysponuje 3 miejscami. W okresie sprawozdawczym podpisano 3 umowy użytkowania i 1 aneks do umowy z 2014 r.
2) Wsparcie finansowe i rzeczowe osób usamodzielnianych;	Proces ciągły, zgodnie z zapotrzebowaniem osób usamodzielnianych;	Ilość osób, którym udzielono wsparcia finansowego i rzeczowego;	W okresie sprawozdawczym udzielono 344 świadczeń w formie wsparcia finansowego i rzeczowego dla 46 osób usamodzielnianych opuszczających rodziną bądź instytucjonalną pieczę zastępczą. Pomoc na usamodzielnienie przyznano 6 wychowankom, natomiast pomoc na zagospodarowanie wypłacono 12 usamodzielniającym się.
3) Wspieranie osób usamodzielnianych w aktywnym uczestniczeniu w życiu społecznym, kontynuowaniu nauki i	Proces ciągły, zgodnie z zapotrzebowaniem osób usamodzielnianych;	Ilość osób, którym udzielono wsparcia w postaci świadczenia na kontynuowanie	W okresie sprawozdawczym z pomocy pieniężnej z tytułu kontynuowania nauki skorzystało 37 osób.

uzyskiwaniu kwalifikacji zawodowych;		nauki;	
4) Organizowanie wsparcia szkoleniowego ukierunkowanego na podnoszenie kompetencji społecznych i zawodowych osób usamodzielnianych;	Proces ciągły, zgodnie z zapotrzebowaniem osób usamodzielnianych i możliwościami finansowymi PCPR;	Ilość osób objętych wsparciem szkoleniowym oraz ilość zorganizowanych szkoleń;	W 2014r. w ramach realizacji projektu systemowego „Przestrzenie rozwoju” oraz projektu konkursowego „Aktywnie w przyszłość” współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, wsparciem szkoleniowym objętych zostało 5 usamodzielniających się wychowanków opuszczających rodziny zastępcze lub placówki opiekuńczo-wychowawcze (2 kobiety, 3 mężczyzn). Wśród uczestników 2 osoby pochodziły z rodzin zastępczych, 1 z placówki opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego, a 2 osoby opuściły młodzieżowy ośrodek wychowawczy. Zorganizowano 6 szkoleń.
5) Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego dla osób usamodzielnianych.	Proces ciągły.	Ilość osób objętych poradnictwem specjalistycznym.	W 2014 roku PCPR w Bytowie zatrudniał łącznie 2 psychologów i 1 radcę prawnego, którzy byli gotowi nieść usamodzielniającym się wychowankom pomoc i wsparcie psychologiczne, terapeutyczne i prawne w sytuacji, gdy będzie taka potrzeba. W 2014r. w ramach realizacji projektu konkursowego „Aktywnie w przyszłość” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach EFS z psychologiem spotkało się 2 usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej.

SPRAWOZDANIE ZE STANU REALIZACJI POWIATOWEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2013-2016

Wprowadzenie

Niniejsze sprawozdanie stanowi monitoring *Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2013-2016* za okres realizacji 2014 rok. Celem sprawozdania jest ustalenie, w jakim stopniu program sprzyja ograniczeniu zjawiska przemocy w rodzinie oraz skutków stosowania przemocy. W celu zebrania informacji dotyczących omawianej tematyki przesłano informację do instytucji podejmujących działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie z zapytaniem o aktualną sytuację dotyczącą zjawiska przemocy w rodzinie oraz stan realizacji zadań przedmiotowego programu. Sprawozdanie opracowano na podstawie otrzymanych informacji od poszczególnych jednostek.

Prezentowane sprawozdanie składa się z 4 części. Pierwsza część nawiązuje do założeń *Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2013-2016*. Druga część dotyczy diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu bytowskiego. Część trzecia stanowi opis realizacji programu. Całość sprawozdania zamykają wnioski z realizacji programu.

I. ZAŁOŻENIA POWIATOWEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2013-2016

W związku z art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (j.t. Dz. U. z 2013r., poz. 595) oraz art. 6 ust. 3 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 ze zm.) powstał „Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2013-2016”, uchwalony dnia 26 września 2013 roku, Uchwałą Rady Powiatu Bytowskiego NR XXV/219/2013. Zapis programu wskazuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie jako koordynatora przedmiotowego programu. W związku z tym, PCPR w Bytowie przedkłada sprawozdanie z realizacji Programu Radzie Powiatu Bytowskiego.

Program ma służyć poprawie sytuacji rodzin doznających przemocy i ochronie rodzin zagrożonych przemocą poprzez tworzenie interdyscyplinarnej strategii działań na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy domowej przez wszystkie instytucje i organizacje zobligowane do podejmowania działań w tym zakresie.

W oparciu o diagnozę zjawiska przemocy domowej w powiecie bytowskim wyznaczono cel główny - ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępu do pomocy dla osób doznających przemocy domowej na terenie powiatu bytowskiego, który realizuje się poprzez następujące cele szczegółowe:

1. diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie,
2. wzrost świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz zwiększenie świadomości społecznej na temat prawidłowych metod wychowawczych,
3. zwiększenie dostępu do specjalistycznego wsparcia dla ofiar i świadków przemocy,
4. przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, osobom i rodzinom będącym w stanie kryzysu z powodu przemocy,
5. redukcja zachowań agresywnych i nabycie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów, sporów w rodzinach bez użycia przemocy.

Realizacji celów szczegółowych służą wyznaczone zadania, wdrażane w sposób ciągły przez cały czas programu. Zadania zaplanowane do realizacji mają z jednej strony charakter

profilaktyczny, prewencyjny, z drugiej strony zaś służą zwalczaniu problemu przemocy i jego negatywnych konsekwencji.

Działania wynikające z Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie skierowane są do:

- społeczności lokalnej,
- osób doświadczających przemocy w rodzinie,
- osób stosujących przemoc w rodzinie,
- świadków przemocy w rodzinie.

II. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE NA TERENIE POWIATU BYTOWSKIEGO LATA 2012 – 2014

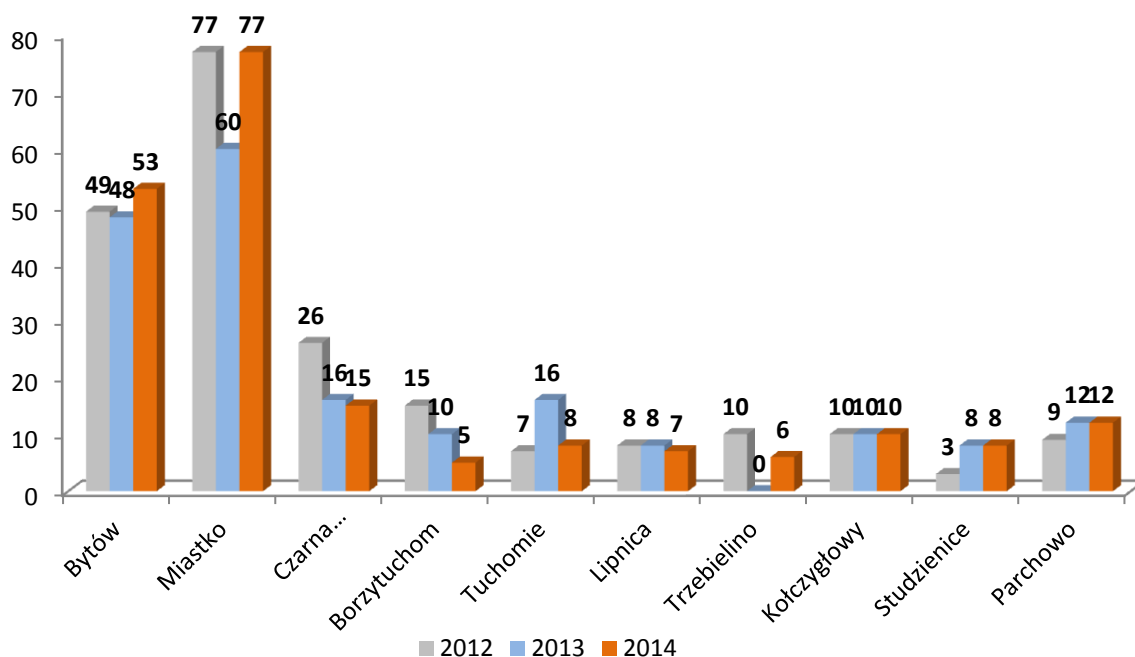
Badania, których wyniki przedstawione są w niniejszym opracowaniu, zostały przeprowadzone w ramach monitoringu *Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2013-2016* oraz realizacji jednego z celów przedmiotowego programu: diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie. Badania te zostały opracowane we współpracy z Zespołami Interdyscyplinarnymi oraz ośrodkami pomocy społecznej funkcjonującymi na terenie powiatu bytowskiego. Celem projektu badawczego było zebranie informacji dotyczących:

- rozmiaru zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu bytowskiego,
- oceny skuteczności realizowanych przez instytucje zadań skierowanych do osób doświadczających przemocy w rodzinie i wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
- kierunków zmian w programie.

Ośrodki pomocy społecznej stanowią największą liczbę instytucji, do których skierowano zapytanie dotyczące diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu bytowskiego. Działalność OPS stanowi ważny element w zapobieganiu, a także zwalczaniu skutków przemocy w rodzinie. Celem działania pomocy społecznej (zgodnie z Ustawą o pomocy społecznej) jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać. Jedną z takich sytuacji jest przemoc w rodzinie. Bezpośrednim wsparciem zajmują się pracownicy socjalni, którzy w ramach swoich kompetencji przeprowadzają wywiady środowiskowe, wypełniają „Niebieską Kartę” oraz kierują do ośrodków wsparcia.

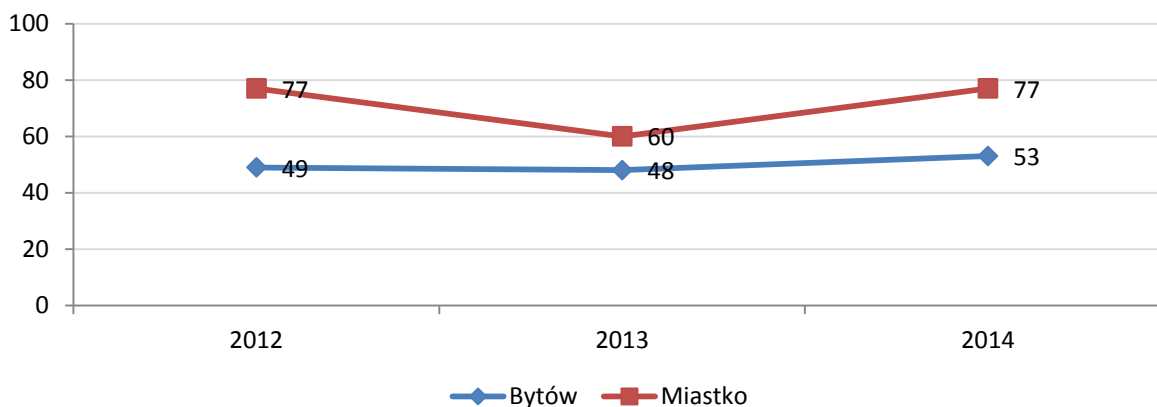
Analizując zjawisko przemocy w rodzinie na terenie powiatu bytowskiego należy rozpocząć diagnozę od określenia skali tego zjawiska. Wyznacznikami świadczącymi o rozmiarze zjawiska przemocy są liczba zgłoszeń o stosowaniu przemocy w rodzinie oraz ilość wszczętych procedur „Niebieskiej Karty” przez pracowników ośrodków pomocy społecznej na terenie powiatu bytowskiego. Zagadnienia te zostaną przedstawione za pomocą wykresów i omówione poniżej.

Wykres nr 1. Liczba zgłoszeń o stosowaniu przemocy w rodzinie otrzymanych przez pracowników ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu bytowskiego w latach 2012-2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu bytowskiego

Wykres nr 2. Liczba zgłoszeń o stosowaniu przemocy w rodzinie otrzymanych przez pracowników ośrodków pomocy społecznej w podziale na gminę Bytów i Miastko w latach 2012-2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z MOPS w Bytowie i MGOPS w Miastku

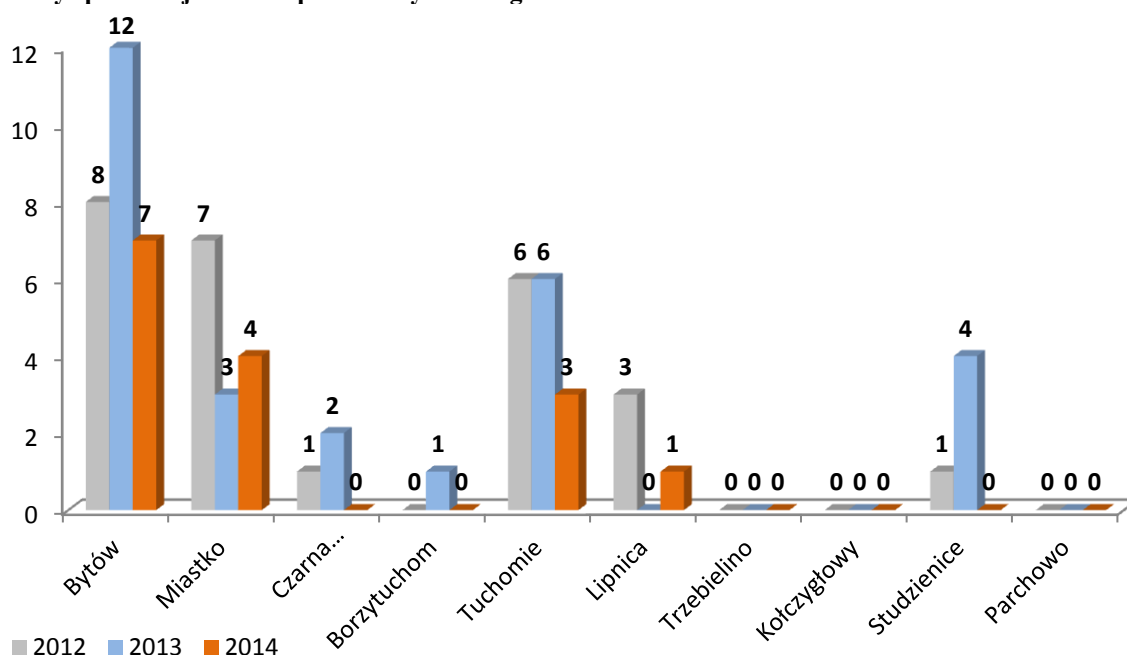
W latach 2012-2014 odnotowano odpowiednio 214, 188 i 201 zgłoszeń o stosowaniu przemocy w rodzinie. Dane te wskazują na spadek w latach 2012-2013 o 12,1%, a następnie wzrost w latach 2013-2014 o 6,9% przyjętych przez pracowników OPS informacji o przemocy w rodzinie. Z analizy danych liczbowych wynika, iż najwięcej zgłoszeń o stosowaniu przemocy w rodzinie w latach 2012-2014 przyjęli pracownicy socjalni z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miastku, tj. 36,0% w 2012, 31,9% w 2013 i 38,3% w 2014r. wszystkich zgłoszeń. W 2012 roku zdecydowanie najmniej

zgłoszeń o stosowaniu przemocy w rodzinie otrzymali pracownicy z gminy Studzienice – 1,4% wszystkich zgłoszeń, a w 2014r. pracownicy z gminy Borzytuchom – 2,5%. Natomiast w 2013 roku pracownicy z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzebielinie nie odnotowali żadnego zgłoszenia o stosowaniu przemocy w rodzinie.

Wykres nr 2 przedstawia zmieniającą się liczbę otrzymanych przez pracowników ośrodków pomocy społecznej zgłoszeń o stosowaniu przemocy w rodzinie w gminach: Bytów i Miastko w latach 2012-2014. Wytypowane zostały w/w gminy z uwagi na największą liczbę otrzymanych zgłoszeń w analizowanym okresie sprawozdawczym oraz faktem, iż terytorialnie zajmują największą powierzchnię powiatu bytowskiego. Analiza danych wskazuje, że w gminach Bytów i Miastko liczba zgłoszeń o stosowaniu przemocy w rodzinie utrzymuje się na stałym poziomie. W przeciągu lat 2013-2014 nastąpił niewielki wzrost liczby otrzymanych zgłoszeń.

Zgodnie z art. 9d ust. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty” następuje za każdym razem, gdy istnieje podejrzenie stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie. Poniżej dokonano analizy ilościowej wszczętych procedur „Niebieskiej Karty” przez pracowników ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu bytowskiego.

Wykres nr 3. Liczba procedur „Niebieskiej Karty” wszczęta przez pracowników socjalnych ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu bytowskiego w latach 2012-2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu bytowskiego

W związku z stosowaniem przemocy w rodzinie pracownicy socjalni z terenu powiatu bytowskiego w 2012 roku wszczęli 26, w 2013- 28, a w 2014 - 15 procedur „Niebieskiej Karty”. Analizując lata 2012-2014 zauważalny jest w latach 2012-2013 wzrost podjętych procedur NK o 7,7%, a w następnych 2013-2014 spadek o 46,4%. W badanym okresie największą liczbę procedur NK zainicjowali pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bytowie wraz z pracownikami Zespołu Interdyscyplinarnego funkcjonującego przy MOPS w Bytowie, tj 30,8%, 42,9%, 46,7% wszystkich procedur NK. W 2014 roku pracownicy socjalni z gmin Czarna Dąbrówka, Trzebielino, Kołczygłowy, Studzienice i Parchowo nie wszczęli żadnej procedury „Niebieskiej Karty”.

Ośrodki pomocy społecznej udzielają wsparcia m.in. w postaci specjalistycznego poradnictwa. Mieszkańcy gmin powiatu bytowskiego, których bezpośrednio dotyka problem przemocy w rodzinie korzystają z pomocy socjalnej, psychologicznej, prawnej oraz wsparcia finansowego. Formy wsparcia udzielanego przez poszczególne jednostki pomocy społecznej z naszego terenu w sytuacji, w której zaistnieje przemoc w rodzinie przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 1. Działania podejmowane przez ośrodki pomocy społecznej wobec osób dotkniętych przemocą i stosujących przemoc w rodzinie w 2014 roku

Gmina	Formy udzielonej pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	Działania podejmowane wobec osób stosujących przemoc w rodzinie
Bytów	– praca socjalna, w tym cykliczne wizyty w środowisku, – informowanie o warunkach korzystania ze świadczeń pomocy społecznej, – wskazanie na możliwość skorzystania z pomocy psychologicznej, prawnej oraz w formie poradnictwa medycznego, zawodowego i rodzinnego, – kierowanie do udziału w grupach wsparcia dla osób doświadczających przemocy, – kierowanie do udziału w grupach wsparcia dla osób współuzależnionych, – konsultacje psychologiczne, – konsultacje prawne, – kierowanie do udziału w grupie psycho-edukacyjnej.	– kierowanie wniosków do GKRPA o zastosowaniu leczenia odwykowego, – konsultacje psychologiczne, – konsultacje z terapeutą do spraw uzależnień, – systematyczne wizyty w środowisku pracownika socjalnego, dzielnicowego i kuratora, – kierowanie do udziału w oddziaływaniach korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.
Miastko	– organizowanie indywidualnych konsultacji z psychologiem, – organizowanie indywidualnych konsultacji z terapeutą ds. uzależnień, – organizowanie indywidualnych konsultacji z prawnikiem, – motywowanie do udziału w grupie	– indywidualne konsultacje z psychologiem, – indywidualne konsultacje z terapeutą ds. uzależnień, – motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego, – konsultacje w Poradni Zdrowia Psychicznego w Miastku,

	– terapeutycznej, – praca socjalna, w tym cykliczne wizyty w środowisku, – zapewnienie schronienia osobom pokrzywdzonym, – kierowanie do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Miastku, – kierowanie dzieci do Świetlicy Socjoterapeutycznej w Miastku, – wsparcie w Środowiskowym Domu Samopomocy w Miastku, – motywowanie do złożenia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa, – udzielanie pomocy finansowej, – reprezentowanie interesów ofiary przemocy w instytucjach prawnych (sądy).	– zgłaszanie do udziału w zajęciach korekcyjno-edukacyjnych, – skierowanie do wzięcia udziału w zajęciach terapeutycznych organizowanych przez Centrum Integracji Społecznej, – złożenie zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa do prokuratury, Policji, – współpraca z placówkami zwalczającymi uzależnienia, – kontakt z lekarzem w celu zalecenia leków (zapobiegających uzależnieniom).
Czarna Dąbrówka	– rozmowy wspierające i informujące prowadzone przez członków grup roboczych, – rozpowszechnianie ulotek informacyjnych, – kierowanie do Punktu Konsultacyjnego, – praca socjalna, – poradnictwo psychologiczne.	– rozmowy uświadamiające i dyscyplinujące prowadzone przez członków grup roboczych, – ustalanie planu działania, – kierowanie do Punktu Konsultacyjnego, – kierowanie do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym.
Borzytuchom	– pomoc finansowa, – kierowanie ofiar do skorzystania z poradnictwa psychologicznego oraz prawnego.	– kierowanie do GKRPA w celu podjęcia leczenia, – monitorowanie sytuacji rodzinnej.
Tuchomie	– pomoc psychologa, – pomoc terapeuty, – bezpłatne porady prawne, – grupa wsparcia Al.-anon, – praca socjalna, – pomoc finansowa.	– kierowanie do GKRPA w celu poddania oddziaływaniom terapeutycznym, – kierowanie do PCPR w celu uczestniczenia w programie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc, – wsparcie terapeuty, – wniosek do Prokuratury o znęcanie.
Lipnica	– wizyty w środowisku rodzinnym (Policja i pracownik socjalny), – umożliwienie spotkań z psychologiem przy GKRPA w Lipnicy, – pomoc finansowa, – informowanie o grupie wsparcia dla ofiar przemocy w Bytowie, – wsparcie asystenta rodziny.	– umożliwienie spotkań z psychologiem przy GKRPA, – proponowanie udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym dla osób stosujących przemoc w Bytowie, – kierowanie do GKRPA, – wizyty w środowisku.
Trzebielino	– pomoc psychologiczna, – poradnictwo socjalne, – poradnictwo prawne, – informacje o specjalistycznych placówkach udzielających pomocy ofiarom przemocy, – wizyty monitorujące.	– kierowanie do GKRPA (na terapię odwykową), – informowanie o konsekwencjach prawnych stosowania przemocy w rodzinie, – wizyty monitorujące.

Kończygłowy	– zaproszenie do udziału w posiedzeniu Zespołu Interdyscyplinarnego, – wywiady środowiskowe, – wsparcie, rozmowa, – pomoc socjalna, – poradnictwo psychologiczne, – realizacja indywidualnego planu pomocy uzgodnionego z rodziną.	– monitoring działań, – kontrola stanu trzeźwości.
Studzienice	– praca socjalna, – poradnictwo prawne i psychologiczne, – wsparcie materialne.	– kierowanie na leczenie odwykowe.
Parchowo	– rozmowy z osobą doznającą przemocy, – wizyty dzielnicowego, pracownika socjalnego w środowisku, – pomoc psychologiczna, – pomoc prawna, – pomoc socjalna.	– wezwanie sprawcy na rozmowę dyscyplinującą, – wizyta dzielnicowego, – występowanie z wnioskiem o leczenie do GKRPA w Parchowie, – kierowanie do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu bytowskiego

Analiza jakościowa powyższych danych wskazuje, że ośrodki pomocy społecznej działające na terenie powiatu bytowskiego najczęściej świadczą pomoc i wsparcie osobom doświadczającym przemocy w rodzinie w formie poradnictwa specjalistycznego, w szczególności psychologicznego i prawnego, pracy socjalnej oraz pomocy finansowej. Ośrodki pomocy społecznej podejmują również działania wobec osób stosujących przemoc. Do najczęściej podejmowanych działań należy: kierowanie do komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, kierowanie do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc w rodzinie, indywidualne konsultacje z specjalistami.

W ramach diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu bytowskiego zebrano informacje na temat osób doświadczających przemocy. Liczbę osób doświadczających przemocy w rodzinie z podziałem na gminy przedstawia poniższa tabela nr 2. Natomiast liczbę osób doświadczających przemocy w latach 2012-2014 przedstawia tabela nr 3.

Tabela nr 2. Liczba osób doznających przemocy w rodzinie z podziałem na gminy oraz kobiety, mężczyzn, dzieci i młodzież do 18 r.ż. w latach 2012-2014

Gmina	Wyszczególnienie	2012	2013	2014
Bytów	Kobiety	44	75	81
	Mężczyźni	4	4	15
	Dzieci i młodzież do 18 r.ż.	16	42	78
	ogółem	64	121	174

Miastko	Kobiety	62	47	63
	Mężczyźni	5	7	6
	Dzieci i młodzież do 18 r.ż.	62	26	83
	Ogółem	129	80	152
Czarna Dąbrówka	Kobiety	16	13	12
	Mężczyźni	0	0	0
	Dzieci i młodzież do 18 r.ż.	3	16	2
	Ogółem	19	29	14
Borzytuchom	Kobiety	18	10	6
	Mężczyźni	0	1	2
	Dzieci i młodzież do 18 r.ż.	37	12	9
	Ogółem	55	23	17
Tuchomie	Kobiety	7	16	5
	Mężczyźni	0	3	0
	Dzieci i młodzież do 18 r.ż.	6	30	16
	Ogółem	13	49	21
Lipnica	Kobiety	8	9	11
	Mężczyźni	0	4	5
	Dzieci i młodzież do 18 r.ż.	19	22	12
	Ogółem	27	35	28
Trzebielino	Kobiety	10	10	11
	Mężczyźni	0	0	0
	Dzieci i młodzież do 18 r.ż.	0	0	1
	Ogółem	10	10	12
Kolczygłowy	Kobiety	8	11	10
	Mężczyźni	0	0	0
	Dzieci i młodzież do 18 r.ż.	9	5	8
	Ogółem	17	16	18
Studzienice	Kobiety	2	8	5
	Mężczyźni	0	0	0
	Dzieci i młodzież do 18 r.ż.	1	0	4
	Ogółem	3	8	9
Parchowo	Kobiety	6	8	11
	Mężczyźni	0	1	0
	Dzieci i młodzież do 18 r.ż.	2	6	1
	Ogółem	8	15	12

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu bytowskiego.

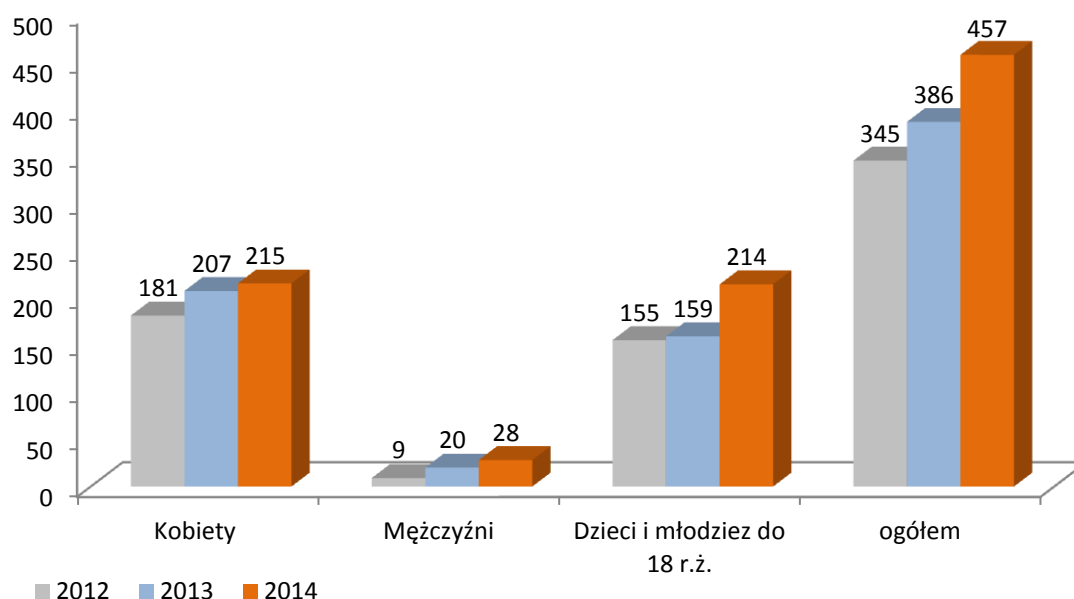
Tabela 3. Liczba osób doznających przemocy w rodzinie ogółem w latach 2012-2014

	2012	2013	2014
Liczba osób doznających przemocy w rodzinie - ogółem	345	386	457

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu bytowskiego.

Dane wskazują, iż w latach 2012-2014 liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie w powiecie bytowskim rosła. W 2012-2013 wzrosła o 11,9% , a w latach 2013-2014 o 18,4%. W omawianym okresie sprawozdawczym liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie wzrosła o 32,5%. Największą liczbę ofiar w 2012 roku zanotowano w gminie Miastko – 37,4% wszystkich ofiar, a w latach 2013-2014 w Bytowie, odpowiednio 31,3% i 38,1%. Najmniejszą liczbą ofiar w latach 2012-2014 zanotowano w gminie Studzienice, odpowiednio 0,9% , 2,1% i 2,0% ogółu osób doświadczających przemocy w rodzinie w poszczególnych latach.

Analizując dane dotyczące osób doznających przemocy w rodzinie z podziałem na: kobiety, mężczyźni oraz dzieci i młodzież do 18 roku życia otrzymujemy dane zaprezentowane na wykresie nr 4.

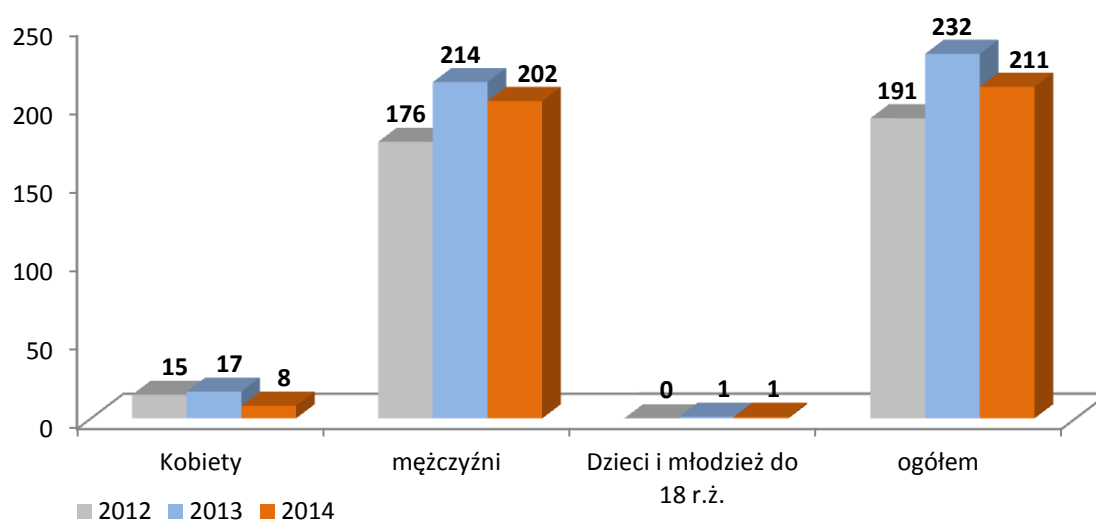
Wykres 4. Liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie ogółem oraz z podziałem na: kobiety, mężczyzn, dzieci i młodzież do 18 r.ż., lata 2012-2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu bytowskiego.

W latach 2012-2014 najliczniejszą grupą doświadczającą przemocy w rodzinie były kobiety. W 2012 roku stanowiły 52,5%, w 2013 – 53,6% oraz w 2014 – 47,0% wszystkich ofiar. Zauważalna jest nieznaczna tendencja wzrostowa kobiet jako osób doświadczających przemocy w rodzinie w latach 2012-2013, a następnie spadek o 6,6 punktu procentowego. Zaniepokojenie budzi fakt, że dzieci i młodzież do 18 r. ż. stanowią 44,9%, 41,2% i 46,8%, w kolejnych analizowanych latach, wszystkich osób doznających przemocy w rodzinie i faktem, iż liczba ta systematycznie rośnie. Doświadczenie przemocy domowej w dzieciństwie wiąże się m.in. z możliwością powielania wzorców wyniesionych z domu rodzinnego na nowe związki, co w konsekwencji może prowadzić do tworzenia się błędnego koła. Najmniej liczną grupą osób doświadczających przemocy w rodzinie na terenie naszego powiatu są mężczyźni. Jak pokazują powyższe dane zaledwie 2,6% w 2012, 5,2% w 2013 i 6,1% w 2014 roku mężczyzn doświadczyło przemocy w rodzinie. Widoczny jest systematyczny wzrost liczby mężczyzn jako osób doświadczających przemocy w rodzinie. Porównując lata 2012-2014 pod względem ogólnej liczby ofiar przemocy zauważalny jest ciągły wzrost, który aktualnie kształtuje się na poziomie 32,5%.

W celu diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu bytowskiego dokonano analizy ilościowej osób stosujących przemoc w rodzinie. Stworzono zestawienia ilości sprawców z podziałem na: kobiety, mężczyzn, dzieci i młodzież do 18 roku życia. Zbadano również zależność pomiędzy stosowaniem przemocy, a spożywaniem alkoholu.

Wykres nr 5. Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie ogółem oraz z podziałem na: kobiety, mężczyzn, dzieci i młodzież do 18 r. ż., lata 2012-2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu bytowskiego.

Tabela 4. Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie ogółem, w latach 2012-2014

	2012	2013	2014
Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie -ogółem	191	232	211

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu bytowskiego.

Wyniki badań wskazują, że wzrosła liczba sprawców przemocy w rodzinie w latach 2012-2013, a następnie spadła w latach 2013-2014. Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie wzrosła w 2012-2013 o 21,5%. W latach 2013-2014 nastąpił spadek ilości sprawców przemocy w rodzinie w powiecie bytowskim o 9,1%. Z danych wynika, że sprawcami przemocy najczęściej byli mężczyźni. Stanowili oni 92,1% w 2012 roku, 92,2% w 2013 i 95,7% w 2014 ogółu osób stosujących przemoc. Z prezentowanych danych wynika, iż mała liczba kobiet jest sprawcami przemocy w rodzinie. Wyniki pokazują, że jest to zaledwie 7,9% w 2012, 7,3% w 2013 i 3,8 w 2014r. wszystkich sprawców. Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bytowie, jako jedyni, w latach 2013-2014 odnotowali sytuację, gdy sprawcą przemocy w rodzinie było dziecko do 18 r.ż.

Wykres nr 6. Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie w stanie nietrzeźwości i trzeźwości w latach 2012-2014 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu bytowskiego.

Na przełomie lat 2012-2013 spadła liczba osób stosujących przemoc pod wpływem alkoholu o 6 punktów procentowych, a w kolejnym roku wzrosła o 1 punkt procentowy. Jednakże w dalszym ciągu wynik ten jest bardzo niepokojący. Biorąc pod uwagę cały badany okres, osoby stosujące przemoc, a równocześnie będące pod działaniem alkoholu stanowiły 78,0% w 2012 roku 72,0% w 2013 roku oraz 73,0% w 2014 ogółu sprawców przemocy w rodzinie.

Podsumowując, na podstawie przeprowadzonej analizy zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu bytowskiego w latach 2012-2014, można wysnuć następujące wnioski:

- w latach 2012-2013 nastąpił spadek o 12,1%, a w latach 2013-2014 **wzrost o 6,9%** ilości zgłoszeń o stosowaniu przemocy w rodzinie,
- w latach 2012-2013 nastąpił wzrost o 7,7%, a w latach 2013-2014 **spadek o 46,4%** wszczętych procedur „Niebieskiej Karty”
- w latach 2012-2013 liczba ofiar przemocy domowej wzrosła o 11,9%, a w latach 2013-2014 **wzrosła o kolejne 18,4%.**
- W latach 2012-2014 najczęstszymi ofiarami przemocy domowej były **kobiety** (w 2014r. stanowiły 47,0% wszystkich ofiar), a następnie **dzieci i młodzież do 18 r.ż.** (46,8% w 2014r.).
- W latach 2012-2013 liczba sprawców przemocy domowej wzrosła o 21,5%, a w latach 2013-2014 spadła o 9,1%,
- W latach 2012-2014 najczęściej sprawcami przemocy byli **mężczyźni** (w 2014r. – 95,7% wszystkich sprawców przemocy),
- W latach 2012-2014 na równym poziomie utrzymuje się liczba osób stosujących przemoc w rodzinie pod wpływem alkoholu. We wskazanych latach średnia liczba wskazanych wyżej osób utrzymuje się na poziomie 74%.

III. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI POWIATOWEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2013 – 2016 ZA 2014 ROK

CEL I

Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie

Przemoc w rodzinie jest problemem trudnym do zdiagnozowania. Zdaniem specjalistów rozmiary i szkodliwość zjawisk związanych z przemocą w rodzinie wskazują na to, że jest to jeden ze szczególnie ważnych problemów społecznych w Polsce. Dlatego tak ważne jest, aby stale aktualizować dane na temat rozmiarów zjawiska przemocy i jego dynamiki, w odniesieniu do środowiska lokalnego. Daje to możliwość natychmiastowego wdrożenia odpowiednich działań bądź wprowadzenia zmian w aktualnych programach.

Kierunki działania	Wskaźniki efektywności działań	Sposób realizacji w 2014 roku
Cel ten będzie realizowany poprzez następujące działania: 1) Zbieranie informacji na temat rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu bytowskiego. Analiza porównawcza uzyskanych danych.	Wskaźniki poddane analizie: Informacje dotyczące zjawiska przemocy domowej uzyskane z instytucji zaangażowanych w pracę na rzecz dziecka i rodziny.	Wszelkie informacje dotyczące diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu bytowskiego przedstawiono w rozdziale II niniejszego Sprawozdania.
2) Badanie istniejącej infrastruktury instytucji pomagających osobom doświadczającym przemocy w rodzinie z uwzględnieniem form i metod udzielonego wsparcia.	Dysponowanie aktualnymi danymi dotyczącymi infrastruktury instytucji pomagających osobom doświadczającym przemocy w rodzinie oraz zakresu udzielonego wsparcia	Wszelkie informacje dotyczące diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu bytowskiego przedstawiono w rozdziale II niniejszego Sprawozdania.

CEL II

Wzrost świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz zwiększenie świadomości społecznej na temat prawidłowych metod wychowawczych

Zwiększanie świadomości społecznej dotyczącej zagrożeń płynących z przemocy w rodzinie oraz propagowanie prawidłowych metod wychowawczych i postaw rodzicielskich może znacząco wpłynąć na zmianę postaw społeczeństwa wobec przemocy w rodzinie, zwiększenie społecznej wrażliwości i zaangażowania w sprawy przeciwdziałania przemocy w rodzinie, promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy, a w następstwie spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie.

Kierunki działania	Wskaźniki efektywności działań	Sposób realizacji w 2014 roku
Cel ten będzie realizowany poprzez następujące działania: 1) Prowadzenie kampanii promocyjno-informacyjnych dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie	Wskaźniki poddane analizie: Ilość przeprowadzonych kampanii promocyjno-informacyjnych.	Instytucje działające na rzecz dziecka i rodziny z terenu powiatu bytowskiego przeprowadziły 7 kampanii promocyjno-informacyjnych na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz 1 instytucja brała udział w 1 ogólnopolskiej kampanii na rzecz przeciwdziałania przemocy. Szczegółowe informacje znajdują się poniżej. – W Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Tursku zorganizowano kampanię pod nazwą Nie przemocy w rodzinie – „Cykliczne spotkania dla małych i dużych z elementami socjoterapii”. – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bytowie rozpowszechniała informację o ogólnopolskiej kampanii „Reaguj na przemoc”. Otrzymane materiały zostały przekazane do Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego GKRPA w Bytowie, MOPS w Bytowie, PCPR w Bytowie, Biblioteki Miejskiej w Bytowie, w celu ich rozpowszechnienia. – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Parchowie zrealizował kampanię pod nazwą „Stop Przemocy”. – Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Miastku przeprowadził 2 kampanie: PRZEMOCY NIE! oraz ARS – program edukacyjny. W ramach tych działań przeprowadzona została ankieta wśród uczniów i rodziców na temat bezpieczeństwa w szkole, odbyły się spotkania z pedagogiem dotyczące m.in. przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie powodowanych wpływem środków psychoaktywnych. Dodatkowo udzielana była pomoc

		psychologa i pedagoga, która skierowana była do uczniów i rodziców. Podczas „Dnia Otwartej Szkoły” zorganizowano akcję informacyjną w formie plakatów, ulotek i materiałów pozyskanych od MGKRPA w Miastku. – Zespół Interdyscyplinarny Gminy Bytów w 2014 roku zrealizował kampanię o nazwie: „LEKARZU, REAGUJ NA PRZEMOC!” – Starostwo Powiatowe w Bytowie, Wydział Rozwoju i Spraw Społecznych podaje, że w 2014r. ze środków budżetu Powiatu Bytowskiego dofinansowane zostały zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowane przez organizacje pozarządowe. W związku z powyższym Stowarzyszenie na Rzecz Integracji Osób Upośledzonych ze Środowiskiem Lokalnym „Razem” w Tursku zorganizowało projekt, w ramach którego przeprowadzono cykliczne spotkania w zakresie profilaktyki przemocy dla kadry pedagogicznej oraz osób upośledzonych. W ramach tego projektu przeprowadzono 10 szkoleń o następującej tematyce: „Czym jest agresja, jak sobie z nią radzić”, „Rodzaje przemocy, procedura Niebieskiej Karty”, „Gdzie szukać pomocy gdy jesteśmy ofiarami przemocy”, profilaktyka przemocy i sposoby jej przeciwdziałania, jak zastąpić agresję. – W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie w ramach działań pod nazwą „Rodzina bezpieczna przystań” został zrealizowany: wykład „Przemoc w rodzinie. Diagnoza zjawiska. Prawne aspekty przeciwdziałania przemocy w rodzinie”, warsztaty „Bez klapsa – jak z miłością i szacunkiem wyznaczać dziecku granice”, pogadanki w szkołach prowadzone przez pedagogów/ wychowawców klas o tematyce przemocy w rodzinie. Ponadto zostały opracowane i wydrukowane informatory oraz plakaty o tematyce przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2) Współpraca pomiędzy instytucjami pracującymi na rzecz dziecka i rodziny	Ilość szkół i instytucji podejmujących działania na rzecz	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie jako koordynator <i>Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2013-2016</i> otrzymał pisemne informacje nt. zjawiska przemocy

oraz szkołami z terenu powiatu bytowskiego w zakresie zwiększenia świadomości uczniów i ich rodziców na temat zjawiska przemocy w rodzinie.

zapobiegania przemocy w rodzinie oraz przemocy wobec dzieci.

w rodzinie od następujących instytucji:

- 5 szkół z terenu powiatu bytowskiego (LO Bytów, SOSW w Tursku, ZSP Bytów, ZSOiT Miastko, ZSP Łodzierz),
- 10 Ośrodków Pomocy Społecznej,
- 10 Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 2 Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych,
- Powiatowego Młodzieżowego Domu Kultury w Miastku.

Każda z wyżej wymienionych instytucji podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Współpraca pomiędzy tymi instytucjami odbywa się na zasadzie dostępnych możliwości oraz misji niesienia pomocy przez poszczególne organy. W dużej mierze współpraca ta opiera się na: interdyscyplinarnej pomocy rodzinom dotkniętym przemocą, konsultacjach specjalistycznych, ukierunkowania działań w sytuacjach kryzysowych, sporządzanie diagnoz i opinii psychologicznych, poprzez uczestnictwo w grupach roboczych ZI, bieżącej wymianie informacji, doświadczeń, udziale w szkoleniach, realizacji nowoczesnych programów edukacyjno-profilaktycznych o długofalowym, wszechstronnym, profesjonalnym działaniu. Opis dokładnych działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowanych przez pomoc społeczną, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych oraz oświatę umieszczono poniżej:

– OŚWIATA

Oświata obejmuje ogół instytucji (szkoły, przedszkola, świetlice, placówki opiekuńcze, poradnie psychologiczno-pedagogiczne), których celem jest upowszechnienie wykształcenia i realizowanie określonych celów wychowawczych. Instytucje te poza podstawowym zadaniem kształcenia dzieci i młodzieży m.in. zapewniają im opiekę poza rodziną oraz mając możliwości oddziaływania na rodziców wspierają ich działania wychowawcze.

W ramach procedury przedstawiciel oświaty:

1. udziela kompleksowych informacji o:
 - możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach

i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,

- możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
2. organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
 3. może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie;
 4. diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w tym w szczególności wobec dzieci;
 5. udziela kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach pomocy dzieciom świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

– **POMOC SPOŁECZNA**

Pomoc społeczna ma za zadanie udzielenie pomocy osobom i rodzinom w przezwyciężeniu trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać oraz zapobieganie powstawaniu tych sytuacji. Pomoc społeczna jest udzielana również w przypadku występowania przemocy w rodzinie. Pomoc świadczona przez ośrodki pomocy społecznej obejmuje przede wszystkim:

1. przeprowadzanie wywiadu środowiskowego wraz z załączoną procedurą „Niebieskiej Karty”, umożliwiającą zidentyfikowanie przemocy w rodzinie,
2. przygotowanie kompleksowego planu pomocy i monitorowanie podjętych działań,
3. pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i bytowych,

4. prowadzenie poradnictwa,
5. udzielanie informacji o przysługujących prawach i możliwościach uzyskania pomocy,
6. kierowanie do specjalistycznych instytucji pomagających ofiarom przemocy oraz wskazywanie miejsc oferujących schronienie,
7. udzielanie, w uzasadnionych przypadkach, pomocy finansowej, rzeczowej.

– **GMINNE KOMISJE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH**

W przypadku, gdy przemoc domowej towarzyszy nadużywanie alkoholu, do zadań GKRPA należy:

1. rozpoznanie sytuacji w rodzinie poprzez przeprowadzenie wywiadu środowiskowego wraz z załączoną procedurą „Niebieskiej Karty”, umożliwiającą zidentyfikowanie przemocy w rodzinie,
2. wezwanie osoby nadużywającej alkoholu i stosującej przemoc na rozmowę ostrzegawczą, informującą o prawnych konsekwencjach stosowania przemocy wobec bliskich,
3. udzielanie wsparcia socjalnego, psychologicznego i prawnego ofiarom przemocy,
4. informowanie rodzin uwikłanych w przemoc o możliwościach uzyskania pomocy,
5. wnioskowanie do sądu o zastosowanie wobec osoby nadużywającej alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

W 2014 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie zwróciło się z prośbą do placówek oświatowych na terenie powiatu bytowskiego o zorganizowanie i przeprowadzenie przez pedagogów szkolnych/wychowawców pogadanek z uczniami na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz przekazanie informacji zwrotnej o przeprowadzonych spotkaniach. Dotychczas do PCPR w Bytowie przedłożono 22 informacje ze szkół.

Ponadto PCPR w Bytowie na bieżąco prowadzi dystrybucję informatorów oraz plakatów opracowanych przez pracowników PCPR. Kolejne materiały przekazane zostaną do instytucji z terenu powiatu bytowskiego, działających na rzecz dziecka i rodziny oraz szkół z naszego terenu na zasadzie współpracy, w celu dotarcia do jak największej liczby osób potrzebujących.

3) Organizowanie szkoleń, pogadanek, wykładów, zajęć wychowawczych i profilaktycznych na temat zjawiska przemocy i sposobów jej przeciwdziałania.

Ilość przeprowadzonych szkoleń, pogadanek, wykładów, zajęć wychowawczych i profilaktycznych na temat zjawiska przemocy i sposobów jej przeciwdziałania.

Na terenie powiatu bytowskiego w omawianym okresie sprawozdawczym zorganizowano ogółem 39 spotkań na temat zjawiska przemocy, w tym: 5 szkoleń, 4 pogadanki, 24 zajęcia warsztatowe, 5 spotkań edukacyjnych oraz wykładów i 1 spektakl teatralny. Dodatkowo w ramach tematyki godzin wychowawczych oraz spotkań z pedagogiem w szkołach odbywają się zajęcia poświęcone profilaktyce przemocy, których liczby niestety nie jesteśmy w stanie podać. Szczegółowe informacje dotyczące podejmowanych działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie zostały zamieszczone poniżej.

- W Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Tursku zorganizowane zostały wykłady prowadzone przez funkcjonariuszy Policji z Miastka oraz szkolenie ze specjalistą ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie skierowane do uczniów oraz szkolenia dla kadry pedagogicznej.
- W Zespole Szkół Ogólnokształcących w Bytowie zrealizowane zostały zajęcia warsztatowe z zakresu profilaktyki pierwszorzędowej, m.in. „Komunikacja interpersonalna”, „Metody radzenia sobie ze stresem”, „Psychologia miłości”. Dodatkowo podczas lekcji wychowawczych poruszano temat przemocy w rodzinie z wykorzystaniem materiału filmowego.
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bytowie zorganizowała 3 spotkania edukacyjne: „Magiczne kryształki”, „ABCD Procedury Niebieskiej Karty” oraz spotkanie na temat przemocy w rodzinie.
- Zespół Interdyscyplinarny Gminy Parchowo przy współpracy z Pomorskim Urzędem Wojewódzkim zorganizował szkolenie o tematyce przemocy w rodzinie, w którym uczestniczyli również pracownicy ZI i GOPS Parchowo.
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebielinie zorganizował 2 szkolenia pod nazwą: „Zachowania problemowe dzieci i młodzieży” oraz „Zagrożenie dzieci i młodzieży w Internecie”.
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lipnicy zorganizowała 2 działania profilaktyczne na temat zjawiska przemocy

w rodzinie, tj. szkolenie pt. „Przemoc w rodzinie”, spektakl teatralny dla rodziców z zakresu profilaktyki przemocowej i alkoholowej. Dodatkowo pracownicy GKRPA uczestniczyli w spotkaniu profilaktycznym z zakresu przeciwdziałania narkomanii i HIV/AIDS w Wandzinie.

- W Zespole Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Miastku prowadzone były zajęcia dotyczące zagadnień przemocy w rodzinie w ramach godzin wychowawczych oraz spotkań z pedagogiem.
- W Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Łodzierzy podczas godzin wychowawczych nauczyciele poruszali tematy dotyczące przemocy w rodzinie oraz przekazywali informacje o instytucjach, które udzielają pomocy w sytuacji przemocy w rodzinie.
- Gmina Tuchomie za pośrednictwem GOPS i GKRPA zorganizowała 4 pogadanki w szkole z zakresu cyberprzemocy i przemocy wśród rówieśników.
- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Bytowie w 2014 roku prowadził zajęcia psychoedukacyjne o charakterze wychowawczym i psychoedukacyjnym podczas godzin wychowawczych.
- Zespół Interdyscyplinarny Gminy Bytów zorganizował 1 szkolenie o nazwie „Realizacja procedur przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Wykładnia i stosowanie prawa przez członków ZI”. W szkoleniu wzięło udział 29 osób.
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Miastku przeprowadziła 2 cykle warsztatów psychoedukacyjnych pod nazwą „Szkola dla rodziców” oraz 17 grup warsztatów dla dzieci i młodzieży o następujących tematach: „ABC przemocy domowej” (4 grupy), „Umiem rozwiązywać konflikty” (6 grup), „Dobry i zły dotyk” (6 grup), „Zajęcia profilaktyczno-edukacyjne dotyczące przemocy w rodzinie” (1 grupa).
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Bytowie organizowała 1 cykl zajęć

warsztatowych z zakresu tematyki przemocy w rodzinie – „Szkola dla Rodziców i Wychowawców” oraz szkolenie dla rad pedagogicznych pn. Zadania oświaty w kontekście nowelizacji „Niebieskiej Karty”. Dodatkowo odbywały się prelekcje i spotkania edukacyjne z rodzicami nt. metod wychowawczych.

- W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie zorganizowano wykład pod nazwą „Przemoc w rodzinie. Diagnoza zjawiska. Prawne aspekty przeciwdziałania przemocy w rodzinie” oraz warsztaty „Bez klapsa – jak z miłością i szacunkiem wyznaczyć dziecku granice”. Wykład odbył się dnia 28.11.2014r. i skierowany był do pracowników socjalnych, kuratorów sądowych, pedagogów szkolnych oraz członków ZI z terenu powiatu bytowskiego. Celem tego działania było zwiększenie wiedzy dotyczącej diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie specjalistów z terenu powiatu bytowskiego. W wykładzie wzięły udział 43 osoby. Warsztat „Bez klapsa” zorganizowany został w terminie od 26.11.2014r. do 07.01.2015r. Adresatami były rodziny z terenu powiatu bytowskiego zagrożone zjawiskiem przemocy w rodzinie. Wytypowanych do udziału w warsztatach było 11 osób. Ostatecznie 5 osób otrzymało zaświadczenia o uczestnictwie w warsztatach. Wszystkie w/w działania były bezpłatne.

CEL III

Zwiększenie dostępu do specjalistycznego wsparcia dla ofiar i świadków przemocy

Zapewnienie kompleksowej pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie należy do jednych z podstawowych zadań powiatu. W ramach tych działań realizowane będą następujące zadania: wspieranie psychologiczne, terapeutyczne, poradnictwo medyczne, prawne, socjalne, zawodowe dla osób doświadczających przemocy.

Kierunki działania	Wskaźniki efektywności działań	Sposób realizacji w 2014 roku
Cel ten będzie realizowany poprzez następujące działania: 1) Utworzenie Punktu Informacyjno-	Wskaźniki poddane analizie: Działalność Punktu Informacyjno-	Na terenie powiatu bytowskiego funkcjonują 4 Punkty Informacyjno-Konsultacyjne, które udzielają specjalistycznej pomocy osobom w trudnych sytuacjach życiowych. PIK działają przy następujących ośrodkach pomocy społecznej: – W PIK Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kołczygłowach udzielana

Konsultacyjnego dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.	Konsultacyjnego	jest wszechstronna pomoc osobom doświadczającym przemocy. Pracownicy tegoż Punkty prowadzą diagnozę zjawiska przemocy domowej, udzielają informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy oraz inicjują interwencję w przypadku zdiagnozowania przemocy w rodzinie. W 2014r. z pomocy w PIK skorzystały 4 osoby. – Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bytowie. W ramach działania PIK prowadzone są dyżury członków GKRPA, psychologa, terapeuty, pedagoga i radcy prawnego. GKRPA nie potrafi podać dokładnej liczby osób korzystających z wsparcia w ramach PIK. – Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czarnej Dąbrowce. W 2014 roku z wsparcia w ramach PIK skorzystały 4 osoby. – W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Borzytuchomiu osoby doświadczające przemocy w rodzinie w 2014 roku korzystały z pomocy społecznej tamtejszego Ośrodka. Ośrodek nie podaje liczby osób korzystających z tej pomocy.
2) Rozszerzenie działalności Punktu Interwencji Kryzysowej poprzez zwiększenie ilość godzin specjalistów.	Liczba specjalistów udzielających wsparcia w ramach Punktu Interwencji Kryzysowej oraz tygodniowa liczba godzin pracy poszczególnych specjalistów.	W strukturach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie wyodrębniony jest Punkt Interwencji Kryzysowej, który pomaga mieszkańcom powiatu bytowskiego przezwyciężyć trudne sytuacje życiowe poprzez udzielanie pomocy psychologicznej, prawnej oraz doradztwa pedagogicznego, m.in. w następujących sytuacjach: przemocy w rodzinie, rozwodu, kryzysów w związkach, napadu, gwałtu, wypadków komunikacyjnych, katastrof, pożarów, utraty osobistej czy też kryzysów uzależnień. Do sierpnia 2014r. PCPR w Bytowie w ramach Punktu Interwencji Kryzysowej zatrudniał 1 psychologa, 1 radcę prawnego oraz 1 pracownika socjalnego. Od dnia 01.09.2014r. w strukturach Punktu Interwencji Kryzysowej pracuje jeszcze jeden pracownik socjalny. Dodatkowo, aby ułatwić dostęp do pomocy specjalistycznej osobom potrzebującym zmieniono godziny pracy pracowników socjalnych w ten sposób, iż w poniedziałki oraz czwartki pełnią dyżur w godzinach od 9⁰⁰ - 17⁰⁰. Radca prawny zatrudniony w PCPR jest do dyspozycji mieszkańców powiatu bytowskiego przez 2 godziny tygodniowo, psycholog 7 godzin, a pracownik socjalny 40 godzin, dodatkowo

		pełnili dyżur telefoniczny. Z oferowanego wsparcia specjalistycznego w 2014 roku skorzystało 236 osób. Punkt Interwencji Kryzysowej udziela również schronienia na pobyt czasowy w hotelu „Dom Sportowca” przy Miejskim Ośrodku Sportu i Rekreacji w Bytowie, przy ul. A. Mickiewicza 13. W 2014 roku udzielono zabezpieczenia w formie schronienia na pobyt czasowy 3 osobom. Podsumowując Punkt Interwencji Kryzysowej działający w PCPR w Bytowie rozszerzył swoją działalność w porównaniu do roku 2013 w ten sposób, iż: - w Punkcie Interwencji Kryzysowej pracuje dodatkowy pracownik socjalny, - została zwiększona ilość godzin pracy dla psychologa, tj. o 1 godzinę, - zmieniono godziny pracy pracowników socjalnych.
3) Opracowanie i rozpowszechnianie informacji o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy w rodzinie	Ilość opracowanych i rozpowszechnionych informacji/informatorów na temat instytucji udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy w rodzinie.	W omawianym okresie sprawozdawczym opracowano 1 egzemplarz broszury oraz plakatów o tematyce przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie opracowało i wydało broszurę pod nazwą Informator o instytucjach udzielających pomocy w sytuacji przemocy w rodzinie na terenie powiatu bytowskiego oraz plakaty o tematyce przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Dystrybucja tych materiałów informacyjnych jest w trakcie realizacji. Większość jednostek i instytucji działających na rzecz pomocy rodzinie i dzieciom rozpowszechnia, udostępnia oraz udziela informacji ustnych wszystkim osobom zgłaszającym się z podejrzeniem przemocy w rodzinie. Poniżej zostały przedstawione szczegółowe informacje z działań podejmowanych przez instytucje z terenu naszego powiatu dotyczące podnoszenia świadomości lokalnej na temat przemocy domowej: – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnej Dąbrówce zakupił, a następnie rozpowszechnił 500 sztuk ulotek o tematyce przeciwdziałania przemocy w rodzinie. – Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Łodzierzy aktywnie uczestniczył w akcjach przeciwko przemocy w rodzinie. Pracownicy szkoły systematycznie rozpowszechniali i udostępniali ulotki, broszury i plakaty otrzymane z MGKRPA w Miastku i PCPR w Bytowie.

- W ramach działań dotyczących profilaktyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Zespole Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Miastku wystawiona była stała ekspozycja w gablocie informacyjnej na temat: Instytucje udzielające wsparcia ofiarom przemocy oraz adresy i numery telefonów do instytucji pomocowych.
- Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lipnicy udostępniają informacje na temat instytucji pomocowych na tablicy informacyjnej w siedzibie Ośrodka, za pośrednictwem własnej strony internetowej oraz ustnych informacji przekazywanych przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego.
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej i Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Borzytuchomiu podaje, iż w 2014 roku pracownicy nie opracowali własnych ulotek, lecz posiadają na stanie ulotki zawierające informacje o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy w rodzinie, które są ogólnodostępne w Ośrodku.
- Gmina Studzienice w celu rozpowszechniania informacji o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy w rodzinie opublikowała w/w informacje na stronie Urzędu Gminy Studzienic.
- Komenda Powiatowa Policji w Bytowie realizuje zadanie dotyczące rozpowszechniania informacji o zjawisku przemocy w rodzinie poprzez umieszczone informacje o adresach instytucji pomocowych na stronie internetowej jednostki Policji.
- Pracownicy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Bytowie na bieżąco informują osoby potrzebujące pomocy o instytucjach udzielających takiego wsparcia.
- Pracownicy oraz uczniowie Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Bytowie angażują się w rozpowszechnianie informacji o zjawisku przemocy w rodzinie

		poprzez m.in. wykonanie gazetki szkolnej na temat zjawiska przemocy w rodzinie. – Pracownicy Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Bytowie (pedagog, psycholog) informują osoby potrzebujące pomocy specjalistycznej o instytucjach udzielających takiej pomocy.
4) Współpraca z prokuraturą, sądem, policją i placówkami ochrony zdrowia z terenu powiatu bytowskiego w zakresie zwiększenia dostępu do specjalistycznego wsparcia dla ofiar przemocy.	Ilość instytucji udzielających specjalistycznego wsparcia dla ofiar i świadków przemocy w rodzinie oraz zakres świadczonej pomocy	Przeciwdziałanie przemocy domowej, niesienie pomocy osobom dotkniętym przemocą oraz ich rodzinom jest obligatoryjnym zadaniem realizowanym przez różne instytucje i służby pomocowe. Do najważniejszych należą m.in.: policja, prokuratura, służba zdrowia. Na terenie powiatu bytowskiego funkcjonuje: – 5 jednostek Policji (KPP Bytów, KP Miastko, PP Kołczygłowy, PP Tuchomie, PP Czarna Dąbrówka), – Sąd Rejonowy w Słupsku z siedzibą w Miastku, – Sąd Rejonowy w Lęborku z siedzibą w Bytowie, – Prokuratura Rejonowa w Bytowie, – Prokuratura Rejonowa w Miastku, – Szpital Powiatu Bytowskiego Sp. z o.o., – Szpital Miejski w Miastku Sp. z o.o. Poniżej zostały wymienione główne zadania w/w instytucji w dziedzinie przeciwdziałania przemocy w rodzinie: – POLICJA Czynności wykonywane podczas interwencji: 1. Policjanci przybywają na miejsce interwencji, ustalają tożsamość uczestników konfliktu, przebieg zdarzenia, jego przyczyny i następstwa. 2. Udzielają ofiarom przemocy niezbędnej pomocy, polegającej w szczególności na wezwaniu pogotowia ratunkowego, straży pożarnej itp. 3. W razie potrzeby podejmują inne niezbędne czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia i mienia osób będących ofiarami przemocy, włącznie z ewentualnym zastosowaniem wobec sprawców przemocy środków przymusu

bezpośredniego i zatrzymania.

4. Jeżeli interweniujący policjanci uznają na podstawie dotychczas zebranych informacji, że w danej rodzinie może występować przemoc domowa, wówczas obligatoryjnie wypełniają, podczas lub po interwencji, notatkę urzędową dotyczącą przemocy w rodzinie zwaną „Kartą A”.
5. Interweniujący policjanci informują ofiarę przemocy o przysługujących jej prawach, możliwościach i miejscach uzyskania pomocy. Informację taką policjanci przekazują w formie pisemnej - „Karta B”.
6. Funkcjonariusze informują pokrzywdzonych o możliwości złożenia zawiadomienia o przestępstwie lub wniosku o ściganie sprawcy przemocy w odpowiedniej jednostce policji lub prokuratury.
7. Policjanci przeprowadzają, jeżeli sytuacja na to pozwala, rozmowę pouczającą ze sprawcą przemocy domowej.

– **PROKURATURA**

Osoby doznające przemocy w rodzinie, a także świadkowie mogą złożyć w prokuraturze lub na policji zawiadomienie o przestępstwie ściganym z urzędu lub wnioszek o ściganie sprawcy przemocy (przestępstwa ścigane na wniosek osoby poszkodowanej). W sytuacji istnienia uzasadnionego podejrzenia, że doszło do popełnienia przestępstwa prokuratura, we współpracy z policją, jest zobowiązana do:

1. wszczęcia postępowania przygotowawczego celem sprawdzenia czy doszło do przestępstwa,
2. wyjaśnienia okoliczności zdarzenia,
3. zebrania i zabezpieczenia dowodów,
4. ujęcia sprawcy,
5. zastosowania, w uzasadnionych przypadkach, środka zapobiegawczego wobec sprawcy przemocy w formie dozoru policyjnego bądź tymczasowego aresztowania.

– **SŁUŻBA ZDROWIA**

W przypadku występowania u pacjenta sygnałów świadczących o występowaniu przemocy domowej, lekarze, oprócz udzielenia pomocy medycznej zobligowani są

do realizacji świadczeń na rzecz osoby pokrzywdzonej:

1. informowanie o możliwościach uzyskania pomocy,
2. wystawianie na prośbę osoby pokrzywdzonej zaświadczenia lekarskiego o stwierdzonych obrażeniach i podjętym leczeniu,
3. informowanie ofiar o warunkach i miejscach wystawienia obdukcji

Instytucje pomocowe funkcjonujące na terenie powiatu bytowskiego współpracują ze sobą w ramach potrzeb i możliwości. W dużej mierze współpraca ta opiera się na: interdyscyplinarnej pomocy rodzinom dotkniętym przemocą, konsultacjach specjalistycznych, ukierunkowania działań w sytuacjach kryzysowych, poprzez uczestnictwo w grupach roboczych ZI, bieżącej wymianie informacji, doświadczeń, udziale w szkoleniach, realizacji nowoczesnych programów edukacyjno-profilaktycznych o długofalowym, wszechstronnym, profesjonalnym działaniu.

CEL IV

Przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, osobom i rodzinom będącym w stanie kryzysu z powodu przemocy.

Przemoc zagraża życiu, niesie za sobą cierpienie fizyczne, ale przede wszystkim powoduje niewyobrażalnie wielkie szkody w psychice ofiary, które najczęściej przez lata doświadczają znęcania się, wykorzystywania lub zaniedbywania. Przemoc domowa to także poważny problem społeczny. W związku z powyższym niezbędne jest zapewnienie odpowiednich warunków oraz zorganizowanie sieci współpracujących instytucji zapewniających specjalistyczną pomoc osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.

Kierunki działania	Wskaźniki efektywności działań	Sposób realizacji w 2014 roku
Cel ten będzie realizowany poprzez następujące działania: 1) Prowadzenie poradnictwa psychologicznego i terapii indywidualnej oraz rodzinnej, a także poradnictwa prawnego i socjalnego	Wskaźniki poddane analizie: Ilość przeprowadzonych porad specjalistycznych oraz liczba osób korzystających ze wsparcia.	Większość instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny funkcjonujących na terenie powiatu bytowskiego w 2014r. udzielała specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, prawnego, pedagogicznego, socjalnego i terapeutycznego dla mieszkańców naszego powiatu. W analizowanym okresie sprawozdawczym udzielono 1528 porad na rzecz 715 osób. Dodatkowo należy zaznaczyć, że liczba udzielonych porad oraz liczba osób korzystających z wsparcia rzeczywiście jest większa, gdyż niektóre instytucje z terenu powiatu bytowskiego nie są w stanie podać danych liczbowych, gdyż nie prowadzą takiej ewidencji. Poniżej zostają umieszczone informacje na temat udzielanego poradnictwa w poszczególnych instytucjach:

- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Bytowie w ramach swojej działalności przeprowadziła 682 porady specjalistyczne. Oferta pomocy z PPP w Bytowie skierowana jest do wszystkich uczniów i rodziców z rejonu działania Poradni. Poradnia nie jest w stanie podać ilość osób, które skorzystały z pomocy specjalistycznej w 2014 roku. Działania Poradni obejmowały poradnictwo pedagogiczne, psychologiczne i oddziaływania terapeutyczne.
- W Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Łodzierzy w sytuacjach trudnych dla dziecka, poradnictwa udziela pedagog. Porady nie są ewidencjonowane, odbywają się na bieżąco, w ramach potrzeb.
- W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Czarnej Dąbrówce udzielana była pomoc specjalistyczna: psychologiczna i prawna. W 2014r. udzielono 3 porady psychologiczne. Łączna liczba osób korzystających z pomocy psychologicznej i socjalnej wynosi 26.
- W ramach działalności Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Miastku prowadzone jest poradnictwo psychologiczne i pedagogiczne. Indywidualne konsultacje dostępne są zarówno dla uczniów, jak i ich rodziców. Szkoła nie potrafi podać ilości porad, z uwagi na to, iż nie są one ewidencjonowane i odbywają się na bieżąco w ramach potrzeb.
- W 2014 roku w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej i Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Trzebielinie odbywały się dyżury psychologa, pracownika socjalnego oraz terapeuty ds. uzależnień. Udzielono 29 porad specjalistycznych, z wsparcia skorzystały 34 osoby.
- Gmina Studzienice organizuje pomoc psychologiczną dla mieszkańców gminy. W 2014 roku z tej pomocy skorzystało 15 osób w ramach 36 godzin pracy psychologa. W ramach tych działań prowadzone są terapeutyczne rozmowy z osobami zagrożonymi wykluczeniem społecznym, których dotyczy również problem przemocy w rodzinie wynikającej z nadużywania alkoholu.

- W Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Miastku udzielane są porady prawne i psychologiczne. Z zakresu prawa udzielono 70 porad na rzecz 45 osób, natomiast pomocą psychologiczną objętych było 15 osób w ramach 10 porad specjalistycznych. Spotkania miały charakter indywidualny.
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Parchowie daje mieszkańcom gminy możliwość skorzystania z pomocy psychologicznej, prawnej i socjalnej. W 2014 roku z pomocy specjalistycznej w GOPS w Parchowie skorzystała 1 osoba, udzielono 1 poradę.
- I Liceum Ogólnokształcące w Bytowie w ramach swoich działań udziela również pomocy psychologicznej. Pomoc ta udzielana jest wg potrzeb, oferta skierowana jest do wszystkich uczniów szkoły oraz ich rodziców. LO w Bytowie nie jest w stanie podać liczby osób, które skorzystały z tej pomocy specjalistycznej.
- W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lipnicy pomoc psychologiczna udzielana jest raz w miesiącu. W 2014r. udzielono wsparcia psychologicznego 6 osobom, w ramach 20 porad. Natomiast w Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lipnicy w ramach prowadzenia przez psychologa rozmów motywujących z osobami uzależnionymi oraz współuzależnionymi udzielono 10 porad na rzecz 65 osób.
- W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kołczygłowach prowadzone jest poradnictwo socjalne. Poradnictwo to realizowane jest na bieżąco i polega na informowaniu osób dotkniętych przemocą o możliwości skorzystania z pomocy psychologa, a także wsparcia finansowego. W 2014r. 4 osoby skorzystały z pomocy pracownika socjalnego.
- W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Tuchomiu można było skorzystać z porad specjalistów (psycholog, pracownik socjalny). W 2014 roku udzielono 48 porad. Z porad skorzystało 48 osób.

- W Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Bytowie prowadzone było poradnictwo psychologiczne i pedagogiczne. Wsparcie polegało na rozmowach indywidualnych o charakterze terapeutycznym z wykorzystaniem elementów terapii skoncentrowanej na rozwiązaniach. W 2014r. udzielono kilkudziesięciu porad dla około 20 osób.
- Poradnictwo psychologiczne i pedagogiczne w gminie Borzytuchom prowadzone było w miejscowej szkole oraz Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej. Ponadto z porad prawnych mieszkańcy Borzytuchomia mogą skorzystać w Sali Gminnego Ośrodka Kultury. Poradnictwo prawne realizowane było przez Fundację „Parasol”. GOPS nie prowadzi ewidencji ilości osób korzystających z tego rodzaju wsparcia.
- Prokuratura Rejonowa w Miastku w ramach prowadzonych postępowań oraz wykonywanych czynności na bieżąco przekazywała informację niezbędne osobom pokrzywdzonym.
- W Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Miastku prowadzona była terapia psychologiczna, porady oraz konsultacje. Dokładnej liczby porad oraz osób korzystających z wsparcia PPP w Miastku nie potrafi podać.
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bytowie umożliwiała dostęp mieszkańcom powiatu bytowskiego do poradnictwa prawnego, terapeutycznego oraz dyżurów członków GKRPA. W 2014 roku odbyło się 49 dyżurów radcy prawnego i 145 dyżurów w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym. Do radcy prawnego zwróciło się o pomoc 113 osób natomiast w celu zmotywowania do uczestnictwa w rozmowach podczas dyżurów członków GKRPA wystosowano 622 zaproszenia.
- W Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Miastku prowadzone było poradnictwo prawne. Wsparcie to miało charakter konsultacji indywidualnych. Spotkania odbywały się dwa razy w miesiącu. W 2014 roku z oferowanego przez MGOPS w Miastku wsparcia specjalistycznego skorzystało 45 osób.

		– Zatrudnieni w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie specjaliści z dziedziny psychologii i prawa udzielili 461 porad, na rzecz 278 osób.
2) Realizacja programów terapeutycznych dla osób doświadczających przemocy w rodzinie	Liczba zrealizowanych programów terapeutycznych i psychoedukacyjnych dla osób doświadczających przemocy w rodzinie oraz liczba osób biorących w nich udział.	W analizowanym okresie sprawozdawczym odbyło się jedno działanie skierowane do osób doświadczających przemocy w rodzinie. Zorganizowano grupę edukacyjno-korekcyjną przy Miejsko - Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Miastku. Grupa skierowana była do osób współzależnych i zawierała elementy terapii przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Konsultację indywidualną odbywały się dwa razy w miesiącu. W spotkaniach uczestniczyło 35 osób.
3) Stworzenie warunków lokalowych do prowadzenia poradnictwa i terapii.	Przyjazne i bezpieczne miejsce do prowadzenia poradnictwa i terapii.	Zalecane jest podjęcie takich działań, aby warunki lokalowe oraz sposób świadczenia usług pozwalały na udzielanie specjalistycznych porad oraz prowadzenia spraw w warunkach poufności. Dodatkowo należy zwrócić uwagę na to, aby: 1. sposób przechowywania dokumentacji uniemożliwiał dostęp do niej osobom niepowołanym, 2. informacje przekazane przez osoby ubiegające się o udzielenie porady mają charakter poufny. 3. osobom trzecim nie są udzielane informacje na temat prowadzonych spraw oraz klientów bez ich uprzedniej zgody. 4. dopuszczalna jest konsultacja merytoryczna danej sprawy z innymi organizacjami lub specjalistami w danej dziedzinie w sposób uniemożliwiający identyfikację klienta. 5. klient jest informowany o ograniczeniach zasady poufności, tj. obowiązku przekazania informacji na temat prowadzonej sprawy na żądanie sądu, prokuratury lub innego uprawnionego organu. 6. szczegółowe zasady w zakresie poufności wypracowane przez organizacje

		nie mogą być sprzeczne z przepisami ustawy o ochronie danych osobowych.
4) Utworzenie i prowadzenie grupy wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.	Liczba spotkań grupy wsparcia.	W 2014 roku na terenie powiatu bytowskiego dwie instytucje prowadziły grupę wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie. Grupy te prowadzone były przy M-GOPS oraz M-GKRPA w Miastku i MOPS w Bytowie. Szczegółowe informacje zamieszczone są poniżej. – W M-GOPS i M-GKRPA w Miastku spotkania grupy wsparcia odbywały się dwa razy w miesiącu. Z wsparcia w formie grupowej skorzystało 126 osób. Spotkania te miały charakter rozmów indywidualnych oraz terapii grupowej. – Starostwo oraz ZI Gminy Bytów podaje, że Stowarzyszenie Kobiet na rzecz Kobiet i rodziny przy współpracy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bytowie w ramach projektu „Więcej mocy” organizowało grupę wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie z terenu powiatu bytowskiego. Spotkania grupy wsparcia odbywały się raz w tygodniu (po 2 godziny) w terminie marzec-czerwiec i wrzesień-listopad 2014r. W spotkaniach grupy uczestniczyło 7 osób, odbyło się 13 spotkań.

CEL V

Redukcja zachowań agresywnych i nabycie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów, sporów w rodzinach bez użycia przemocy

W celu skutecznego zapobiegania przemocy i zwalczania jej negatywnych skutków konieczne jest podjęcie szerokich działań wobec sprawców przemocy uwzględniających prowadzenie bezpośrednich oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, jak i doskonalenie procedur interwencyjno-prawnych. Oferta skierowana na pracę ze sprawcą jest jednocześnie odpowiedzią na zapotrzebowanie ofiar, które oczekują zmiany zachowań sprawcy przemocy. Poddanie sprawcy pracy korekcyjnej daje szansę na to, że będzie on w stanie zmienić schemat postępowania.

Kierunki działania	Wskaźniki efektywności działań	Sposób realizacji w 2014 roku
Cel ten będzie realizowany poprzez następujące działania:	Wskaźniki poddane analizie:	W omawianym okresie sprawozdawczym odbył się 1 cykl programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy na terenie powiatu bytowskiego.

1) Realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.	Liczba przeprowadzonych programów korekcyjno-edukacyjnych oraz ilość osób, które ukończyły program.	Przedmiotowy program został zorganizowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie. Głównym założeniem programu, zgodnie z Powiatowym Programem Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych Dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie na lata 2014-2016, jest pomoc osobom stosującym przemoc w zaprzestaniu jej stosowania poprzez edukację mającą na celu: 1. powstrzymanie osoby stosującej przemoc w rodzinie przed dalszym stosowaniem przemocy, 2. rozwijanie umiejętności samokontroli i współżycia w rodzinie, 3. kształtowanie umiejętności w zakresie wychowywania dzieci bez używania przemocy w rodzinie, 4. uznanie przez osobę stosującą przemoc w rodzinie swojej odpowiedzialności za stosowanie przemocy, 5. zdobycie i poszerzenie wiedzy na temat mechanizmów powstawania przemocy w rodzinie, 6. zdobycie umiejętności komunikowania się i rozwiązywania konfliktów w rodzinie bez stosowania przemocy, 7. uzyskanie informacji o możliwościach podejmowania działań terapeutycznych Cykl programowy obejmował sesję indywidualną z psychologiem oraz grupową. Zajęcia grupowe odbyły się w terminie od 8 maja do 26 czerwca 2014 roku. Do udziału w programie zgłosiło się 16 osób. W wyniku konsultacji indywidualnych z psychologiem 9 osób zostało zakwalifikowanych do programu. Z zakwalifikowanych 9 osób, 7 ukończyło program i w konsekwencji otrzymało zaświadczenia o uczestnictwie w programie. Z uwagi na bardzo niską bądź zerową frekwencję pozostałych 2 uczestników, osoby te nie otrzymały zaświadczeń.
2) Rozpowszechnianie informacji o instytucjach realizujących program korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc w rodzinie w woj. pomorskim	Liczba rozpowszechnionych informacji.	Większość instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny na terenie powiatu bytowskiego podejmowało działania w celu rozpowszechniania informacji na temat prowadzonych programów korekcyjno-edukacyjnych. Działania te realizowane były poprzez udzielanie informacji bezpośrednio potrzebującym takiej pomocy osobom, ulotki i plakaty, stronę internetową, tablice ogłoszeń oraz przysyłanie pism informujących o programie. Nie jest możliwe podanie liczby rozpowszechnionych informacji.

IV WNIOSKI Z REALIZACJI POWIATOWEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2013-2016 ZA OKRES 2014 ROKU

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2013-2016 zakłada jako cel główny ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępu do pomocy dla osób doświadczających przemocy w rodzinie na terenie powiatu bytowskiego. Cel ten jest realizowany poprzez wyznaczone cele szczegółowe i przypisane im kierunki działań, których realizacja przyczyni się do osiągnięcia zamierzonych rezultatów.

Pierwszy cel szczegółowy – zakłada diagnozę zjawiska przemocy w rodzinie poprzez zbieranie informacji na temat rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu bytowskiego oraz badanie istniejącej infrastruktury instytucji pomagających osobom doświadczającym przemocy w rodzinie z uwzględnieniem form i metod udzielanego wsparcia. Zdanie to zostało zrealizowane w okresie luty-marzec 2015 roku. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie jako koordynator działań zwracał się z pisemną prośbą do instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny z terenu powiatu bytowskiego o przesłanie informacji na temat rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie na terenie ich działań. Zapytania zostały rozesłane do 10 ośrodków pomocy społecznej, 10 komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Komendy Powiatowej Policji w Bytowie, Sądu Rejonowego w Słupsku Wydział Zamiejscowy w Miastku, Sądu Rejonowego w Lęborku Oddział Zamiejscowy w Bytowie, Prokuratury Rejonowej w Miastku, Prokuratury Rejonowej w Bytowie, Starostwa Powiatowego w Bytowie Wydział Rozwoju i Spraw Społecznych oraz Wydział Edukacji, Kultury i Sportu, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Bytowie i Miastku oraz Powiatowego Młodzieżowego Domu Kultury w Miastku. Z diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu bytowskiego wynika, iż zwiększyła się liczba otrzymanych przez pracowników socjalnych zgłoszeń o stosowaniu przemocy, natomiast spadła liczba wszczętych bezpośrednio przez pracowników socjalnych procedur „Niebieskiej Karty”. W latach 2012-2014 wzrosła liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie. W dalszym ciągu kobiety stanowią grupę, która najczęściej doświadczała przemocy. W okresie sprawozdawczym spadła liczba osób stosujących przemoc w rodzinie. Najczęstszymi sprawcami przemocy w rodzinie byli mężczyźni. Niepokojący jest również fakt, iż w dalszym ciągu liczba sprawców przemocy działających pod wpływem alkoholu

utrzymuje się na stałym poziomie. Należy również zaznaczyć, że wzrost ilości przyjętych przez pracowników OPS zgłoszeń o przemoc w rodzinie może być efektem wzrostu świadomości mieszkańców powiatu bytowskiego na temat zjawiska przemocy domowej, w wyniku której ofiary oraz świadkowie przemocy przestają obawiać się zgłaszania faktu stosowania przemocy do odpowiednich instytucji pomocowych.

W obrębie celu szczegółowego Programu: wzrost świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz zwiększenie świadomości społecznej na temat prawidłowych metod wychowawczych, w 2014 roku, w powiecie bytowskim zorganizowano 7 działań promocyjno-informacyjnych dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie. Działania te były realizowane w gminie Miastko, Bytów i Parchowo. W 2014 roku odbyło się 39 spotkań edukacyjnych dotyczących omawianej tematyki na terenie gminy Bytów, Miastko, Lipnica, Tuchomie, Parchowo, Trzebielino.

Cel szczegółowy Programu: zwiększenie dostępu do specjalistycznego wsparcia dla ofiar i świadków przemocy w powiecie bytowskim realizowany był w 2014 roku poprzez działalność 4 Punktów Informacyjno-Konsultacyjnych działających na terenie powiatu bytowskiego w miejscowościach: Kołczygłowy, Borzytuchom, Czarna Dąbrówka, Bytów. W strukturach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie wyodrębniony jest Punkt Interwencji Kryzysowej, który pomaga mieszkańcom powiatu bytowskiego przezwyciężyć trudne sytuacje życiowe poprzez udzielanie pomocy psychologicznej, prawnej oraz doradztwa pedagogicznego. Punkt Interwencji Kryzysowej działający w PCPR w Bytowie rozszerzył swoją działalność w porównaniu do roku 2013 w ten sposób, iż:

- w PIK pracuje dodatkowy pracownik socjalny,
- została zwiększona ilość godzin pracy dla psychologa o 1 godzinę,
- zmieniono godziny pracy pracowników socjalnych.

W 2014 roku udzielono zabezpieczenia w formie schronienia na pobyt czasowy 3 osobom. W analizowanym okresie opracowano 1 egzemplarz broszury oraz plakatów o tematyce przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie opracowało i wydało broszurę pod nazwą Informator o instytucjach udzielających pomocy w sytuacji przemocy w rodzinie na terenie powiatu bytowskiego oraz plakaty o tematyce przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Jednocześnie wszystkie instytucje działające na rzecz dziecka i rodziny są zaangażowane w rozpowszechnianie broszur i ulotek, które są na stanie Ośrodków. Dodatkowo, gdy istnieje taka potrzeba to udzielają informacji ustnych na temat przemocy i form pomocy w tej sytuacji kryzysowej.

W ramach celu szczegółowego: przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, osobom i rodzinom będącym w stanie kryzysu z powodu przemocy, w powiecie bytowskim udzielono 1528 porad specjalistycznych na rzecz 715 mieszkańców powiatu bytowskiego. Zorganizowano w gminie Miastko grupę edukacyjno-korekcyjną dla osób doświadczających przemocy. W programie uczestniczyło 35 osób. W 2014 roku na terenie powiatu bytowskiego dwie instytucje prowadziły grupę wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie. Grupy te prowadzone były przy M-GOPS oraz M-GKRPA w Miastku i MOPS w Bytowie.

Cel szczegółowy Programu: redukcja zachowań agresywnych i nabycie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów, sporów w rodzinach bez użycia przemocy. W ramach tego celu zorganizowano 1 cykl programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy. Organizatorem tego programu było Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie. Celem programu była zmiana zachowań i postaw osób stosujących przemoc oraz zwiększenie ich zdolności do samokontroli agresywnych zachowań i do prawidłowego współżycia w rodzinie. Programowy obejmował sesję indywidualną z psychologiem oraz grupową. Do udziału w programie zgłosiło się 16 osób. W wyniku konsultacji indywidualnych z psychologiem 9 osób zostało zakwalifikowanych do programu. Z zakwalifikowanych 9 osób, 7 ukończyło program i w konsekwencji otrzymało zaświadczenia o uczestnictwie w programie. Z uwagi na bardzo niską bądź zerową frekwencję pozostałych 2 uczestników, nie otrzymało zaświadczeń. Większość instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny na terenie powiatu bytowskiego angażuje się w rozpowszechnianie informacji na temat instytucji realizujących program korekcyjno-edukacyjny.

Ponadto należy zauważyć, iż działania podejmowane przez pomoc społeczną i policję, wykazane w sprawozdaniu, wzajemnie uzupełniają się i nakładają, co jest naturalne, gdyż wszystkie te czynności skierowane są na osiągnięcie wspólnego celu – zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie.

Z powyższej analizy poszczególnych celów szczegółowych *Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2013-2016* wynika potrzeba pełniejszego wypełniania celów Programu, w szczególności poprzez:

- Podejmowanie w dalszym ciągu działań o tematyce przemocy w rodzinie - działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych skierowanych do ogółu społeczności lokalnej powiatu bytowskiego.

- Zwiększenie dostępu do poradnictwa osobom uwikłanym w przemoc w rodzinie, z naciskiem na instytucje gminne, a więc działające najbliżej mieszkańców.
- Prowadzenie większej ilości programów terapeutycznych dla osób doznających przemocy w rodzinie. Dodatkowo ważne jest, aby na terenie powiatu bytowskiego istniała stała grupa wsparcia dla osób dotkniętych przemocą.
- Zwiększenie ilości prowadzonych działań wspierających osoby stosujące przemoc w rodzinie w korekcie postaw przemocowych.
- Z uwagi na interdyscyplinarność problemu przemocy w rodzinie istotnym czynnikiem zwieszającym skuteczność rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie, obok doskonalenia kadr, jest współdziałanie lokalnych instytucji. Zasadnym jest zatem ciągle usprawnianie i wzmacnianie tej współpracy.